

Betænkning om **produktsikkerhed**

*Afgivet af den af
industriministeriet den 3. august 1978
nedsatte arbejdsgruppe*

BETÆNKNING NR. 923

KØBENHAVN 1981

trykt på genbrugspapir

ISBN 87-503-3679-7
B. Stougaard Jensen, Kbh.
Ha 00-14-bet.

Kapitel I. Indledning.

1. Arbejdsgruppens nedsættelse og opgave. 5
2. Arbejdsgruppens sammensætning og arbejde. 6
3. Betænkningens hovedpunkter. 6

Kapitel II. Arbejdsgruppens udkast til lov om produksikkerhed med bemærkninger.

- A. Lovudkastet 8
- B. Almindelige bemærkninger til lovudkastet 10
 1. Behovet for en almindelig lovgivning om produksikkerhed. 10
 2. Lovens område. 11
 3. Sikkerhedsbestemmelsernes indhold. 13
 4. Lovens administration. 17
- C. Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser. 19
 - Til lovforslagets titel. 19
 - Til § 1. 20
 - Til § 2. 20
 - Til § 3. 22
 - Til § 4. 22
 - Til § 5. 29
 - Til § 6. 30
 - Til § 7. 30
 - Til § 8. 31
 - Til § 9. 31
 - Til § 10-12. 34

Kapitel III. Dansk ret.

1. Indledning. 35
2. Arbejdsministeriet 35
3. Boligministeriet 37
4. Fiskeriministeriet 40
5. Indenrigsministeriet 42
6. Industriministeriet 45

7.	Justitsministeriet	48
8.	Landbrugsministeriet	52
9.	Miljøministeriet	55
10.	Ministeriet for offentlige arbejder.	61
11.	Undervisningsministeriet	63

Kapitel IV. Fremmed ret og internationalt samarbejde.

A.	Fremmed ret	66
1.	Canada	66
2.	England	66
3.	Finland	67
4.	Frankrig	68
5.	Norge	68
6.	Sverige	69
7.	U.S.A.	71
B.	Internationalt samarbejde	73
1.	EF	73
2.	Det nordiske samarbejde	76
3.	O.E.C.D.	77

Bilag:

1.	Eksempelsamling fra årene 1971-77 på sager vedrørende produktikkerhedsspørgsmål udarbejdet af de svenske forbrugermyndigheder.	79
2.	Prioriteringsliste fra 1977 vedrørende produktikkerhedsspørgsmål fra den amerikanske Consumer Product Safety Commission.. . . .	122

Kapitel I. Indledning.

1. Arbejdsgruppens nedsættelse og opgave.

I 1975 afgav forbrugerkommissionen sin betænkning III: Forbrugerens retsstilling og retsbeskyttelse (nr. 738/1975). Betænkningen indeholder bl.a. følgende enstemmige indstilling til handelsministeriet, nu industriministeriet:

"Handelsministeriet bør opnå hjemmel ad lovgivningsvejen til at udfærdige forskrifter om, at varer, som kan medføre fare ud fra et helbreds- eller sikkerhedssynspunkt, ikke må sælges eller markedsføres uden at opfylde nærmere angivne krav med hensyn til indhold og beskaffenhed."

Forbrugerkommissionen angav som begrundelse for indstillingen, at der i Danmark ikke findes et almindeligt værn imod, at varer indeholder egenskaber, der rummer fare for liv og helbred, uanset at en række erfaringer fra ind- og udland har vist et behov herfor. Kommissionen forudsatte, at en generel lovgivning om produktsikkerhed kun skulle gælde på områder, hvor der ikke allerede fandtes hjemmel til at værne imod farlige genstande. En sådan lovgivning skulle ikke kunne anvendes på allerede regulerede områder, selvom man i det enkelte tilfælde fandt, at foreskrevne sikkerhedsregler ikke var tilstrækkelige. Der skulle centreres om genstande, hvis brug ved sædvanlig anvendelse kunne medføre farer, ulemper eller risici af en karakter, som er uforudseelig for køberne, og som er af mere akut art i modsætning til f.eks. helbredsrisikoen forbundet med tobaksrygning eller alkoholnydelse.

På denne baggrund nedsatte handelsministeriet den 3. august 1978 en arbejdsgruppe med følgende opgave.:

"Gruppens opgave er at vurdere behovet for en generel lovgivning til beskyttelse af forbrugerne mod produkter, der ved normal anvendelse kan frembyde fare for forbrugernes sikkerhed og eventuelt i tilslutning hertil at udarbejde et lovudkast, der giver hjemmel til at forbyde fremstilling og markedsføring af sådanne produkter eller til at foreskrive, at krav af sikkerhedsmæssig karakter til produktet og informationen omkring dette, eventuelt ved mærkning, skal være opfyldt. Lovudkastet forudsættes at

tage sigte på forhold, der ikke falder ind under anden lovgivning. Gruppen må også overveje, om udkastet bør omfatte tjenesteydelser. Endvidere må spørgsmålet om den praktiske administration - der må tilstræbes så enkel som mulig - og kompetencefordelingen mellem de respektive ministerier indgå i gruppens redegørelse."

2. Arbejdsgruppens sammensætning og arbejde.

Som formand for arbejdsgruppen udnævntes formanden for forbrugerklagenævnet, nu landsdommer Hugo Wendler Pedersen. Gruppen blev i øvrigt sammensat af: ekspeditionssekretær Karengete Arnskov, industriministeriet, fuldmægtig Torsten Hesselbjerg, justitsministeriet, fuldmægtig Karsten Holm-Petersen, indenrigsministeriet og fuldmægtig Birgit Honoré, miljøministeriet.

I marts 1980 indtrådte fuldmægtig Susanne Koren, industriministeriet, i arbejdsgruppen i stedet for Karengete Arnskov. I maj 1980 indtrådte fuldmægtig Vibeke Høeg, miljøministeriet, i arbejdsgruppen i stedet for Birgit Honoré. Vibeke Høeg afløstes i november 1980 af sekretær Christian Ege Jørgensen, miljøministeriet.

Som sekretær for arbejdsgruppen udnævntes sekretær Aase Blume, industriministeriet, der i marts 1979 afløstes af Susanne Koren, industriministeriet.

Arbejdsgruppen har afholdt 14 møder. Arbejdsgruppens formand og sekretær har deltaget i arbejdet i en arbejdsgruppe om produktsikkerhed under OECD's forbrugerkomité. Sekretæren har desuden haft møder med repræsentanter for de norske og svenske produktsikkerhedsmyndigheder, henholdsvis Statens Forureningstilsyn og Konsumentverket.

3. Betænkningens hovedpunkter.

Arbejdsgruppen foreslår gennemført en almindelig lov om produktsikkerhed, der som udgangspunkt bygger på de hovedprincipper, der er gengi-

vet i industriministeriets skrivelse af 3. august 1978. Betænkningen indeholder et udkast til en lov om produktsikkerhed med tilhørende bemærkninger (kapitel II). Der er i arbejdsgruppen enighed om lovudkastet. Justitsministeriets repræsentant har dog ikke kunnet gå ind for forslaget § 4, stk. 1, nr. 2-4, og stk. 2. Arbejdsgruppens hovedsynspunkter vedrørende den foreslåede lovgivnings indhold og omfang er gengivet under de almindelige bemærkninger til lovforslaget. Flertallets og mindretallets synspunkter vedrørende lovforslagets § 4 er gengivet under bemærkningerne til denne bestemmelse.

Lovens anvendelsesområde foreslås afgrænset af den eksisterende speciallovgivning om produktsikkerhed, idet loven ikke skal gælde på områder, for hvilke der i anden lovgivning er fastsat regler for at forebygge skade på person eller ejendom. Arbejdsgruppen har til belysning af, i hvilket omfang produktsikkerhedsspørgsmål allerede er reguleret af speciallovgivningen, udarbejdet en oversigt over de væsentligste af de gældende regler om produktsikkerhed (kapitel III).

Betænkningen giver endvidere en oversigt over udenlandsk lovgivning og internationalt samarbejde, der på væsentlige punkter har været inspirationskilder til den foreslåede lov (kapitel IV).

København i maj 1981,

Torsten Hesselbjerg Karsten Holm-Petersen Christian Ege Jørgensen

Susanne Koren

Hugo Wendler Pedersen

Kapitel II. Arbejdsgruppens udkast til lov om produktsikkerhed med bemærkninger.

A. Lovudkastet.

§ 1. Produktsikkerhedsrådet har til opgave at forebygge skade på person eller ejendom efter reglerne i denne lov.

§ 2. Produktsikkerhedsrådet kan bestemme,

- 1) at et produkt kun må markedsføres med nærmere angivne oplysninger,
- 2) at et produkt kun må markedsføres, hvis nærmere angivne krav til markedsføringen er opfyldt,
- 3) at et produkt, hvortil der er knyttet en urimelig fare for skade, ikke må markedsføres, medmindre nærmere angivne krav til produktet er opfyldt,
- 4) at et produkt ikke må markedsføres, hvis der til produktet er knyttet en urimelig fare for skade, og oplysninger eller krav efter nr. 1, 2 eller 3 må anses for utilstrækkelige.

§ 3. Produktsikkerhedsrådet kan bestemme,

- 1) at en tjenesteydelse, hvortil der er knyttet en urimelig fare for skade, ikke må markedsføres, medmindre nærmere angivne sikkerhedskrav er opfyldt,
- 2) at en tjenesteydelse ikke må markedsføres, hvis der til tjenesteydelsen er knyttet en urimelig fare for skade, og sikkerhedskrav efter nr. 1 må anses for utilstrækkelige.

§ 4. Produktsikkerhedsrådet kan bestemme, at enhver, der har markedsført et produkt, hvortil der er knyttet en urimelig fare for skade,

- 1) på nærmere angiven måde skal oplyse om faren ved produktet og eventuelle forholdsregler herimod,
- 2) skal reparere produktet, udskifte dele heraf eller foretage lignende foranstaltninger,
- 3) skal ombytte produktet med et tilsvarende eller lignende produkt, hvortil der ikke er knyttet den nævnte fare,
- 4) skal tage produktet tilbage og eventuelt tilbagebetale købesummen helt eller delvist.

Stk. 2. Produktsikkerhedsrådet kan bestemme, at besidderen af produktet på nærmere angiven måde skal medvirke til og eventuelt betale for, at produktet repareres, ombyttes eller tages tilbage.

§ 5. Produktsikkerhedsrådet kan kræve alle oplysninger, som skønnes nødvendige ved overvejelserne af, om bestemmelser skal fastsættes efter denne lov.

§ 6. Produktsikkerhedsrådet kan i særlige tilfælde bestemme, at et produkt eller en tjenesteydelse ikke må markedsføres, før oplysninger, der er krævet efter § 5, er meddelt. Rådet kan endvidere bestemme, at produktet eller tjenesteydelsen tidligst må markedsføres 6 måneder efter, at oplysningerne er meddelt. Når særlige grunde taler derfor, kan perioden forlænges yderligere 6 måneder.

§ 7. Produktsikkerhedsrådet består af 5 medlemmer. Formanden udnævnes af industriministeren. De øvrige medlemmer udnævnes af henholdsvis indenrigsministeren, industriministeren, justitsministeren og miljøministeren. Medlemmerne udnævnes for 4 år.

Stk. 2. Rådet bistås af et sekretariat.

Stk. 3. Rådets forretningsorden fastsættes af industriministeren.

§ 8. Industriministeren kan fastsætte regler i henhold til §§ 2-4 efter forudgående forhandling med de nærmest interesserede landsomfattende erhvervs- og forbrugerorganisationer.

Stk. 2. Industriministeren kan fastsætte regler om adgangen til at klage over produktsikkerhedsrådets afgørelser, herunder at rådet har den endelige administrative afgørelse i visse sager.

§ 9. Loven gælder ikke på områder, for hvilke der i anden lovgivning er fastsat regler for at forebygge skade på person eller ejendom.

Stk. 2. Loven gælder ikke for nydelsesmidler, der indeholder spiritus, tobak, vin eller øl.

§ 10. Med bøde eller hæfte straffes den, der undlader at efterkomme et påbud eller overtræder et forbud fastsat efter §§ 2, 3, 4 og 6, eller undlader at meddele oplysninger som nævnt i § 5.

Stk. 2. I regler, der udstedes i henhold til § 8, jfr. §§ 2-4, kan der fastsættes straf af bøde eller hæfte for overtrædelse af bestemmelser i reglerne.

Stk. 3. For overtrædelser, der begås af aktieselskaber, andelsselskaber, anpartselskaber eller lignende, kan der pålægges selskabet som sådant bødeansvar.

§ 11. Loven træder i kraft

§ 12. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

B. Almindelige bemærkninger til lovudkastet.

1. Behovet for en almindelig lovgivning om produktsikkerhed.

Som det fremgår af oversigten i kapitel III over gældende dansk ret, findes der et betydeligt antal retsregler, der helt eller delvist har til formål at beskytte det enkelte individ eller dets ejendom mod fare for skader fra produkter eller tjenesteydelser.

Den eksisterende lovgivning om produktsikkerhed m.v. har imidlertid i det væsentlige karakter af en speciallovgivning, der alene vedrører bestemt angivne typer af produkter eller tjenesteydelser, f.eks. motorkøretøjer, kemiske stoffer og produkter, lægemidler og undervisning. Administrationen af denne lovgivning er endvidere bestemt af de i øvrigt gældende kriterier for fordelingen af arbejdsopgaver mellem de forskellige ministerier og de herunder hørende myndigheder og er derfor fordelt på et betydeligt antal indbyrdes forskellige myndigheder.

Uden for den eksisterende speciallovgivning findes et meget stort antal produkter - navnlig til brug i hjemmet og fritiden - hvortil der erfaringsmæssigt kan være knyttet fare for skade på person eller ejendom. Nye produkttyper eller produktvarianter, som introduceres på markedet, vil ofte heller ikke være omfattet af nogen lovgivning. Arbejdsgruppen har på denne baggrund fundet, at der er behov for at supplere den eksisterende speciallovgivning, hvilket efter gruppens opfattelse bør ske ved en almindelig lov om produktsikkerhed, således at det i princippet bliver muligt at fastsætte sikkerhedskrav til alle farlige produkter og tjenesteydelser. Arbejdsgruppen har derfor udarbejdet et udkast til en almindelig lov om produktsikkerhed. Det kan i den forbindelse nævnes, at en lovgivning om sikkerhedskrav til legetøj skal gennemføres her i landet, hvis det i kapitel IV nævnte EF-direktivforslag om sikkerhed i forbindelse med legetøj vedtages. Arbejdsgruppens lovudkast hviler på de samme grundprincipper som direktivforslaget, der derfor i alt væsentligt vil kunne opfyldes, hvis lovudkastet gennemføres.

Der findes ikke her i landet almindelige, systematiske oversigter over produkter og tjenesteydelser, der har forvoldt skade på person eller ejendom, men sådanne oversigter findes i en række andre lande. For at give et praktisk indtryk af nogle af de produkter og risici, der vil kunne blive omfattet af den foreslåede produktsikkerhedslov, gengives som bilag 1 en eksempelsamling fra årene 1971-77 på sager med **produktsikkerhedsspørgsmål**, der er udarbejdet af de svenske forbrugermyndigheder, og som bilag 2 en prioriteringsliste for 1977 vedrørende **produktsikkerhedsspørgsmål** fra den amerikanske Consumer Product Safety Commission. Det må dog understreges, at nogle af de nævnte produkter og risici her i landet allerede er dækket af eksisterende speciallovgivning og derfor vil falde uden for den foreslåede produktsikkerhedslovs område, jfr. bemærkningerne til lovforslagets § 9, stk. 1.

2. Lovens område.

Den foreslåede lov er en bemyndigelseslov, der giver hjemmel til at fastsætte bestemmelser med henblik på at forebygge skade på person eller ejendom. Bestemmelser med andet formål end det rent præventive at beskytte mod person- eller **ejendomsskader** kan ikke fastsættes. Der kan

således ikke med hjemmel i loven fastsættes almindelige kvalitetskrav til produkter og tjenesteydelser, der ikke har nogen sikkerhedsmæssig begrundelse.

Det foreslås, at loven skal omfatte såvel produkter som tjenesteydelser. Om forståelse af begreberne "produkt" og "tjenesteydelse" henvises til bemærkningerne under C til § 2 og § 3. Der er næppe noget større behov for at fastsætte sikkerhedsforskrifter vedrørende tjenesteydelser, idet de fornødne regler herom i det væsentlige må antages at findes i den gældende speciallovgivning. Det kan imidlertid ikke udelukkes, at der f.eks. ved skønheds- og slankekure o.lign. og i forbindelse med undervisning i visse sportsaktiviteter (go-cart m.v.) kan være behov for sikkerhedsforskrifter, der ikke allerede kan fastsættes med hjemmel i speciallovgivningen.

Formålet med den foreslåede lov om produktsikkerhed er i første række at forebygge personskade. Arbejdsgruppen har imidlertid fundet, at der også efter omstændighederne kan være behov for at forebygge tingsskader, og foreslår derfor en bemyndigelse til også at fastsætte sikkerhedsforskrifter med henblik på at forebygge skader på ejendom. Praktiske eksempler på sådanne skader er vand- og brandskader. I forbrugerklagenævnet er der således eksempelvis med mellemrum kommet klager over, at akvarier og vandsenge på grund af en uheldig konstruktion eller for dårlige materialer er gået i stykker og har forvoldt vandskader. Der er også forekommet klager over, at f.eks. petroleumslamper har været fremstillet af materialer, der efter nogen tids brug enten brændte eller smeltede med deraf følgende risiko for brandskader.

Arbejdsgruppen har ikke fundet grundlag for at begrænse kredsen af beskyttede personer. Loven bør således efter gruppens opfattelse i princippet omfatte enhver fysisk person. Den foreslåede lov gør det derfor muligt at fastsætte regler, der beskytter den enkelte person og ejendom mod farlige produkter og tjenesteydelser, hvadenten han har status som forbruger, erhvervsdrivende, arbejdstager eller andet. Der er dog for arbejdsgruppen ingen tvivl om, at der i praksis navnlig vil kunne blive tale om at beskytte det enkelte individ i hans egenskab af forbruger eller bruger af konkrete produkter eller tjenesteydelser. Gruppen finder imidlertid, at der også kan være behov for at beskytte navnlig mindre er-

hvervsdrivende mod farlige produkter, der er erhvervet med henblik på at indgå i virksomhedens produktion. For så vidt angår arbejdstagere må beskyttelsesbehovet i vidt omfang anses at være opfyldt gennem anden lovgivning og vil derfor falde uden for lovens område, jfr. herved lovens § 9 og bemærkningerne til denne bestemmelse.

Sikkerhedsbestemmelser i medfør af den foreslåede lov kan rettes til enhver, der markedsfører eller har markedsført produktet. Begrebet "markedsføring" er anvendt i samme vide betydning som i markedsføringsloven. Sikkerhedsbestemmelser kan herefter rettes til ethvert erhvervsmæssigt led i omsætningskæden, f.eks. producent, importør, grossist og detaillist. Arbejdsgruppen har forudsat, at såvel praktiske overvejelser som rimelighedshensyn må føre til, at sikkerhedsforskrifter i almindelighed rettes mod så tidligt et led i omsætningskæden som muligt - typisk producenten eller importøren af produktet. Det kan dog ikke udelukkes, at der kan være grund til at rette sikkerhedsbestemmelser til andre omsætningsled, f.eks. hvis faren ved produktet først opstår som følge af en fejl begået af et senere omsætningsled. Det bør efter arbejdsgruppens opfattelse også være muligt samtidig at stille krav til flere led i omsætningskæden, således at ethvert led er ansvarligt for opfyldelsen af de pågældende sikkerhedsbestemmelser. Specielt bemærkes, at der også bør være mulighed for at fastsætte sikkerhedsbestemmelser vedrørende produkter, der er beregnet til eksport.

Sikkerhedsbestemmelser kan kun rettes mod fysiske eller juridiske personer, der handler erhvervsmæssigt, jfr. dog den særlige regel i § 4, stk. 2. Lovforslaget fastsætter ikke, hvad der skal forstås ved erhvervsdrivende, men udtrykket må forstås i den vide betydning, hvori det anvendes i anden nyere lovgivning. Det kræves således ikke, at den pågældende udelukkende er beskæftiget som erhvervsdrivende. Der kan heller ikke stilles krav om, at der tilsigtes opnået økonomisk gevinst ved virksomheden. Offentlige virksomheder kan dog kun betragtes som erhvervsdrivende, hvis de udøver en virksomhed, der kan sidestilles med privat erhvervsvirksomhed.

3. Sikkerhedsbestemmelsernes indhold.

Efter forslaget er der hjemmel til at fastsætte såvel sikkerhedsbestemmel-

ser, der skal opfyldes i forbindelse med markedsføringen, som sikkerhedsbestemmelser, der vedrører perioden efter markedsføringen. Det er efter arbejdsgruppens opfattelse ikke tilstrækkeligt, at en lov om produktsikkerhed alene giver hjemmel til at fastsætte sikkerhedsforskrifter, der retter sig mod markedsføringen af produktet, idet det ofte forekommer, at farlige produkter er bragt ud i omsætningen, før deres farlighed opdaget. Lovforslaget giver derfor også mulighed for at stille krav vedrørende produkter, der allerede er bragt ud i omsætningen. Et medlem af arbejdsgruppen (Torsten Hesselbjerg) tager dog forbehold over for visse af de foreslåede regler vedrørende produkter, der er bragt ud i omsætningen. Om flertallets og mindretallets synspunkter vedrørende dette spørgsmål henvises til bemærkningerne under C til § 4.

Det foreslås, at der i markedsføringsfasen bliver hjemmel til at stille krav til markedsføreren om oplysning, krav til markedsføringen af produktet og endelig krav til selve produktet. For så vidt angår tjenesteydelser foreslås, at der kan stilles sikkerhedskrav til ydelsen. Hvis de nævnte sikkerhedsbestemmelser må anses for utilstrækkelige til at forebygge skade på person eller ejendom, foreslås, at der bliver mulighed for helt at forbyde markedsføringen af produktet eller tjenesteydelsen.

Er et produkt bragt ud i omsætningen, foreslås, at der bliver hjemmel til at stille krav til markedsføreren om: 1) at give oplysning om faren ved produktet og eventuelle forholdsregler imod faren, 2) at tage initiativ til, at faren fjernes, f.eks. ved ændring af eller reparation af produktet og 3) at tilbagekalde produktet. Det foreslås endvidere, at det bliver muligt at påbyde besidderen ("forbrugeren") at medvirke til og eventuelt betale for, at det farlige produkt trækkes tilbage fra markedet. Tilbagekaldes et farligt produkt, er der efter forslaget mulighed for at bestemme, at produktet enten skal erstattes med et tilsvarende eller lignende produkt, hvortil der ikke er knyttet fare, eller at købesummen for produktet skal tilbagebetales helt eller delvist.

Arbejdsgruppen forudsætter, at sikkerhedsbestemmelser efter lovforslaget kun kan fastsættes, hvis der til produktet eller tjenesteydelsen er knyttet en skadeevne af en ikke uvæsentlig størrelse, d.v.s. at faren ved produktet optræder med en vis hyppighed, og at den skade, der kan forvoldes af produktet, er af en vis størrelse. Skadeevnen bør som altovervejende

hovedregel vurderes på grundlag af, hvad der kan anses for at være en normal og rimelig benyttelse af et produkt af den pågældende art. Arbejdsgruppen finder imidlertid, at der også efter omstændighederne må kunne lægges vægt på forudseeligt misbrug eller forkert brug af produktet, hvilket navnlig kan være motiveret, hvis målgruppen for produktet er en særlig sårbar gruppe, f.eks. børn. Der kan i den forbindelse henvises til, at EF-direktivforslaget vedrørende sikkerhed i forbindelse med legetøj, se herom kapitel IV. B. 1., ved fastlæggelsen af det generelle sikkerhedsprincip for legetøj lægger vægt dels på det formål, som legetøjet normalt er bestemt til, dels på den forkerte anvendelse af legetøjet, som med rimelighed kan forudses. Også i O.E.CD.-rapporten: Safety of Consumer Products, Policy and Legislation, se herom kapitel IV. B. 3., nævnes, at der efter omstændighederne bør tages hensyn til forudseeligt misbrug ved vurderingen af et produkts skadeevne. Ved vurderingen af f.eks. legetøjs skadeevne bør der i overensstemmelse hermed kunne lægges vægt på, om børn udsættes for særlige risici (forgiftning, kvælning osv.) ved at tage legetøjet i munden og sutte på det eller synke det, selv om legetøjet ikke er bestemt hertil.

Ved fastsættelsen af sikkerhedsbestemmelsernes indhold skal udgangspunktet efter lovforslaget tages i en proportionalitetsbetragtning, således at sikkerhedskravene ikke bliver mere vidtgående end formålet tilsiger. De mindst indgribende sikkerhedskrav: Krav om markedsføring med nærmere angivne oplysninger og andre krav til markedsføringen, kan således stilles, hvis den oven for nævnte grundbetingelse om, at der til produktet er knyttet en skadeevne af en ikke uvæsentlig størrelse, er opfyldt.

Krav til selve produktet og sikkerhedskrav til en tjenesteydelse i markedsføringsfasen kan derimod kun stilles, hvis der til produktet eller tjenesteydelsen er knyttet en urimelig fare for skade. Samme betingelse gælder for at iværksætte forholdsregler vedrørende allerede markedsførte produkter. Ved afgørelsen af, om der er knyttet en urimelig fare for skade til et produkt eller en tjenesteydelse, må der foretages en afvejning mellem på den ene side den nytteværdi, der er knyttet til produktet eller tjenesteydelsen, og på den anden side produktets eller tjenesteydelsens skadeevne. Kun i tilfælde, hvor skadeevnen klart og væsentligt overstiger nytteværdien, kan faren ved produktet anses for urimelig. En urimelig fare for skade kan være knyttet til alle produkter af den pågældende art

eller serie, f.eks. dukker fremstillet af letantændeligt eller giftigt materiale, eller knyttet til enkelte produkter, der på grund af fejl afviger fra normalproduktet ("fejlere" eller "mandagsprodukter"). For mange produkter gælder omvendt, at de opfylder et behov, som begrunder de farer, der er forbundet med at anvende dem. I sådanne tilfælde siger det sig selv, at nytteværdien ved produktet overstiger skadeevnen. Den fare, der er knyttet til produktet, kan herefter ikke anses for urimelig. Som eksempel kan nævnes, at den nytte, der er knyttet til at benytte knive i den almindelig husholdning, i almindelighed overstiger farerne ved brug af husholdningsknive.

Det er en følge af den nævnte proportionalitetsbetragtning, at forbud mod at markedsføre et produkt eller en tjenesteydelse kun kan nedlægges, hvis der til produktet eller tjenesteydelsen er knyttet en urimelig fare for skade, og andre sikkerhedsbestemmelser må anses for utilstrækkelige.

De foreslåede sikkerhedsbestemmelser vil efter forslaget dels kunne gives i form af generelle forskrifter, dels som konkrete forbud eller påbud. Om kompetencen efter loven til at give henholdsvis generelle forskrifter og konkrete forbud og påbud henvises til bemærkningerne om lovens administration.

Lovforslaget giver ikke hjemmel til at pålægge en erhvervsdrivende at betale erstatning i tilfælde af, at et produkt eller en tjenesteydelse forvolder skade på person eller ejendom. Afgørelsen af om der er grundlag for et erstatningsansvar, må træffes efter anden lovgivning eller efter de almindelige regler om ansvar for farlige egenskaber (produktansvarsreglerne). Lovforslaget har imidlertid på samme måde som de gældende erstatningsregler om ansvar for farlige produkter det præventive formål at forebygge skade på person eller ejendom og supplerer derfor til dels disse regler.

Arbejdsgruppen har drøftet, om den foreslåede bemyndigelseslov tillige burde indeholde bestemmelser, hvorefter det blev muligt direkte at regulere og eventuelt forbyde selve fremstillingen eller stille krav om forhåndsgodkendelse før markedsføringen af visse produkter eller tjenesteydelser. Gruppen har imidlertid ikke ment at burde stille forslag om sådanne bestemmelser, der ville gribe betydeligt dybere ind i erhvervslivets

forhold og kræve en væsentlig mere omfattende offentlig administration end lovforslagets bestemmelser.

4. Lovens administration.

Arbejdsgruppen har drøftet mulighederne for umiddelbart at gøre markedsføringslovens administrative og processuelle regler anvendelige på produkt-sikkerhedsspørgsmål. Arbejdsgruppen mener imidlertid ikke at kunne anbefale en sådan løsning, idet markedsføringslovens regelsystem efter gruppens opfattelse er mindre egnet som grundlag for en administration af en produktsikkerhedslovgivning. I tilfælde, hvor forbrugerombudsmanden ikke kan opnå tilslutning til sine forslag om sikkerhedsforskrifter ved forhandling, skal han således efter markedsføringslovens regler udfærdige stævning og gå til domstolene, og det vil efter gruppens opfattelse være forbundet med betydelige vanskeligheder - hvis det overhovedet er muligt - at udfærdige en stævning og opnå en dom, der indeholder sikkerhedsforskrifter, der er tilstrækkeligt præcise og detaljerede til at kunne fungere. Det vil også i denne sammenhæng være en væsentlig ulempe ved markedsføringslovens retshåndhævelsessystem, at en eventuel dom om produktsikkerhed i princippet kun binder den eller de erhvervsdrivende, der er omfattet af dommen. Derimod ville det efter arbejdsgruppens opfattelse være muligt at henlægge administrationen af loven som en ny selvstændig opgave til forbrugerombudsmanden. Som det fremgår af bemærkningerne under gældende ret, mener forbrugerombudsmanden selv at kunne påtage sig at behandle sager om produktsikkerhed, hvis de fornødne ressourcer, herunder i form af sagkyndig bistand, stilles til institutionens rådighed. Den daglige administration af den foreslåede produktsikkerhedslov må da også forventes at ville forløbe på lignende måde som en række andre af forbrugerombudsmandens arbejdsopgaver. Det må således navnlig efter de hidtidige erfaringer med institutionen kunne forventes, at mange produktsikkerhedsspørgsmål vil kunne løses ad frivillighedens vej gennem forhandlinger mellem forbrugerombudsmanden og erhvervslivets og forbrugernes organisationer, således at en egentlig regulering efter loven bliver overflødig.

Arbejdsgruppen har imidlertid efter karakteren af den foreslåede lovgivning, hvis administration forudsætter et indgående kendskab til produkt-sikkerhedsspørgsmål, herunder såvel teknisk sagkundskab som kendskab

til den eksisterende lovgivning om produktsikkerhed, ikke fundet det hensigtsmæssigt at henlægge opgaven til forbrugerombudsmanden. I stedet foreslås lovens administration henlagt til et sagkyndigt råd: Produktsikkerhedsrådet, bestående af en formand, der udnævnes af industriministeren, og fire yderligere medlemmer, der udnævnes af hvert af de ministerier (indenrigsministeriet, industriministeriet, justitsministeriet og miljøministeriet), der er repræsenteret i arbejdsgruppen, og som administrerer en meget betydelig del af den gældende produktsikkerhedslovgivning. Arbejdsgruppen har ikke ment at burde stille mere konkrete forslag om, hvem der skal være medlemmer af rådet, men har forestillet sig, at formanden skulle være jurist, og at rådet i øvrigt blev sammensat af personer med kendskab til produktsikkerhedsspørgsmål, således at den fornødne sagkundskab så vidt muligt er til stede i selve det organ, der varetager en væsentlig del af lovens administration. Det foreslås videre, at rådet bistås af et sekretariat, og at rådets forretningsorden fastsættes af industriministeren. Efter forslaget bemyndiges produktsikkerhedsrådet til at udstede konkrete påbud og forbud i medfør af forslagets §§ 2-4, ligesom rådet efter forslagets § 5 kan kræve de hertil fornødne oplysninger og efter forslagets § 6 midlertidigt kan forbyde markedsføringen af et produkt eller en tjenesteydelse. Arbejdsgruppen har forestillet sig, at rådet dels skal kunne træde i funktion på grundlag af henvendelser fra offentligheden, dels løbende selv skal holde sig orienteret om, hvilke produkter og tjenesteydelser der kan medføre fare for skade på helbred eller ejendom, og tage initiativ til foranstaltninger herimod. Som et naturligt led i dette arbejde bør rådet administrere den danske del af det denunciationssystem vedrørende farlige produkter, der enten er etableret eller er under opbygning mellem de nordiske lande, EF-landene og O.E.C.D.-landene, se herom kapitel IV. B. Arbejdsgruppen forestiller sig videre, at rådet og dets sekretariat skal kunne forhandle med berørte myndigheder og erhvervslivets og forbrugernes organisationer med henblik på i videst muligt omfang at opnå *forhandlingsløsninger*, således at foranstaltninger efter loven kun tages i brug, når forhandlingsresultater ikke kan opnås. Det forudsættes endelig, at rådet i forbindelse med administrationen af loven orienterer offentligheden om **produktsikkerhedsspørgsmål** af almindelig interesse.

Arbejdsgruppen foreslår, at loven skal henhøre under industriministeren i dennes egenskab af forbrugerminister. Arbejdsgruppen har herved lagt

vægt på, at loven - selv om den ikke er begrænset til at beskytte forbrugers person eller ejendom - i praksis **må** antages at ville fungere og blive opfattet som en forbrugerbeskyttelseslov. Bemyndigelse til at udstede generelle forskrifter er efter forslagets § 8, stk. 1, henlagt til industriministeren, idet arbejdsgruppen finder det bedst stemmende med forvaltningsretlig praksis, at en sådan kompetence henlægges hos en parlamentarisk ansvarlig minister. Det følger endvidere af § 8, stk. 2, at industriministeren er rekursinstans vedrørende konkrete afgørelser truffet af produktsikkerhedsrådet, medmindre industriministeren træffer **bestemmelse** om at henlægge den endelige administrative afgørelse til rådet.

Den foreslåede lov har karakter af en **residuallovgivning**, idet den skal supplere den gældende speciallovgivning om produktsikkerhed og således alene gælde på områder, for hvilke der ikke ved anden lovgivning er fastsat bestemmelser for at forebygge skade på person eller ejendom, jfr. lovforslaget § 9, stk. 1. Det vil som følge heraf være nødvendigt, at produktsikkerhedsrådet og industriministeren løbende har kontakt og forhandlinger med andre myndigheder med henblik på afklaring af kompetencespørgsmål m.v. i forbindelse med lovens administration. Arbejdsgruppen har imidlertid ikke fundet det fornødent at optage en udtrykkelig bestemmelse herom i lovforslaget. Derimod foreslår arbejdsgruppen, at det udtrykkeligt **fremgår** af loven, at industriministeren før fastsættelse af generelle forskrifter om produktsikkerhed, jfr. forslagets § 8, stk. 1, jfr. §§ 2-4, skal forhandle med de nærmest interesserede landsomfattende erhvervs- og forbrugerorganisationer, jfr. herom nærmere bemærkningerne til lovforslagets § 8.

C. Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser.

Til lovforslagets titel.

Udtrykket "produkt" er i de senere år blevet almindeligt anvendt her i landet, navnlig i sammenstillingen: Produktansvar, der er den betegnelse, hvorunder ansvar for farlige egenskaber drøftes i den erstatningsretlige litteratur. Arbejdsgruppen har på denne baggrund fundet det naturligt at kalde den foreslåede lov, hvis formål er at forebygge, at navnlig produkter forvolder skade på person eller ejendom, for lov om produktsikkerhed.

Til § 1.

I denne bestemmelse angives lovens formål, der er at forebygge skade på person eller ejendom. Bestemmelser med andet formål end det rent præventive at beskytte mod person- eller ejendomsskader kan ikke fastsættes. Der kan således ikke efter loven fastsættes f.eks. kvalitets- eller kvantitetskrav, der ikke har nogen sikkerhedsmæssig begrundelse.

Ordet "skade" er brugt i den vide betydning, hvori det anvendes i f.eks. erstatningsretten. "Skade" dækker således i princippet ethvert indgreb i et retsgode. Skaden kan være såvel forbigående som varig og have karakter af et pludseligt indgreb i et retsgode eller være resultatet af en længerevarende skadelig påvirkning. Såvel økonomisk skade som ikke-økonomisk skade (f.eks. "svie og smerte") er omfattet af lovforslaget.

De retsgoder, der beskyttes efter lovforslaget, er "person" og "ejendom", hvorved forstås enhver fysisk person og ethvert fysisk gode.

Til § 2.

Lovforslaget definerer ikke nærmere, hvad der skal forstås ved et produkt. Udtrykket omfatter imidlertid såvel løsøre som fast ejendom. Det foreslåede produktbegreb omfatter - på samme måde som det juridiske løsørebegreb - også elektricitet, væsker, gas, varme o.lign.

Ifølge nr. 1 kan markedsføringen af et produkt betinges af, at der i forbindelse med markedsføringen gives oplysninger, der har til formål at forebygge skade på person eller ejendom. Sådanne oplysninger kan f.eks. være rent faktiske oplysninger om produktets benævnelse og indhold. Om et produkt forvolder skade vil imidlertid ofte bero på, hvorledes produktet bruges, vedligeholdes eller opbevares. Andre vigtige oplysninger, der vil kunne forebygge skade, kan derfor være oplysninger om den rette brug, vedligeholdelse eller opbevaring af produktet. Bestemmelsen vil også afgive hjemmel til at efterleve EF-direktivforslaget om sikkerhed i forbindelse med legetøj, se herom kapitel IV. B. 1., der for visse former for legetøj foreskriver oplysning om, at legetøjet ikke er bestemt til børn under en vis alder.

Det må afgøres i det enkelte tilfælde, hvorledes oplysninger praktisk kan gives. Alt efter produktets karakter kan man tænke sig, at oplysningerne gives på selve produktet, f.eks. i form af en advarselmærkning, på emballagen eller i medfølgende brochuremateriale.

Bestemmelsen i nr. 2 giver mulighed for at stille krav til markedsføringen for at forebygge skade på person eller ejendom. Der vil således eksempelvis kunne stilles krav om, at visse produkter markedsføres med særlig sikkerhedsemballage. Det vil også kunne foreskrives, at produkter af en vis type kun må sælges til personer over en vis aldersgrænse, og i tilslutning hertil at produktet f.eks. ikke må sælges ved automatsalg eller på anden lignende måde, hvorved det ikke er praktisk muligt at sikre sig, at produktet kun købes af personer over den angivne aldersgrænse.

Bestemmelsen gør det også muligt at stille krav om, at produktet under markedsføringen skal opbevares på nærmere foreskreven måde, f.eks. under eller over en vis temperatur.

1 nr. 3 indeholdes hjemmel til at fastsætte nærmere angivne krav vedrørende selve produktet. Formålet skal her som ved bestemmelserne i nr. 1 og 2 være at forebygge skade på person eller ejendom. Herudover kræves, at der til produktet er knyttet en urimelig fare for skade. Om indholdet af betingelsen "urimelig fare for skade" henvises til bemærkningerne foran under B. 3.

Sikkerhedskravene kan vedrøre enhver egenskab ved produktet af betydning for sikkerheden, f.eks. mekaniske og fysiske egenskaber, og kan rette sig mod produktets indhold, konstruktion, udformning m.v. Som nogle typiske eksempler på skader, der kan tænkes søgt afværget, kan nævnes: skader i form af drukning, fald, fastklemning, forbrænding, strangulering, sår, knusning, kvælning, øjen- og høreskader.

Efter nr. 4 kan det bestemmes, at et produkt ikke må markedsføres. Formålet skal som i nr. 1, 2 og 3 for det første være at forebygge skade på person eller ejendom, og for det andet er det som i nr. 3 en betingelse, at der til produktet er knyttet en urimelig fare for skade. Derudover stilles imidlertid som en tredje betingelse, at oplysninger eller krav i medfør af nr. 1, 2 eller 3 må anses for utilstrækkelige. Bestemmelser i

medfør af nr. 4 kan således kun fastsættes, hvis andre forholdsregler med henblik på at forebygge skade på person eller ejendom ikke kan antages at være tilstrækkeligt effektive.

Til § 3.

Udtrykket "tjenesteydelser" har ikke noget præcist juridisk indhold i dansk ret. I forslaget skal udtrykket imidlertid forstås i den brede betydning, hvori det navnlig anvendes på det forbrugerretlige område, jfr. f.eks. Forbrugerkommissionens Betænkning III (nr. 738/1975): Forbrugers retsstilling og retsbeskyttelse, s. 78. Udtrykket dækker således håndværksydelser, ydelser fra liberale erhverv, serviceydelser og transport for at nævne nogle praktisk vigtige tjenesteydelser. Som nævnt foran, er der næppe noget større behov for at fastsætte sikkerhedsforskrifter vedrørende tjenesteydelser, men det kan ikke på forhånd udelukkes, at der for visse tjenesteydelsesområder kan være et behov for sådanne bestemmelser. Behovet synes navnlig at kunne foreligge vedrørende f.eks. slanke- og skønhedskure og på det private undervisningsområde.

Ifølge nr. 1 kan det bestemmes, at nærmere angivne sikkerhedskrav til tjenesteydelsen skal være opfyldt. Formålet hermed skal som ved produkter være at forebygge skade på person eller ejendom, og det er endvidere en betingelse, at der til tjenesteydelsen er knyttet en urimelig fare for skade. Om indholdet af betingelsen "urimelig fare for skade" henvises til bemærkningerne foran under B. 3.

I nr. 2 indeholdes en forbudsregel, der kan bringes i anvendelse under lignende betingelser som forbudsreglen i § 2, nr. 4. Der henvises i det hele til bemærkningerne til denne bestemmelse.

Til § 4.

1. Indledning.

Denne bestemmelse vedrører i modsætning til bestemmelserne i § 2 og § 3 perioden efter markedsføringen. Bestemmelsen er begrænset til at angå produkter, idet de foreslåede enkeltregler efter deres indhold ikke kan anvendes på tjenesteydelser. Det er endvidere en grundlæggende betin-

gelse for anvendelsen af § 4, at der til produktet er knyttet en urimelig fare for skade. Om forståelsen heraf henvises til bemærkningerne under B, 3.

Det er ingen betingelse for at anvende § 4, at et produkt er nået frem til det omsætningsled, der må anses for det sidste led i omsætningskæden. Bestemmelsen vil kunne anvendes, uanset hvor i omsætningen produktet befinder sig, men må navnlig forventes at få praktisk betydning i de tilfælde, hvor produktet er nået frem til den endelige bruger eller forbruger.

Reglerne i § 4 kan kombineres med reglerne i § 2. Det vil således eksempelvis være muligt på én gang at forbyde en erhvervsdrivende (fortsat) at markedsføre et produkt og pålægge ham eller en anden erhvervsdrivende at trække produktet tilbage fra markedet. Det er også muligt at kombinere de enkelte bestemmelser i § 4 indbyrdes. Ofte vil det være nærliggende at pålægge den erhvervsdrivende at give oplysninger efter nr. 1 i forbindelse med, at produktet tilbagekaldes fra markedet i medfør af bestemmelserne i nr. 2, 3 eller 4.

Ved valget mellem de bestemmelser, der bør fastsættes i medfør af § 4, er det forudsat, at der som ved administrationen af §§ 2 og 3 tages udgangspunkt i en proportionalitetsbetragtning, således at der ikke fastsættes mere indgribende bestemmelser end nødvendigt for at forebygge faren ved produktet. Forud for fastsættelsen af bestemmelser i medfør af § 4 bør der i almindelighed forhandles med den eller de erhvervsdrivende, der vil blive berørt af bestemmelsen, og ved fastsættelsen af bestemmelser i videst muligt omfang tages hensyn til de herved fremførte synspunkter.

Som nævnt i kapitel III. 7., blev den af købelovudvalget foreslåede ufravigelige regel, hvorefter solgte genstande i forbruger køb skal anses for at være mangelfulde, hvis de ikke kan anvendes uden væsentlig risiko for skade på person, ikke gennemført, fordi man fandt det mindre rimeligt at tillægge en køber mangelsbeføjelser i tilfælde, hvor han udtrykkeligt var gjort bekendt med genstandens farlighed. Arbejdsgruppen har på denne baggrund drøftet forholdet mellem købelovens mangelsregler og de i § 4 foreslåede regler.

2. Flertal og mindretal.

Der er i arbejdsgruppen enighed om forslagets § 4, stk. 1, nr. 1. Arbejdsgruppens flertal (formanden, Karsten Holm-Petersen, Christian Ege Jørgensen og Susanne Koren) er endvidere enige om forslagets § 4, stk. 1, nr. 2, 3 og 4, og stk. 2, medens et medlem af arbejdsgruppen (Torsten Hesselbjerg) ikke kan gå ind for forslagets § 4, stk. 1, nr. 2, 3 og 4, og stk. 2. Hovedsynspunkterne bag flertallets og mindretallets opfattelse gengives i det følgende.

Efter flertallets opfattelse er det en naturlig og væsentlig samfundsopgave at beskytte offentligheden mod markedsførte produkter, hvortil der er knyttet en urimelig fare for skade på person eller ejendom. Det er en utilfredsstillende løsning alene at henvise den enkelte køber til om muligt at gøre mangelsbeføjelser gældende over for sælgeren, hvis der til det købte produkt er knyttet en urimelig fare for skade. Dels viser erfaringen, at mange købere (forbrugere) ikke på egen hånd magter at gøre mangelsbeføjelser gældende.. Dels tilsiger overordnede samfundshensyn, at farlige produkter bør kunne tilbagekaldes fra markedet, selv om køberen i det konkrete aftaleforhold ikke har mangelsbeføjelser efter købeloven. Det forekommer både nærliggende og rimeligt at udforme beskyttelsen således, at det bliver muligt at pålægge den eller de erhvervsdrivende, der har bragt det farlige produkt på markedet, at trække produktet tilbage. En beskyttelse udformet på denne måde er indført i andre lande og kendes allerede her i landet vedrørende elektrisk materiel, se herom kapitel III. 10., ligesom den er foreskrevet i EF-direktivudkastet om legetøj, se herom kapitel IV. B. 1.

Det må forventes, at de foreslåede regler, der til dels er nydannelser i dansk ret, vil kunne give anledning til forskellige praktiske og administrative problemer, men flertallet finder, at eventuelle problemer må kunne løses i forbindelse med den praktiske administration af loven. Den fornødne sagkundskab og effektivitet vil kunne opnås ved - inden for rammene af forslagets § 4 - at overlade afgørelsen af, om et produkt skal tilbagekaldes, til de offentlige myndigheder (produktsikkerhedsrådet og industriministeriet), der i øvrigt skal administrere den foreslåede lovgivning. Af hensyn til effektiviteten er det nødvendigt, at forbud, påbud og regler i henhold til § 4 ~~straf~~ ~~san~~ktioneres på lignende måde som foranstaltninger

vedrørende markedsføringen fastsat i henhold til §§ 2 og 3. Den blotte eksistens af de foreslåede regler i § 4 må imidlertid forventes i høj grad at virke fremmende på smidigt og praktisk udformede forhandlingsløsninger om frivillig tilbagekaldelse af farlige produkter, således at en tvangsmæssig tilbagekaldelse kun vil blive aktuel i undtagelsestilfælde.

Om forholdet til købeloven bemærker flertallet i øvrigt følgende:

I almindelighed må et produkt anses for mangelfuldt i køberetlig forstand, hvis der til produktet er knyttet en urimelig fare for skade på person eller ejendom, således at køberen vil kunne gøre mangelsbeføjelser gældende. Efter købeloven skal køberen imidlertid reklamere inden en vis frist, og han er som oftest afskåret fra at gøre mangelsbeføjelser gældende, hvis der er gået mere end et år fra overgivelsen af det købte, jfr. købelovens § 54. De foreslåede regler får derfor i forhold til købeloven navnlig den selvstændige betydning, at produkter, hvortil der er knyttet en urimelig fare for skade, kan tilbagekaldes fra markedet efter udløbet af den nævnte et års frist i købeloven. Det må imidlertid understreges, at reglerne naturligvis ikke giver hjemmel til på markedsføreren at overvælte omkostningerne til reparation, udskiftning eller vedligeholdelse, der er en normal følge af brugen af produktet eller hører med til en forsvarlig og rimelig brug af produktet. En eventuel urimelig fare for skade, der er en følge af, at sådanne foranstaltninger ikke foretages, kan ikke lastes produktet, men skyldes uforsvarlig brug af produktet.

I tilfælde hvor en køber udtrykkeligt er blevet gjort bekendt med produktets farlighed, vil der ikke foreligge en køberetlig mangel, men det vil i princippet være muligt at benytte reglerne i forslagets § 4. I disse tilfælde bør der imidlertid ved anvendelsen af forslagets regler tages hensyn til den individuelle aftale mellem den erhvervsdrivende og køberen. Det er således flertallets opfattelse, at køberen i sådanne - formentlig yderst sjældent forekommende - tilfælde ikke skal kunne opnå en berigelse på sælgerens bekostning. En køber, der bevisligt udtrykkeligt er blevet gjort bekendt med faren ved produktet, bør således ikke vederlagsfrit kunne få produktet repareret eller ombyttet, lige så lidt som han bør have krav på at få købesummen helt eller delvist tilbagebetalt mod udlevering af produktet. På tilfælde af denne karakter vil forslagets § 4, stk. 2, kunne anvendes. Efter denne bestemmelse kan det påbydes besidderen

(køberen) af et farligt produkt at medvirke til og betale for, at faren ved et produkt elimineres.

Det vil også i andre sammenhænge være nødvendigt at tage hensyn til parternes individuelle købsaftale. Det forekommer således, at produkter - navnlig brugte produkter - udbydes i defekt tilstand med henblik på, at køberen skal udtage brugelige komponenter eller selv skal reparere defekten. I tilfælde af at køberen i strid med aftalen benytter det defekte produkt til et andet formål end aftalt, og produktet som følge heraf frembyder en urimelig fare for skade, bør der ikke træffes foranstaltninger efter forslaget over for den erhvervsdrivende, hvis den indgåede aftale efter en samlet vurdering kan anses for anerkendelsesværdig og rimelig. Faren er i sådanne tilfælde en følge af køberens uforsvarlige brug af produktet.

Et medlem af arbejdsgruppen, der har fuld forståelse for de hensyn, der ligger bagved de foreslåede regler, kan af praktiske og principielle grunde ikke gå ind for § 4, stk. 1, nr. 2-4 (og hermed heller ikke stk. 2). Dette gælder, selv om det i bemærkningerne til bestemmelserne anføres, at det ikke er tanken, at disse skal kunne anvendes på en sådan måde, at køberen opnår en berigelse på sælgerens bekostning i situationer, hvor produktet ikke er behæftet med en mangel i køberetlig forstand. Baggrunden herfor er i det væsentlige følgende:

De foreslåede bestemmelser indeholder reelt en adgang for produktsikkerhedsrådet (eller industriministeren) til at give køberen af et farligt produkt en eller flere af følgende beføjelser: 1) krav på afhjælpning, 2) krav på omlevering, og 3) krav på at kunne hæve kontrakten. Disse beføjelser er imidlertid udførligt reguleret i købeloven, der bl.a. har til formål at fastlægge, hvilke beføjelser køber og sælger har og under hvilke betingelser. På denne baggrund må det anses for betænkeligt at give produktsikkerhedsrådet adgang til at gribe direkte ind i parternes mellemværende, rent bortset fra, at man ofte vil være uden kendskab til de konkrete forhold, der har foreligget ved aftaleindgåelsen i de forskellige led. En vurdering af parternes mellemværende bør derfor som hidtil ske ved en anvendelse af købelovens regler på det konkrete tilfælde og ikke ved en offentligretlig regulering, som der her foreslås. - Hertil kommer, at man ikke i købeloven har ønsket at give køberen mulighed for

at kunne gøre mangelsbeføjelser gældende, hvis der er gået mere end et år fra overgivelsen af det købte, jfr. købelovens § 54. I forbrugerkøbsbetænkningen blev der stillet forslag om at udvide fristen i forbrugerkøb til 2 år. Efter købelovens § 83 er fristen i forbrugerkøb imidlertid fortsat et år. Omfatter påbud udstedt i henhold til § 4, stk. 1, nr. 2-4, derfor produkter, der er solgt for mere end 1 år siden, vil de foreslåede regler altså give køberen en civilretlig retsstilling, som man ikke har ønsket at give vedkommende i købeloven. - Efter forslaget (§ 10) kan overtrædelse af § 4 straffes med bøde og hæfte. I den forbindelse bemærkes, at det bør undgås, at ikke-overholdelse af formueretlige forpligtelser sanktioneres med straf og behandles i strafferetsplejens former.

Endelig må det foretrækkes, at anvendeligheden og rimeligheden af en så principiel og vidtgående, ny offentligretlig regulering, som der her foreslås af arbejdsgruppens øvrige medlemmer, vurderes i almindelighed, inden der tages stilling til at indføre den i en lov om produktsikkerhed, der er en snæver residuallovgivning, jfr. forslagets § 9, stk. 1.

3. Forslagets nærmere indhold.

Om forslagets enkeltbestemmelser bemærkes:

Efter § 4, stk. 1, nr. 1 kan det bestemmes, at en erhvervsdrivende på nærmere angiven måde skal oplyse om faren ved produktet og eventuelle forholdsregler herimod. Det må bero på det enkelte tilfældes nærmere karakter, hvorledes der skal informeres om faren. Som praktiske eksempler kan nævnes annoncering i dags-, uge- eller fagpresse, underretning af efterfølgende salgsled, orientering af erhvervs- eller forbrugerorganisationer. Det må også afgøres fra tilfælde til tilfælde, hvilket indhold den erhvervsdrivendes oplysninger skal have. Sådanne oplysninger kan eksempelvis ske i form af en kortfattet advarsel om faren ved bestemt brug eller opbevaring af produktet.

Det vil ikke sjældent være tilstrækkeligt til at forebygge en urimelig fare for skade, at der gives oplysninger om faren ved produktet og eventuelle forholdsregler herimod. I sådanne tilfælde følger det af den tidligere omtalte proportionalitetsbetragtning, at der alene bør fastsættes bestemmelser i medfør af nr. 1.

I medfør af § 4, stk. 1, nr. 2, kan det bestemmes, at den, der har markedsført produktet, skal reparere produktet, udskifte dele heraf eller foretage lignende foranstaltninger, således at farerne ved produktet fjernes. "Lignende foranstaltninger" kan f.eks. være vedligeholdelsesforanstaltninger eller konstruktionsændringer.

Efter § 4, stk. 1, nr. 3, kan det pålægges en erhvervsdrivende at ombytte det farlige produkt enten med et tilsvarende produkt eller med et produkt af lignende art, der ikke frembyder den nævnte fare. Ombytning af et produkt vil kunne komme på tale, hvis det ikke er muligt at fjerne faren ved produktet ved hjælp af foranstaltninger efter nr. 2. Det kan også tænkes, at en erhvervsdrivende vil foretrække at lade produktet ombytte i stedet for at foretage foranstaltninger efter nr. 2. Det praktiske alternativ til ombytning vil imidlertid ofte være tilbagetagelse af produktet efter nr. 4, og ved et sådant valg bør der som nævnt foran i videst muligt omfang tages hensyn til den erhvervsdrivendes ønsker.

Efter § 4, stk. 1, nr. 4, kan det bestemmes, at den erhvervsdrivende skal tage produktet tilbage og eventuelt tilbagebetale købesummen helt eller delvist.

Det vil efter omstændighederne kunne forekomme mindre rimeligt, hvis den erhvervsdrivende skulle tilbagebetale den fulde købesum for et produkt, som besidderen af produktet har haft brugen og nytten af i en længere periode. Det foreslås derfor, at det i sådanne tilfælde skal være muligt at reducere tilbagebetalingen af købesummen med et beløb svarende til den nytte, som indehaveren har haft af produktet. Det kan i denne forbindelse nævnes, at der efter den amerikanske Consumer Product Safety Act ved tilbagebetalingen af købesummen for et farligt produkt fradrages et rimeligt beløb for brugsværdien af produktet, hvis forbrugeren har haft produktet i et år eller mere.

Det er efter bestemmelsen muligt at pålægge ethvert erhvervmæssigt led i omsætningskæden at tilbagetage produktet og tilbagebetale købesummen. Som nævnt foran vil det imidlertid typisk blive fabrikanten eller importøren af det pågældende produkt, som en sådan bestemmelse vil blive rettet mod. Den omstændighed, at fabrikanten eller importøren ikke har fået den købesum, som indehaveren har betalt for produktet, kan efter arbejds-

gruppens opfattelse ikke i sig selv begrunde, at indehaverens krav om tilbagebetaling af købesummen skal reduceres til et beløb svarende til fabrikantens eller importørens salgspris.

Formålet med loven nødvendiggør, at det efter omstændighederne også er muligt at påbyde besidderen af et farligt produkt at medvirke til, at faren ved produktet fjernes. Det foreslås derfor i stk. 2, at det kan påbydes besidderen af et farligt produkt på nærmere angiven måde at medvirke til og eventuelt betale for, at produktet repareres, ombyttes eller tages tilbage.

Denne bestemmelse kan navnlig antages at få betydning i tilfælde, hvor indehaveren af produktet er modvillig til at medvirke til, at faren ved produktet fjernes, fordi en reparation, udskiftning eller tilbagetagelse sker for hans regning. Tilfælde af denne art vil som nævnt formentlig være yderst sjældne, men vil kunne forekomme, hvis indehaveren ved erhvervelsen bevisligt udtrykkeligt er gjort opmærksom på faren. Faren kan i disse tilfælde påbydes fjernet ved, at den erhvervsdrivende for forbrugerens regning reparerer m.v., eller ombytter tingen eller tager tingen tilbage uden at tilbagebetale købesummen.

Til § 5.

Det foreslås i denne bestemmelse, at produktsikkerhedsrådet kan kræve alle oplysninger, som skønnes nødvendige til overvejelse af, om bestemmelser skal fastsættes efter loven. Bestemmelsen er udformet i overensstemmelse med § 17 i markedsføringsloven, hvorefter forbrugerombudsmanden kan kræve meddelt alle sådanne oplysninger, som skønnes nødvendige for hans virksomhed. Den foreslåede bestemmelse må anses for nødvendig med henblik på at sikre de nødvendige oplysninger til afgørelse af, om bestemmelser skal træffes i medfør af loven.

Oplysninger meddelt efter § 5, der vedrører tekniske indretninger eller fremgangsmåder eller drifts- eller forretningsforhold, vil kunne beskyttes mod aktindsigt efter offentlighedsloven, hvis det er af væsentlig økonomisk betydning for den person eller virksomhed, oplysningen angår, at aktindsigt ikke gives, jfr. offentlighedslovens § 2, stk. 1, nr. 2.

Til § 6.

Regler svarende til de foreslåede findes i den norske lov om produktkontrol, se herom kapitel IV. A. 5. Formålet med reglerne er at sikre, at et produkt eller en tjenesteydelse ikke markedsføres, før der er sikkerhed for, at der ikke til produktet eller tjenesteydelsen er knyttet en fare, der kan begrunde sikkerhedsforskrifter efter §§ 2-4. For at afgøre dette vil det ofte være nødvendigt at indfordre oplysninger fra markedsføreren og at undersøge disse oplysninger. Bestemmelsen er tænkt anvendt som en undtagelsesbestemmelse, hvilket er tilkendegivet gennem udtrykket "særlige tilfælde". Den forudsættes anvendt f.eks. i tilfælde af mistanke om en betydelig fare ved det produkt eller den tjenesteydelse, der tænkes markedsført.

Når oplysninger er meddelt, foreslås det, at det midlertidige forbud mod at markedsføre produktet eller tjenesteydelsen kan vedvare i indtil seks måneder, således at der bliver mulighed for at undersøge produktet eller tjenesteydelsen. Når særlige grunde taler herfor, skal seks-måneders perioden kunne forlænges med yderligere seks måneder.

Til § 7.

I stk. 1 angives produktsikkerhedsrådets sammensætning. Der henvises herom nærmere til bemærkningerne foran under B. 4.

Det foreslås i stk. 2, at rådet bistås af et sekretariat, der skal varetage den daglige og løbende ekspedition. Arbejdsgruppen forestiller sig, at sekretariatsfunktionerne i hvert fald i begyndelsen vil kunne varetages af 1-2 akademiske medarbejdere og 1-2 kontorfunktionærer. Det må dog understreges, at det er meget vanskeligt at skønne over administrationens omfang. Gruppen har videre forestillet sig, at sekretariatet for et eventuelt produktsikkerhedsråd kunne huses hos en af de eksisterende forbrugermyndigheder, f.eks. forbrugerombudsmand, forbrugerklagenævn eller husholdningsråd, og således trække på allerede eksisterende kontorfaciliteter m.v.

I stk. 3 foreslås det, at industriministeren som den fagminister, hvorunder lovens administration henhører, fastsætter en forretningsorden for

produktsikkerhedsrådet.

Til § 8.

Efter stk. 1 kan industriministeren fastsætte generelle forskrifter i medfør af §§ 2, 3 og 4. Forud for fastsættelsen af sådanne forskrifter skal ministeren forhandle med de nærmest interesserede landsomfattende erhvervs- og forbrugerorganisationer, således at de samfundsgrupper, der må forventes at blive berørt af sikkerhedsforskrifterne, får lejlighed til at gøre deres synspunkter gældende og dermed mulighed for at påvirke indholdet af forskrifterne.

Den foreslåede forhandlingspligt gælder kun forud for fastsættelse af generelle sikkerhedsforskrifter. Som nævnt foran i bemærkningerne om lovens administration forudsætter arbejdsgruppen imidlertid, at mange produktsikkerhedsspørgsmål vil kunne løses ad frivillighedens vej ved forhandlinger med erhvervslivets og forbrugernes organisationer, således at en egentlig regulering på grundlag af lovens regler bliver overflødig.

Efter stk. 2 kan industriministeren fastsætte regler om adgangen til at klage over produktsikkerhedsrådets afgørelser, herunder kan ministeren henlægge den endelige administrative afgørelse i visse sager til rådet.

Til § 9.

I stk. 1 fastslås, at loven har karakter af et supplement til speciallovgivningens regler om produktsikkerhed m.v. Den bemyndigelse, der gives ved loven, er negativt bestemt, idet den kun gælder i det omfang, der ikke ved anden lovgivning er fastsat bestemmelser for at forebygge skade på person eller ejendom. Findes der sådan speciallovgivning, kan lovens bemyndigelsesbestemmelser ikke anvendes. Det afgørende er alene, at der i anden lovgivning findes bestemmelser med det nævnte beskyttelsesformål. Det er således uden betydning, hvorledes speciallovgivningens bestemmelser nærmere er udformet. Den foreslåede bemyndigelseslov kan heller ikke benyttes til at supplere eksisterende speciallovgivning på den måde, at enkelte af de foreslåede regler, f.eks. reglerne i lovforslagets § 4 om tilbagekaldelse af produkter fra markedet, kan benyttes. Arbejdsgruppen har fundet, at væsentlige offentligretlige hensyn vedrørende

forholdet mellem folketing og administration nødvendiggør en sådan begrænsning af den foreslåede bemyndigelse, således at sikkerhedsforskrifter efter den generelle lov ikke kan fastsættes på et område dækket af en speciallovgivning, hvor lovgiveren ikke har ønsket eller forudsat, at sådanne bestemmelser skulle kunne fastsættes.

Arbejdsgruppen skal i det følgende gøre nogle bemærkninger om forholdet mellem den foreslåede bestemmelse og nogle af de specialregler om produkt-sikkerhed m.v., der er omtalt i kapitel III om gældende ret.

I lov om arbejdsmiljø findes nogle sikkerheds- og sundhedsforskrifter bl.a. vedrørende maskiner, tekniske hjælpemidler m.v., der i princippet også gælder for maskiner og tekniske hjælpemidler i husholdningen og til hobbybrug. Som det fremgår af arbejdstilsynets bemærkninger, jfr. kapitel III. 2., ligger et tilsyn på dette område dog uden for arbejdstilsynets egentlige interesseområde og må forventes at blive prioriteret lavt med hensyn til praktisk tilsynsarbejde. Efter arbejdsgruppens opfattelse er der her et væsentligt behov for at fastsætte sikkerhedsforskrifter af en karakter som foreslået i det foreliggende lovforslag. Gruppen forudsætter derfor, at der i forbindelse med fremsættelse af et eventuelt lovforslag optages forhandlinger mellem industriministeriet og arbejdsministeriet med henblik på at gøre reglerne i lovforslaget om produktsikkerhed anvendelige på husholdningsmaskiner og maskiner til hobbybrug.

I medfør af levnedsmiddellovens § 22 kan miljøministeren fastsætte regler til forebyggelse af sundhedsrisiko hidrørende fra brugs- og forbrugsgenstande, der sælges til anvendelse i private husholdninger. Efter bestemmelsens udformning og forhistorie må det antages, at den også kan anvendes vedrørende brugs- og forbrugsgenstande, der ikke er bestemt til anvendelse i forbindelse med levnedsmidler. Bestemmelsens anvendelsesområde er således meget omfattende, idet den i princippet giver hjemmel til at regulere farlige produkter på hele forbrugerområdet. Som det fremgår af bemærkningerne fra levnedsmiddelinstitutet, jfr. kapitel III. 9., finder instituttet bestemmelsens nuværende udformning u hensigtsmæssig og foreslår, at den i forbindelse med en kommende almindelig lovgivning om produktsikkerhed begrænses til genstande med tilknytning til levnedsmidler. Arbejdsgruppen forudsætter derfor, at der i forbindelse med en lovgivning om produktsikkerhed optages forhandlinger mellem industrimini-

steriet og miljøministeriet med henblik på en justering af levnedsmiddellovens § 22.

Loven om kemiske stoffer og produkter har til formål at "forebygge sundheds- og miljøskader, som kan hidrøre fra kemiske stoffer og produkter". Udover hvad der traditionelt forstås ved sundhedsskader, omfatter loven også brand- og eksplosionsfare hidrørende fra kemiske stoffer og produkter. Ikke alle forbrugsartikler, der kan give problemer af kemisk art, er omfattet af lovens definition af kemiske produkter. Dette har især betydning for reglerne om mærkning og emballering, jfr. lovens kapitel 4 og bekendtgørelse nr. 408 af 17. september 1980, som kun kræver mærkning af kemiske produkter. Der findes imidlertid en bemyndigelse i loven til at kræve mærkning også af andre produkter, der indeholder kemiske stoffer, såfremt disse stoffers egenskaber gør en sådan mærkning påkrævet. Kapitel 4 samt bekendtgørelse nr. 408 af 17. september 1980 er endvidere begrænset til stoffer og produkter, som anses for farlige i henhold til en række nærmere fastsatte kriterier, der tager udgangspunkt i stoffet/produktet, således som det forekommer ved salget. Stoffer og produkter, som ikke i sig selv er farlige, men som kan udvikle farlige stoffer ved almindelig brug - f.eks. ved opvarmning eller ved kontakt med ilt eller vand - er således ikke omfattet af bekendtgørelsen. Ministeren har imidlertid bemyndigelse til at ændre disse kriterier, hvorved sådanne stoffer og produkter vil kunne blive omfattet.

Området kemisk betingede risici ved forbrugsartikler må derfor antages at kunne dækkes ved udfyldning af de nævnte bemyndigelsesbestemmelser. Den foreslåede lov om produktsikkerhed kan derfor ikke anvendes på dette område.

Efter general klausulen i markedsføringslovens § 1 forbydes handlinger i strid med god markedsføringsskik. I lovens § 3 bestemmes endvidere, at der ved tilbuds afgivelse, ved indgåelse af aftale eller efter omstændighederne på leveringstidspunktet skal gives en efter formuegodets eller ydelsens art forsvarlig vejledning, når denne er af betydning for bedømmelsen af godets eller ydelsens karakter og egenskaber, herunder især brugsegenskaber, holdbarhed, farlighed og vedligeholdelsesmulighed. Forbrugerombudsmanden har under henvisning til disse bestemmelser inddraget produktsikkerhedsspørgsmål i sine forhandlinger med erhvervs-

livet. Som nævnt i forbrugerombudsmandens bemærkninger foran er der imidlertid ikke nogen udtrykkelig hjemmel i markedsføringsloven til at nedlægge forbud mod farlige produkter eller tjenesteydelser. Arbejdsgruppen har derfor forudsat, at der ikke er nogen overlapning mellem markedsføringsloven og den foreslåede produktsikkerhedslov, hvis regler derfor ikke som følge af bestemmelsen i forslagets § 9, stk. 1, skal vige for markedsføringslovens regler.

Som det fremgår af oplysningerne fra undervisningsministeriet, jfr. kapitel III. 11., er der på en række områder udstedt sikkerhedsforskrifter med henblik på at sikre de uddannelsessøgende mod en række risici i forbindelse med undervisningen. Disse sikkerhedsforskrifter, der er udstedt uden en direkte og udtrykkelig lovhjemmel, må nærmest karakteriseres som forskrifter udstedt ud fra forholdets natur eller med hjemmel i sædvane- ret, eller de kan opfattes som anstaltsordninger, således som dette begreb forstås i den offentligtretlige litteratur. Da der således ikke findes nogen lovgivning som grundlag for de nævnte sikkerhedsforskrifter, vil industri- ministeren efter formuleringen af § 9, stk. 1, i princippet være bemyndi- get til at udstede lignende sikkerhedsforskrifter på undervisningsområdet. Lovforslaget udelukker imidlertid ikke, at undervisningsministeriets hidti- dige praksis kan fortsætte, hvilket efter arbejdsgruppens opfattelse vil være naturligt på et område som det foreliggende. Loven får således alene den konsekvens, at der tilvejebringes et direkte og udtrykkeligt lovgrund- lag for sikkerhedsforskrifter på undervisningsområdet, som kan benyttes, hvis det måtte ønskes.

I stk. 2 fastslås udtrykkeligt, at loven ikke gælder for nydelsesmidler, der indeholder spiritus, tobak, vin eller øl. Uden en udtrykkelig undta- gelse ville disse nydelsesmidler som sådanne i princippet være omfattet af lovens bemyndigelsesbestemmelser, men arbejdsgruppen har hverken efter sit kommissorium eller sin sammensætning ment at burde stille forslag om en regulering af disse produkter. En stillingtagen til sådanne centrale og almene sundhedspolitiske spørgsmål må efter arbejdsgruppens opfattelse ske i et andet forum.

Til §§ 10-12 Disse bestemmelser indeholder lovens straffe- og ikrafttrædel- sesbestemmelser og forbehold vedrørende Færøerne og Grønland.

Kapitel III. Dansk ret.

1. Indledning.

For at få et overblik over, i hvilket omfang produktsikkerhedsspørgsmål allerede er reguleret af eksisterende lovgivning eller kan forventes reguleret af en kommende lovgivning, anmodede arbejdsgruppen en række ministerier om at oplyse om mulighederne for efter den eksisterende eller en eventuel forestående lovgivning inden for ministeriernes ressort at beskytte forbrugerne mod varer eller tjenesteydelser, der ved normal anvendelse kan frembyde fare for forbrugernes sikkerhed. Arbejdsgruppen anmodede tillige om at måtte modtage oplysninger om administrativ praksis, der kan belyse lovgivningen, herunder om den praktiske administration af lovgivningen.

Arbejdsgruppen forespurgte endvidere, om der inden for det enkelte ministeriums ressort skønnedes at være udækkede behov, der burde søges inddraget under en almindelig lovgivning om produktsikkerhed.

Det fremgår af de modtagne besvarelser, at der findes et meget betydeligt antal retsregler, der helt eller delvis har til formål at beskytte det enkelte individ eller dets ejendom mod skade fra produkter eller tjenesteydelser. Det er efter arbejdsgruppens opfattelse ikke praktisk muligt inden for denne betæknings rammer at give en både overskuelig og fuldstændig oversigt over disse regler, der for en stor dels vedkommende har karakter af tekniske detailforskrifter. Arbejdsgruppen har derfor valgt at gengive hovedindholdet af de modtagne besvarelser. Den følgende oversigt er således ikke udtømmende, men har til formål - på grundlag af de enkelte fagministeriers oplysninger - at oplyse om de væsentligste af de gældende regler om produktsikkerhed.

2. Arbejdsministeriet.

Ifølge lov nr. 681 af 23. december 1975 om arbejdsmiljø §§ 30-32, jfr. § 2, stk. 3, nr. 1, har leverandøren af maskiner, tekniske hjælpemidler m.v. ansvar for, at det leverede er i sikkerheds- og sundhedsmæssig forsvarlig stand, uanset om leveringen sker til brug ved arbejde for en arbejdsgiver eller ikke. Leverandøren har også efter disse regler

pligt til at yde køberen den nødvendige vejledning om den sikkerheds- og sundhedsmæssigt forsvarlige brug af det leverede, og maskiner skal være mærket med fremstillers navn og adresse. Maskiner og tekniske hjælpemidler anvendt til hobbybrug og husholdning er omfattet af disse regler. Dette felt ligger dog uden for arbejdstilsynets egentlige - interesseområde, hvorfor det stedse har været lavt prioriteret med hensyn til praktisk tilsynsarbejde og formentlig yderligere vil blive det i fremtiden. Der består imidlertid en formel hjemmel til at stille krav efter arbejdsmiljøloven.

Levering af kemiske stoffer og produkter, der kan frembyde fare ved sædvanlig brug, er som en nydannelse i arbejdsmiljøloven omfattet af lovens leverandørregler, jfr. lovens § 34.

Efter lovens seneste revision (1979) har bestemmelserne om stoffer og materialer fået større praktisk betydning ved siden af loven om kemiske stoffer og produkter. Arbejdsmiljølovens § 49a, stk. 1, indeholder herefter en bemyndigelse til at fastsætte regler om anmeldelse. I udkast til bekendtgørelse om stoffer og materialer skal anmeldelse ske, før erhvervsmæssig fremstilling eller import påbegyndes. Udkastet er endnu ikke færdigbehandlet, men en anmeldelse formodes at skulle indeholde oplysninger som virksomheden måtte have kendskab til vedr. stoffets eller materialets eventuelle sundhedsfarlige egenskaber samt forslag til sikkerhedsforanstaltninger ved brug (f.eks. ventilation, vaskefaciliteter, brug af personlige værnemidler m.v.), transport, brand eller brandfare, eller ved anden form for fare (f.eks. kemisk reaktion med andre stoffer eller materialer).

Afgrænsningen mellem arbejdsmiljøloven og loven om kemiske stoffer og produkter vil ske efter det grundprincip, at arbejdstilsynets regeldannelse og administration skal sigte mod beskyttelse af ansattes arbejdsmiljø, medens beskyttelse af forbrugernes sikkerhed og sundhed samt beskyttelsen af det eksterne miljø varetages i miljøministeriets regie.

Af lov om arbejdsmiljø §§ 45-47 og §§ 48-49, jfr. § 2, stk. 3, nr. 3 og 4, fremgår, at **også** forbrugernes anvendelse af tekniske hjælpemidler m.v. samt stoffer og materialer principielt er omfattet af loven. Det vide anvendelsesområde bruges dog ikke til at kontrollere den almindelige private

anvendelse af de nævnte hjælpemidler, medmindre der er tale om egentlige arbejdssituationer, som f.eks. hvor den private er beskæftiget som "selv-bygger".

For så vidt angår tjenesteydelser gælder der visse pligter for reparatører af maskiner og tekniske hjælpemidler, jfr. lovens § 32, der har samme gyldighedsområde som leverandørreglerne. Med bekendtgørelse nr. 501 af 5. oktober 1978 er projekterendes og rådgivendes pligter med hensyn til sikkerhed og sundhed ved arbejdets udførelse m.v. ifølge lovens § 33 fastlagt.

Kun vedrørende reglerne for leverandører af maskineri og tekniske hjælpemidler m.v. foreligger der erfaringer fra praktisk administration af nogen betydning. Medens den direkte virksomhedskontakt gennem tilsynsbesøg i øvrigt varetages af de lokale tilsynskredse, har man af praktiske grunde samlet tilsynet med leverandørreglernes overholdelse centralt. Dette hænger bl.a. sammen med, at arbejdstilsynet, uagtet der hidtil kun har eksisteret forholdsvis få regler om egentlig forhåndsgodkendelse, har fundet det mest praktisk at søge kontakt med leverandørerne på et så tidligt tidspunkt som muligt og helst, før markedsføring finder sted, d.v.s., også før tilsynskredsene kan påregnes at blive bekendt med det pågældende maskineri m.v.

Som tidligere anført må arbejdstilsynet nødvendigvis prioritere praktisk tilsynsvirksomhed med tekniske hjælpemidler til husholdnings- og hobbybrug m.v. lavt. Netop den lave prioritering sætter grænser for arbejdstilsynets indtryk af det faktiske behov for yderligere regulering af området, men det tør næppe afvises, at ny regeldannelse og kontrol her kan være påkrævet. Dette behov kan yderligere forstærkes. Der foregår for tiden overvejelser i arbejdstilsynet med henblik på at få overført tilsynsområder, der primært tjener som publikumsbeskyttelse, til andre kontrolorganer. Der tænkes eksempelvis på elevatorer, møntrenserier og -vaskerier samt husholdningsmaskiner.

3. Boligministeriet.

Boligministeriets lovbekendtgørelse nr. 530 af 25. oktober 1976 af byggeloven er det lovmæssige grundlag for bygningsreglementet (BR), som

indeholder de teknisk-konstruktive forskrifter for byggeriet. Det nu-gældende reglement, BR-77, trådte i kraft den 1. februar 1977.

Efter byggeloven må arbejder, der er omfattet af loven, ikke påbegyndes og ikke tages i brug, før der af kommunalbestyrelsen er meddelt henholdsvis byggetilladelse og ibrugtagningstilladelse. Denne regel tager sigte på at sikre, at byggeriet opfylder lovens og reglementets krav.

Byggeloven har bl.a. til formål at sikre, at bebyggelse udføres og indrettes således, at den frembyder tilfredsstillende tryghed i brand-, sikkerheds- og sundhedsmæssig henseende.

Princippet i byggeloven er, at forskrifter skal være ensartede for hele landet, hvilket forudsætter en fælles (central) udformning med bindende virkninger for bygningsmyndighederne og byggeriets parter.

Et andet princip er, at bygningsreglementet i betydeligt omfang er udformet ud fra funktionskrav, hvilket betyder, at der lægges vægt på, hvad bygningsdele og konstruktioner skal kunne, d.v.s. deres egenskaber (f.eks. styrke, stabilitet, brandtekniske egenskaber etc.), og ikke på hvilke specifikke materialer, de skal bestå af. Ethvert materiale, der opfylder de stillede krav, kan derfor anvendes.

Det har imidlertid ikke været muligt at opstille funktionskrav for alle i byggeriet forekommende teknisk-konstruktive forhold, ligesom funktionskravene ikke altid har kunnet udformes så entydigt, at det uden videre kan konstateres, om en bygningsdel opfylder kravene. For bygningsdele, hvis egnethed ikke umiddelbart kan bedømmes efter bygningsreglementets forskrifter, suppleres reglementet derfor af generelle godkendelser, der udfærdiges centralt af boligministeriet i overensstemmelse med byggelovens princip om, at de teknisk-konstruktive krav til byggeriet skal være ens for hele landet.

Der findes to godkendelsesordninger: VA-godkendelser og MK-godkendelser. jfr. nedenfor. Til at bistå sig ved administrationen af godkendelsesordningerne har boligministeriet nedsat to sagkyndige udvalg.

VA-godkendelse vedrører installationer for vand samt afløb fra bygninger med dertil knyttede afløbsinstallationer, der skal udføres i overensstemmelse med Dansk Ingeniørforenings normer. Fabriksfremstillede produkter, der indgår i eller tilsluttes vand- og afløbsinstallationer, skal være godkendt af boligministeriet, mens produkter, der er særskilt fremstillet til montering, skal godkendes af den stedlige myndighed.

VA-godkendelserne tjener som dokumentation for, at det godkendte materiel opfylder normernes funktionelle krav.

I forbindelse med godkendelsesarbejdet er man stødt på forhold, der har givet anledning til overvejelser om visse gift- og kemikalierisici, der kan optræde i forbindelse med brugtvandsinstallationer.

Boligministeriet samarbejder med miljømyndighederne om disse gift- og kemikalieproblemer.

MK-godkendelsesordningen for materialer og konstruktioner m.v. til byggeri omfatter for det første de materialer og konstruktioner m.v., der ikke kan bedømmes alene på grundlag af bygningsreglementet og de dertil knyttede bestemmelser.

For materialer og konstruktioner i denne gruppe kan der meddeles godkendelse til dokumentation af, at de opfylder de i bygningsreglementet indeholdte funktionskrav, og i visse tilfælde er det i reglementet foreskrevet, at de skal være godkendt af boligministeriet.

For det andet kan der meddeles godkendelse af materialer og konstruktioner, hvormed der (endnu) ikke findes bestemmelser, eller som de gældende bestemmelser ikke kan finde anvendelse på. Denne gruppe vil navnlig omfatte materialer og konstruktioner m.v., som ikke var almindeligt kendt inden for byggeriet, da det gældende teknisk-konstruktive krav blev udformet.

Boligministeriet er af den opfattelse, at byggeloven (§ 6) afgiver fornøden hjemmel til, inden for det område byggeloven dækker, at fastsætte regler til beskyttelse af forbrugerne mod produkter, der ved

normal anvendelse kan frembyde fare for forbrugernes sikkerhed.

Da byggeloven kun finder anvendelse på bestående bebyggelse, når de enkelte bestemmelser indeholder udtrykkelig hjemmel hertil, er det dog muligt, at den i lovens § 6 indeholdte hjemmel ikke fuldt ud dækker produkter anvendt i eksisterende byggeri.

Byggeloven tager sigte på at sikre, at det færdige byggeri er udført i overensstemmelse med gældende krav. Bortset fra visse krav om bygningskonstruktioners stabilitet i opførelsesperioden, dækker loven derfor ikke ulemper under opførelsen fra de produkter, der anvendes i byggeriet.

Det skal tilføjes, at der i byggeriet anvendes produkter, som har flere anvendelsesområder. Sådanne produkter vil det muligvis være rationelt at inddrage under en generel lovgivning til beskyttelse af forbrugerne.

Der er i øvrigt indenfor boligministeriets område næppe tale om udækkede behov, der bør søges inddraget under en almindelig lovgivning om produktsikkerhed.

4. Fiskeriministeriet.

Lov nr. 167 af 12. maj 1965 om kvalitetskontrol med fisk og fiskevarer, som ændret ved lov nr. 139 af 24. april 1975, forbyder i § 3 at omsætte, opbevare, tilvirke eller transportere fisk og fiskevarer, der er bestemt til menneskeføde, og som er af dårlig beskaffenhed, medmindre de tilsynsførende myndigheder i det enkelte tilfælde måtte bestemme andet.

Ved varer af dårlig beskaffenhed forstås ifølge stk. 2 dels varer, der er utjenlige til menneskeføde (litra a), dels varer, der, selv om de er tjenlige til menneskeføde, ikke er i absolut god og velbehandlet stand (litra b).

Loven skelner ikke mellem eksportvarer og hjemmemarkedsvarer eller mellem importerede varer og hjemmeproducerede varer.

Fisk og fiskevarer, der ved normal anvendelse kan frembyde fare for forbrugernes sikkerhed, henregnes ubetinget til de i lovens § 3, stk. 2, litra a, omhandlede varer, og disse varer må kun anvendes som foderfisk, medmindre de tilsynsførende myndigheder af særlige grunde påbyder andet, jfr. lovens § 3, stk. 3.

Tilsynet med overholdelsen af loven og de i medfør af denne fastsatte forskrifter føres i henhold til lovens § 23 af fiskeriministeriet gennem fiskerikontrollen og fiskeriministeriets industritilsyn samt eventuelle andre, der af fiskeriministeren måtte blive bemyndiget hertil. Med hensyn til detailhandel med fisk og fiskevarer bestemt til menneskeføde udøves tilsynet af de myndigheder og personer, der i levnedsmiddeloven og de i medfør heraf fastsatte regler er bemyndiget til at føre tilsyn med lovgivningen, jfr. lovens § 23, stk. 1, 2. pkt.

Fiskerikontrollen overvåger overholdelsen af fiskerilovgivningen og har opgaver med kontrol af fiskevarers kvalitet med særlig vægt lagt på fersk-fisk kontrollen. Den er organiseret i tre danske distrikter med hver en række kontrolstationer og har et kontor i Godthåb.

Fiskeriministeriets industritilsyn er en central kontrolmyndighed, der foruden ekspedition af sager henhørende til kontrollovens §§ 12-15 har en række opgaver: Virksomhedsgodkendelse og -registrering, tilsynsvirksomhed, produktkontrol, udstedelse af certifikater m.m.

Fiskeriministeriet skønner, at der ikke er udækkede behov inden for fiskeriministeriets ressort på produktsikkerhedsområdet, idet loven om kvalitetskontrol med fisk og fiskevarer giver mulighed for at beskytte forbrugerne.

En række nærliggende områder henhører under miljøministeriets ressort. Levnedsmiddeloven regulerer foruden detailhandel med fisk visse generelle områder herunder tilsætningsstoffer. Spørgsmål i forbindelse med havforurening og eventuelle følgevirkninger heraf på fiskebestanden er henlagt til miljøstyrelsen.

5. Indenrigsministeriet.

Der findes ikke under sygehusvæsenet nogen lovgivningen m.v., der direkte tager sigte på at beskytte forbrugerne mod varer eller tjenesteydelser, der ved normal anvendelse kan frembyde fare for forbrugernes sikkerhed.

Dette følger først og fremmest af, at sygehusvæsenets produkter eller behandling (tjenesteydelser) anvendes i en sygdomssituation, der i sig selv ofte vil frembyde en risiko for patienten, samt at behandlingen normalt finder sted på sygehusene, hvor patientens forhold i almindelighed bliver overvåget af sygehuspersonalet.

Sygehusvæsenet vejleder patienterne om deres sygdomstilstand, herunder om evt. særlige af sygdommen affødte risikosituationer for patienten (farer) efter udskrivningen, i det omfang dette findes lægeligt nødvendigt og forsvarligt.

Det bemærkes i denne forbindelse, at sygehusvæsenet - og socialvæsenet - i stigende omfang anvender og udleverer såkaldte **behandlingsredskaber** - og hjælpemidler - til patienter, herunder til brug i eget hjem. Disse produkter spænder over et meget bredt teknisk område, idet der f.eks. under sygehusvæsenet som behandlingsredskaber kan ydes enkelt fremstillede krykker og komplicerede pace-makers (indopereres til stimulation af hjertet), der for så vidt begge kan frembyde en alvorlig risiko ved patientens normale brug heraf, såfremt produktet ikke er tilstrækkeligt holdbart, driftsikkert m.v., eller såfremt patienten ikke er instrueret tilstrækkeligt om brugen af redskabet.

Tilsvarende yder socialvæsenet hjælpemidler (jfr. socialministeriets bekendtgørelse nr. 470 af 22. oktober 1980) som f.eks. særligt tilpassede husholdningsredskaber, specialsenge, løfteaggregater for bevægelseshæmmede og forskellige former for kommunikationsapparater. Socialstyrelsen har siden 1977 udsendt publikationer om konkrete typer og fabrikater af hjælpemidler samt om deres egenskaber, sikkerhed etc. Man har bl.a. udsendt information om afprøvning af indstillelige senge, patientløftere, kørestole og sengetilbehør.

Der er ikke for øjeblikket overvejelser om på tilsvarende måde at foranstalte systematiske undersøgelser og information om de særlige behandlingsredskaber, som ydes af sygehusvæsenet.

Indenrigsministeriet har dog for et enkelt område, nemlig patienters behandling og forsyning med ilt i eget hjem, udsendt nærmere retningslinier herfor, idet anvendelse af iltflasker kan indebære visse farer for patienten og andre, der kommer i berøring med flaskerne. I retningslinierne fastslås bl.a., at der skal gives patienterne m.fl. instruktion om brug, opbevaring m.v. af iltflaskerne.

På grund af områdets særlige karakter vil det være mest naturligt, at sikkerhedsproblematikken omkring sygehusvæsenets anvendelse af produkter m.v. reguleres i særlovgivningen under sundheds- og sygehusvæsenet, bortset fra de forhold, der allerede er reguleret i en generel lovgivning, som f.eks. bygningers brandsikkerhed, elektriske installationers indretning m.fl.

Lægemiddelområdet er reguleret gennem lov nr. 327 af 26. juni 1975 om lægemidler og lov om apotekervæsenet, lovbekendtgørelse nr. 513 af 24. september 1975.

Lægemiddelovens anvendelsesområde er fastlagt i bestemmelserne i §§ 1-3. Loven sigter mod en beskyttelse af forbrugerne gennem de af sundhedsstyrelsen fastsatte regler for lægemidlers kvalitet (§ 4), gennem apotekernes eneret til forhandling af lægemidler (§ 5) og gennem regler om lægemidlers benævnelse, etikettering og emballering (§ 6). Endvidere tilsigter bestemmelserne i sundhedsstyrelsens bekendtgørelse om rekvirering og udlevering af lægemidler m.v., der er udstedt i henhold til loven om apotekervæsenet, at sikre forbrugernes indtagelse af lægemidler, herunder navnlig reglerne om receptpligt for visse lægemidler.

Efter lægemiddeloven stilles der særlige betingelser for fremstilling og markedsføring af lægemidler. Der må således ikke fremstilles, indføres, udføres, oplagres, forhandles, udleveres, fordeles og emballeres lægemidler uden sundhedsstyrelsens tilladelse (§ 8).

Sundhedsstyrelsen foretager løbende kontrol med de markedsførte lægemidler (§ 7) og med de virksomheder, der fremstiller lægemidler (§ 9). Sundhedsstyrelsens kontrol, der hovedsagelig har karakter af en stikprøvekontrol, består af virksomhedsbesøg og analytisk kontrol.

Virksomhedsbesøgene foretages af de farmaceutiske visitatorer, der bl. a. inspicerer lokaler og apparater og den måde, hvorpå lægemidlerne håndteres. Den analytiske kontrol, der udføres af sundhedsstyrelsens farmaceutiske laboratorium, omfatter bl.a. den kemiske, fysiske og biologiske metode, som er fastsat for vedkommende lægemiddel.

Farmaceutiske specialiteter, d.v.s. lægemidler, der er bestemt til at forhandles og udleveres til forbrugerne i fremstillers originale pakning under et af fremstilleren valgt navn, må kun sælges eller udleveres, når de er optaget i sundhedsstyrelsens specialitetsregister. Optagelse i specialitetsregisteret finder kun sted på grundlag af en omfattende dokumentation af lægemidlets virkning og uskadelighed. Ved vurderingen af, hvorvidt et lægemiddel kan optages i specialitetsregistret, bistår sundhedsstyrelsen af et særligt nævn, mens de analytiske undersøgelser udføres af sundhedsstyrelsens farmaceutiske laboratorium. Under nærmere i loven fastsatte betingelser kan sundhedsstyrelsen slette en specialitet af specialitetsregistret (§ 20).

Der kan endelig være anledning til at henlede opmærksomheden på bestemmelsen i lægemiddellovens § 26, hvorefter det er forbudt indirekte eller direkte at reklamere for andre varer end lægemidler som havende medicinsk virkning samt på de særlige regler for reklamering for lægemidler.

Der skønnes ikke at være behov for at inddrage lægemiddelområdet under en almindelig lovgivning om produktsikkerhed.

Om tjenesteydelser inden for sundhedsvæsenet kan generelt bemærkes, at sundhedsstyrelsen i medfør af lov nr. 182 af 23. juni 1932 om sundhedsvæsenets centralstyrelse med senere ændringer samt de særlige love om læger, tandlæger, apotekere, jordemødre, sygeplejersker, terapiassistenter og fodterapeuter fører tilsyn med de pågældende grupper af medicinalpersonale.

6. Industriministeriet.

Ifølge bekendtgørelse nr. 48 af 7. februar 1980 om dykkermateriel, der er udstedt i medfør af dykkerlovens § 9, stilles der væsentlige krav med hensyn til produktsikkerhed, idet såvel bl.a. tungt dykkermateriel som svømmedykkermateriel, hvad enten det anvendes til erhvervs- eller sportsbrug, skal være typegodkendt efter fastlagte normer, og alt materiel, der anvendes erhvervsmæssigt eller udlejes, skal synes af statens skibstilsyn, inden det tages i anvendelse første gang og derefter periodisk hvert andet år.

Inden for dykkerlovgivningen skønnes der herefter ikke at være udækkede behov, der bør søges inddraget indenfor almindelig lovgivning om produktsikkerhed, idet disse forskrifter for dykkermateriel i meget høj grad vil sikre, at alt dykkermateriel er af god kvalitet, velegnet og pålideligt, samt at normal anvendelse af materialet ikke frembyder materielt betinget risiko for dykkeruddannede brugere.

Lov nr. 297 af 14. juni 1974 om markedsføring indeholder ikke nogen udtrykkelig hjemmel til at nedlægge forbud overfor markedsføringen af produkter eller tjenesteydelser, der ved normal anvendelse kan frembyde fare for forbrugernes sikkerhed. Det er imidlertid forbrugerombudsmandens opfattelse, at generalklausulen i lovens § 1, der forbyder handlinger i strid med god markedsføringsskik, kan bringes i anvendelse overfor produkter eller tjenesteydelser, der er farlige som anført.

Endvidere skal der ifølge markedsføringslovens § 3 ved tilbuds afgivelse, ved indgåelse af aftale eller efter omstændighederne på leveringstidspunktet gives en efter formuegodets eller ydelsens art forsvarlig vejledning, når denne er af betydning for bedømmelsen af godets eller ydelsens karakter eller egenskaber, herunder især brugsegenskaber, holdbarhed, farlighed og vedligeholdelsesmulighed.

De nævnte bestemmelser er ikke strafbelagte. Derfor vil den praktiske fremgangsmåde ved behandlingen af sager vedrørende produkter eller tjenesteydelser, der ved normal anvendelse kan frembyde fare for forbrugernes sikkerhed, være den, at forbrugerombudsmanden i medfør

af § 15 optager forhandling med den pågældende erhvervsdrivende med henblik på at formå denne til frivilligt at ophøre med markedsføring af det farlige produkt eller - såfremt dette må anses for tilstrækkeligt - drage omsorg for, at forbrugerne får den fornødne vejledning. Såfremt der ikke ved forhandling opnås en ordning, der kan tiltrædes af forbrugerombudsmanden, har denne mulighed for at anlægge forbudssag i medfør af markedsføringslovens § 16, stk. 1. Endvidere kan forbrugerombudsmanden i medfør af § 16, stk. 2, når der er øjensynlig fare for, at formålet med et forbud vil forspildes, hvis rettens afgørelse skal afventes, nedlægge et foreløbigt forbud.

På grund af de begrænsede ressourcer, der står til forbrugerombudsmandsinstitutionens rådighed, har der ikke hidtil været mulighed for i større omfang at iværksætte initiativer i medfør af markedsføringsloven, der tager sigte på at beskytte forbrugerne mod de her omhandlede varer eller tjenesteydelser. På baggrund af de sager, der har været behandlet, er det imidlertid forbrugerombudsmandens opfattelse, at markedsføringslovens system, således som det er beskrevet ovenfor, giver mulighed for hurtigt og effektivt at gribe ind over for farlige produkter og tjenesteydelser. Det må dog tilføjes, at en mere systematisk behandling af problemerne omkring produktsikkerhed i medfør af markedsføringsloven må forudsætte, at der tilvejebringes en udtrykkelig hjemmel hertil i loven, samt at institutionen får mulighed for at indhente sagkyndig bistand. Endelig bemærkes det, at der i medfør af markedsføringsloven kun kan nedlægges forbud over for den enkelte erhvervsdrivende, men ikke en videre kreds af erhvervsdrivende. Det vil derfor ikke praktisk være muligt i medfør af markedsføringsloven at standse salget af en **vare**, der er distribueret til et større antal detailforretninger.

Statens Tekniske Prøvenævn og Teknologirådet hverken administrerer eller fastsætter bestemmelser, der har til formål at beskytte forbrugerne som sådan. De kan derimod betragtes som serviceorganer, som relevante myndigheder og organisationer kan trække på i forskellige sammenhænge.

For så vidt angår Statens Tekniske Prøvenævn er Nævnets væsentligste opgave i denne sammenhæng at administrere autorisationsordningen

for prøvningslaboratorier. I det omfang Nævnet anser det for godtgjort, at der på et prøvningsområde bør være adgang til at få udført autoriseret teknisk prøvning, kan Nævnet således autorisere et eller flere laboratorier til at foretage denne prøvning. Autorisation gives dog kun efter ansøgning. Et område som nævnt kan bl.a. fremstå på basis af myndighedsforskrifter, der tilsigter at beskytte forbrugerne mod visse produkter, og som indeholder krav, hvis overholdelse kan eller skal dokumenteres gennem teknisk prøvning. Det er således de enkelte myndigheders egen afgørelse, hvorledes forskrifterne udformes, bl.a. med hensyn til prøvningskrav, og hvilke prøvningsmetoder man eventuelt ønsker anvendt. Hvor egnede prøvningsmetoder ikke findes, må de pågældende myndigheder sørge for, at de udarbejdes. Foreligger egnede metodebeskrivelser vil Prøvenævnet normalt være i stand til at sørge for tilvejebringelsen af muligheden for at få udført autoriseret prøvning i det omfang, der er behov derfor. For så vidt angår autorisationsordningen skal i særdeleshed fremhæves, at denne er skabt for at tilsikre brugerne af den autoriserede tekniske prøvning den nødvendige tillid til det udførte prøvningsarbejde og herigennem til de prøvningsresultater, der rapporteres fra de pågældende laboratorier. Kontrollen af laboratorierne sker således ikke alene i forbindelse med en autorisations meddelelse, men også i form af en periodisk kontrol af laboratoriets præstationsmæssige niveau. På denne baggrund samt med henblik på i øvrigt at søge den bedst mulige udnyttelse af forekommende prøvningsressourcer vil det være en fordel, at der i forbindelse med myndighedsforskrifter på baggrund af en eventuel lovgivning stilles krav om, at den nødvendige prøvning skal finde sted som autoriseret teknisk prøvning. Det må endvidere anses for vigtigt, at myndigheder, der overvejer at udfærdige forskrifter, der forudsætter autoriseret prøvning, på et så tidligt tidspunkt som muligt kontakter Statens Tekniske Prøvenævn for at sikre sig, om der foreligger de fornødne autoriserede prøvningsressourcer, eller om sådanne i givet fald skal søges opbygget.

I forbindelse med spørgsmålet om udvikling af prøvningsmetoder bør det erindres, at sådanne kan udvikles i mange forskellige regier. I et vist omfang vil Teknologirådet gennem projekter udført i og udenfor det teknologiske servicesystem kunne støtte udvikling af prøvningsmetoder, for så vidt de har et almennyttigt sigte. Af andre organisatio-

ner bør nævnes NORDTEST, der nu også indenfor forbrugerområdet medvirker til finansiering af metodeudvikling og foretager vurdering af allerede foreliggende prøvningsmetoder. Dansk Standardiseringsråd står for udvikling af prøvningsmetoder i forbindelse med standardiseringsarbejdet. Prøvningsmetoder udvikles også af Husholdningsrådet. Udvikling af prøvningsmetoder, der kan være af interesse i en forbrugerbeskyttelsessammenhæng, sker formentlig både på arbejdsmiljø- og miljømyn- dighedernes forskningsinstitutioner.

7. Justitsministeriet.

Den almindelige formueretlige lovgivning.

Den almindelige formueretlige lovgivning indeholder ikke regler om farlige produkter. Ved anvendelsen af de almindelige regler i bl.a. købe- og aftaleloven vil der imidlertid kunne tages hensyn til en genstands farlige egenskaber, og disse regler medfører derfor en vis civilretlig beskyttelse mod farlige produkter.

Efter det mangelbegreb, som købeloven bygger på, må det således normalt antages, at der foreligger en mangel ved et solgt produkt, hvis dette - selv om der foreligger almindelig forsigtighed - frembyder fare for skade på person eller ting. Køberen vil derfor kunne benytte sig af de beføjelser over for sælgeren, som han har efter købeloven, f.eks. retten til ved væsentlige mangler at hæve købet.

Frembyder en solgt genstand en alvorlig fare for, at der forvoldes en væsentlig skade, vil det endvidere efter omstændighederne kunne an- ses for at være urimeligt eller i strid med redelig handlemåde, at gøre købeaftalen gældende. Denne vil derfor kunne tilsidesættes efter *aftale-* lovens § 36.

Justitsministeriets købelovudvalg har i sin betænkning om forbruger køb (nr. 845/1978) stillet forslag om, at der i købeloven indsættes en ufra- vigelig regel, hvorefter solgte genstande i forbruger køb skal anses for at være mangelfulde, hvis de ikke kan anvendes uden væsentlig risiko for skade på person. Efter at domstolene og visse erhvervsorga- nisationer havde udtalt kritik af reglen, blev den imidlertid ikke med- taget i justitsministeriets endelige lovforslag. Man fandt, at en gen-

stand, der ikke kan anvendes uden væsentlig risiko for personskade, allerede efter den gældende retstilstand i almindelighed ville blive anset for at være mangelfuld. Desuden ville den foreslåede regel medføre, at køberen ville kunne gøre mangelsbeføjelser gældende, selv om han ved køkets afslutning udtrykkeligt var blevet gjort bekendt med genstandens farlighed, hvilket man ikke fandt rimeligt.

Det kan endvidere nævnes, at EF-kommissionen har fremsat forslag til et EF-direktiv om produktansvar. Efter dette forslag er producenten ansvarlig på objektivt grundlag for personskader og skader på ikke-erhvervsmæssigt benyttede formuegoder, hvis skaden er forårsaget af en defekt ved produktet. Direktivforslaget indeholder endvidere regler om bl.a. ansvarsbegrænsning og forældelse.

Brandlovgivningen m.v.

Ved justitsministeriets bekendtgørelse nr. 521 af 17. oktober 1978 er der i henhold til § 40 i brandloven fastsat regler om brandfarlige væsker. Efter disse regler skal bl.a. emballage og tanke til brandfarlige væsker være i overensstemmelse med visse tekniske forskrifter eller være typegodkendte.

Ved justitsministeriets bekendtgørelse nr. 520 af 17. oktober 1978 om F-gas (flaskegas) er det i henhold til brandlovens § 40 bl.a. bestemt, at der ved ethvert salg af gasanlæg skal medfølge en brugsanvisning med udførlig betjeningsvejledning samt ordensregler. Brugsanvisningen skal forefindes ved anlægget.

Efter lov nr. 193 af 24. maj 1972 om fyrværkeri kræves der tilladelse til fremstilling og indførsel af fyrværkeri, der i øvrigt meddeles på nærmere fastsatte vilkår. I bekendtgørelse nr. 550 af 19. november 1976 om fyrværkeri er det bl.a. bestemt, at der ved ethvert salg til en forbruger af fyrværkeri skal udleveres en vejledning vedrørende anvendelsen af fyrværkeri.

Ved justitsministeriets bekendtgørelse nr. 36 af 5. februar 1972 er det i henhold til brandlovens § 40 fastsat, at nitratholdige gødninger, der indeholder mere end 20% kvælstof, kun må opbevares og transporteres

med tilladelse og kun på de vilkår, der fastsættes i det enkelte tilfælde.

Ved justitsministeriets bekendtgørelse nr. 264 af 30. september 1953 er der i henhold til brandlovgivningen fastsat regler om transport, opbevaring, forhandling og anvendelse af klorater. En del klorater anvendes i forbindelse med ukrudtsbekæmpelse, og i disse tilfælde er der ved ethvert salg krav om brugsanvisning samt advarsel om stoffets evne til antændelse.

Ved justitsministeriets bekendtgørelse nr. 305 af 30. september 1944 er der fastsat regler om opbevaring af transportable beholdere med sammentrykkede, fordråbede eller under tryk opløste luftarter. Justitsministeriet overvejer for tiden en ændring af denne bekendtgørelse, således at der bl.a. også fastsættes regler om transport af trykflasker, der anvendes af private svømmedykkere.

Den ovennævnte lovgivning administreres af statens brandinspektion, der henhører under justitsministeriet.

Brandinspektionen er endvidere rådgivende vedrørende sprængstoffer, jfr. lov nr. 74 af 7. april 1899. Da denne lov ikke indeholder særlige krav til forbrugeren, vil justitsministeriet søge spørgsmålet om fastsættelse af regler for opbevaring, transport og anvendelse af sprængstof til civile formål taget op til overvejelse.

Færdselslovgivningen.

Efter færdselsloven kan justitsministeren fastsætte bestemmelser om køretøjers indretning, udstyr og tilbehør. For motordrevne køretøjer og påhængskøretøjer er dette sket ved bekendtgørelse nr. 154 af 20. april 1977 samt ved de omfangsrige detailforskrifter, der udstedes hvert år. For cykler gælder bekendtgørelse nr. 158 af 26. april 1976.

Efter færdselsloven kan justitsministeren endvidere fastsætte bestemmelser om personlig sikkerhedsmæssig udrustning til førere og passager. I henhold hertil er der fastsat krav til styrthjelme, jfr. bekendtgørelse nr. 254 af 17. maj 1976.

Med hjemmel i færdselsloven kan justitsministeren desuden fastsætte bestemmelser om forbud mod forhandling af udstyr dele og tilbehør til køretøjer og af personlig sikkerhedsmæssig udrustning til førere og passager. Dette er bl.a. sket ved bekendtgørelse nr. 142 af 14. april 1977 om forbud mod forhandling af særlig hastighedsøgende udstyr ("tuningsdele"), der kan anvendes til knallert.

Endelig kan justitsministeren, såfremt færdselssikkerhedsmæssige hensyn gør det påkrævet, forbyde brugen af et køretøj, selv om det opfylder de krav, der i øvrigt er fastsat til dets indretning. Bestemmelsen er bl.a. bragt i anvendelse over for meget omfangsrige cykelkonstruktioner ("cykelbiler").

I øvrigt kan det nævnes, at der med virkning fra den 20. juni 1978 blev indsat en bestemmelse i færdselsloven, hvorefter der på vej ikke må køres på rullebræt.

Kontrollen med overholdelsen af de nævnte forskrifter foretages dels ved køretøjernes eventuelle registrering eller godkendelse og dels gennem politiets almindelige overvågning, i hvilken forbindelse politiet kan standse et køretøj og lade det undersøge for fejl eller mangler, indkalde det til eftersyn samt eventuelt inddrage dets nummerplader. Endelig er visse køretøjstyper underlagt et krav om periodisk eftersyn, ligesom et køretøj i visse tilfælde ved genregistrering eller ejerskifte skal fremstilles til syn.

De omtalte eftersyn af køretøjernes stand foretages af statens bilinspektion, der er inddelt i 43 kredse og direkte underlagt justitsministeriet.

Våbenlovgivningen.

De grundlæggende regler om våben og visse andre, farlige genstande findes i våbenloven, bekendtgørelse nr. 16 af 20. januar 1965, som ændret ved lov nr. 213 af 4. juni 1965, og lov nr. 322 af 13. juni 1973. Herudover findes de vigtigste bestemmelser om våben m.v. i våbenbekendtgørelsen, justitsministeriets bekendtgørelse nr. 349 af 25. juni 1973, som ændret ved justitsministeriets bekendtgørelse nr. 90 af 8. marts 1976 og nr. 25 af 24. januar 1978, og våbencirkulæret, justitsministeriets cirkulære nr. 80 af 12. april 1965.

Disse bestemmelser opstiller den hovedregel, at ingen uden myndighedernes tilladelse må tilvirke, indføre, overdrage, erhverve, besidde, bære, anvende eller udføre genstande, der er omfattet af våbenlovgivningen.

Lovens kontrolordning omfatter bl.a. skydevåben, ammunition, sprængstoffer m.v. samt visse stik-, slag- og stødvåben. Undtaget er bl.a. glatløbede haglgewærer og luft- og fjederbøsser, hvortil der dog kræves tilladelse til personer under 18 år, samt våben over en vis alder.

Tilladelser meddeles af justitsministeriet eller politiet til personer, der dels opfylder visse subjektive krav og dels har en rimelig interesse i at opnå tilladelse, jfr. cirkulæres afsnit II, der tillige opregner en række eksempler på formål, hvortil der kan meddeles tilladelser.

Der er endvidere i våbenbekendtgørelsen fastsat regler for opbevaring af skydevåben og ammunition.

Udækkede behov.

Der skønnes ikke indenfor justitsministeriets ressort at være udækkede behov, der bør søges inddraget under en almindelig lovgivning om produktsikkerhed.

8. Landbrugsministeriet.

Den under landbrugsministeriet henhørende veterinærlovgivning, der dels er baseret på EØF-bestemmelser tager bl.a. sigte på at beskytte forbrugernes sundhed. Dette formål tilstræbes opfyldt gennem de for de enkelte vareområder etablerede kontrol- og tilsynsorganer samt ved i givet fald at foranledige tiltale rejst for overtrædelser af den for de respektive områder gældende lovgivning.

Produktsikkerhedsspørgsmål er til eksempel reguleret i lov nr. 175 af 7. maj 1975 om mælk og konsummælkprodukter. Det fremgår af lovens § 2, at ejere og brugere af besætninger kun må levere mælk af ren, sund og naturlig sammensætning og som ikke afviger fra det normale i udseende, lugt eller smag. Det fremgår videre af lovens § 6, at der ved tilvirkning af konsummælkprodukter kun må anvendes mælk fra besæt-

ninger, som er godkendt af vedkommende kommunalbestyrelse i overensstemmelse med særlige af landbrugsministeren fastsatte regler om dyrenes sundhedstilstand og om mælkens produktion og behandling. I følge lovens § 7 må tilvirkning af konsummælkprodukter kun finde sted på mejerier og andre virksomheder, der er godkendt hertil af veterinærdirektoratet.

Bekendtgørelser udstedt med hjemmel i loven giver detaljerede bestemmelser om varmebehandling, tilsætnings- og aromastoffer, produktion og transport af mælk til konsummælkprodukter, samt om mejerivirksomhed.

Disse regler har til formål at beskytte forbrugerne mod produkter, der ved normal anvendelse kan frembyde fare for forbrugernes sikkerhed og reglernes overholdelse, påses af vedkommende kommunalbestyrelse, der udøver tilsynet gennem en dyrlæge ved en levnedsmiddelkontrollen, jfr. lovens § 11, stk. 1 og 2.

Omsætningen af kød, slagteaffald og kødvarer på hjemmemarkedet er reguleret af de i medfør af lov nr. 220 af 26. april 1973 om kød m.m. udarbejdede bestemmelser. Således skal slagtning her i landet finde sted på de af landbrugsministeriets godkendte eller autoriserede slagterier eller i de af veterinærdirektoratet godkendte private slagtehus.

Virksomhedskontrollen og kontrollen med dyrene før og efter slagtning foretages af en hertil ansat dyrlæge, efter de af landbrugsministeriet fastsatte regler.

Tilvirkning af kødvarer uden for detailhandelsleddet alene bestemt til forhandling her i landet må kun finde sted på virksomheder, som er godkendt i henhold til regler fastsat af landbrugsministeren. Af disse regler - bekendtgørelse nr. 482 af 27. september 1974 om kød m.m. til hjemmemarkedet - fremgår, at virksomhederne skal godkendes af veterinærdirektoratet og være under tilsyn af vedkommende kommunalbestyrelse.

Også lovgivningen om mejeriprodukter og æg m.m., som ligger under Statskontrollen med mejeriprodukter og æg m.m. har til formål at sikre

de pågældende produkters sundhedsmæssige kvalitet, hvilket først og fremmest søges gennemført ved hyppige tilsyn med de tilvirkende virksomheders indretning og renlighedstilstand og ved en stikprøvekontrol med de tilvirkede produkter både med hensyn til anvendte tilsætningsstoffer samt produkternes bakteriologiske kvalitet dels for tilladt bakterieindhold, dels - i visse tilfælde - med henblik på efterkontrol af virksomhedernes hygiejniske indretning.

Gødningsloven har primært til formål at sikre forbrugerne, at de under loven henhørende produkter forsynes med nærmere foreskrevne oplysninger om disses indhold og øvrige egenskaber af betydning for vurdering af produktets virkning, samt at sikre, at det faktiske indhold er i overensstemmelse med de givne deklarationer. Men dertil kommer, at landbrugsministeren i medfør af lovens § 10, stk. 3, kan forbyde, at en **vare** sælges som gødning, komposteringspræparat, grundforbedringsmiddel, voksemedium eller kvælstofbindende mikroorganismer, når ministeren skønner, at dens anvendelse let kan give anledning til skade på planter eller antages at frembyde fare for fremkaldelse af sygdomme hos mennesker, dyr eller planter.

Gødningsloven giver således hjemmel til at forbyde markedsføring af de foran anførte produkter, for så vidt disse skønnes at indeholde stoffer, der ved normal anvendelse kan frembyde risici for forbrugernes sundhed. De nævnte bestemmelser har flere gange været taget i anvendelse, og det overvåges nøje, at disse ikke overtrædes. Der er således ikke behov for yderligere lovgivning på dette område.

Foderstofloven - lov nr. 340 af 26. juni 1975 - giver i § 6 samt §§ 8 og 19 hjemmel til at forbyde erhvervsmæssig fremstilling og import af foderstoffer, der kan skade husdyrprodukterne, samt for at regulere anvendelse af stoffer i foderstoffer, der kan medføre skader for mennesker eller dyr. Der er med hjemmel heri fastsat bestemmelser i bekendtgørelse nr. 684 af 30. december 1975 om størsteindhold af uønskede stoffer og produkter i foderstoffer med senere ændringer samt i bekendtgørelse nr. 529 af 12. oktober 1977 om tilsætningsstoffer til foderstoffer med senere ændringer. De pågældende områder er i øvrigt reguleret i fællesskabsregler.

Administrationen af de omhandlede bestemmelser varetages af landbrugsministeriet med bistand for så vidt angår tilsætningsstoffer og uønskede stoffer af landbrugsmusteriets udvalg vedrørende tilsætningsstoffer til dyrefoder og for så vidt angår foderstoffer i almindelighed af det i medfør af foderstoflovens § 10 nedsatte foderstof udvalg. Kontrollen med overholdelse af de omhandlede bestemmelser udøves af statens foderstofkontrol.

Med hensyn til veterinære tjenesteydelser bør nævnes, at en autoriseret dyrlæge under udøvelsen af sin gerning er forpligtet til at vise omhu og samvittighedsfuldhed, jfr. lov nr. 58 af 4. marts 1964 om veterinærvesenet samt om udøvelse af dyrlægegerning med senere ændringer. Da autoriserede dyrlæger er undergivet tilsyn af veterinærdirektoratet, jfr. lovens § 10, medfører forbrugernes klage over en dyrlæges omhu og samvittighedsfuldhed, at veterinærdirektoratet forelægger klagen for den indklagede dyrlæge samt eventuelt for andre parter i sagen med anmodning om en udtalelse. For at sikre en ensartet bedømmelse, hvor dyrlæger indklages for at vise manglende omhu og samvittighedsfuldhed, forelægger veterinærdirektoratet sagen for Det veterinære Sundhedsråd, inden direktoratet meddeler klageren og indklagede sin vurdering.

9. Miljøministeriet.

Levnedsmiddeloven, lov nr. 310 af 6. juni 1973, indeholder hjemmel til, at der kan fastsættes regler, der tilsigter bl.a. at sikre forbrugeren mod sundhedsrisiko.

Loven indeholder i § 12 en regel om, at levnedsmidler ikke må sælges, hvis de ved anvendelse på sædvanlig måde må antages at kunne overføre eller fremkalde sygdom m.v. eller af en eller anden årsag må anses for at være utjenlige til at fortæres af mennesker.

Bestemmelsen administreres på den måde, at der af de lokale myndigheder, som i medfør af § 44 i loven fører tilsyn med lovens overholdelse, nedlægges forbud mod salg af levnedsmidlet, hvis det findes at være i strid med § 12.

Derudover findes der i § 14 i loven en bestemmelse om, at man til levnedsmidler kun må anvende tilsætningsstoffer, der er godkendt til sådan anvendelse. På baggrund heraf er udstedt "Fortegnelse over godkendte tilsætningsstoffer til levnedsmidler" (positivlisten).

Ifølge § 13 kan der fastsættes regler om, hvorvidt og på hvilke vilkår, levnedsmidler, hvori forureninger forekommer, må sælges. I medfør af bl.a. denne bestemmelse er der udarbejdet et udkast til bekendtgørelse om indhold af bekæmpelsesmidler i levnedsmidler.

Efter § 38, stk. 2, er der mulighed for at fastsætte regler om, herunder kræve forhåndsgodkendelse af, emballage, maskiner, redskaber, bestik, husgeråd og transportmidler, der anvendes ved salg eller behandling af levnedsmidler og tilsætningsstoffer.

§ 22 indeholder hjemmel til at fastsætte regler til forebyggelse af sundhedsrisiko hidrørende fra brugs- og forbrugergenstande, der sælges til anvendelse i private husholdninger.

I medfør af denne bestemmelse er udstedt bekendtgørelse nr. 450 af 11. oktober 1972 om keramiske og emailerede genstande m.v. samt bekendtgørelse nr. 452 af 8. november 1979 om anvendelse af PVC-plastvarer.

Levnedsmiddeloven indeholder således en lang række bestemmelser om, at levnedsmidler og materialer og genstande, der kommer i kontakt hermed, kan reguleres, og det kan oplyses, at man på flere områder påtænker at iværksætte en regulering, efter at iværksatte undersøgelser er afsluttet. Som eksempel kan nævnes metalafsmitning fra materialer og genstande.

Fra statens levnedsmiddelinstitutts side finder man ikke umiddelbart, at der inden for instituttets ressort er behov for yderligere hjemmel til **regelfastsættelse**.

For så vidt angår § 22 dækker denne bestemmelse et ret vidt område. Som bestemmelsen er udformet, kan der fastsættes regler til forebyggelse af sundhedsrisiko hidrørende fra brugs- og forbrugergenstande, der sælges til anvendelse i private husholdninger. Der er ikke bestemt

noget om, at disse brugs- og forbrugergenstande skal anvendes i forbindelse med levnedsmidler. Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår det, at bestemmelsen tænkes anvendt på et bredt område. Der nævnes således opvaskemidler og midler til hårvask.

Bestemmelsen har sit forbillede i den tidligere levnedsmiddelov, men er dog i modsætning til den tidligere bestemmelse indsnævret til at gælde genstande, der sælges til anvendelse i private husholdninger.

I tidens løb har det flere gange været overvejet, om denne hjemmel i levnedsmiddeloven skulle anvendes til at regulere farlige produkter, som ikke har haft tilknytning til levnedsmidler. Som eksempel kan nævnes barnevogne, der var farlige.

Instituttet finder det uhensigtsmæssigt, at bestemmelsen efter sin udformning kan anvendes på genstande, der ikke er beregnet til at finde anvendelse i forbindelse med levnedsmidler.

I praksis har hjemmelen kun været anvendt, når genstandene skulle anvendes i forbindelse med levnedsmidler, som det f.eks. er sket i keramikbekendtgørelsen.

Det kunne derfor være gavnligt i forbindelse med en eventuel lovgivning om produktsikkerhed at få afgrænset forholdet mellem en sådan lov og § 22 i levnedsmiddeloven, således at § 22 kun finder anvendelse i forbindelse med levnedsmidler, og kun finder anvendelse på regulering af genstandes eventuelle indvirkning på levnedsmidlet i form af afsmitning o.lign. Andre farlige virkninger, som genstanden måtte have, kunne da reguleres efter en produktsikkerhedslov.

Som eksempel kan nævnes, at hvis en gryde, der er beregnet til at finde anvendelse i forbindelse med levnedsmidler, afgiver metal eller lignende til levnedsmidlet i mængder, der er sundhedsmæssigt uforsvarlige, så kan forholdet reguleres efter § 22 i levnedsmiddeloven. Er der tale om, at gryden er farlig, fordi den står dårligt på komfuret eller lignende, bør reguleringen ske i medfør af produktsikkerhedsloven.

Efter en sådan afgrænsning vil statens levnedsmiddelinstitut ved en kommende revision af levnedsmiddeloven foreslå § 22 udformet på en sådan måde, at denne kun tager sigte på de ovenfor nævnte tilfælde.

Miljøstyrelsen administrerer lov nr. 212 af 23. maj 1979 om kemiske stoffer og produkter. Lovens formål er at "forebygge sundheds- og miljøskader, som kan hidrøre fra kemiske stoffer og produkter". Loven begrænser sig således ikke til beskyttelse af det ydre miljø, men er et "sikkerhedsnet", jfr. bemærkningerne til lovens § 7, som gælder på alle områder - i relation til lovens område, formål og bestemmelser - hvor der ikke findes tilsvarende bestemmelser for kemiske stoffer og produkter i speciallovgivningen, f.eks. arbejdsmiljøloven, levnedsmiddeloven og lægemiddeloven.

Lovens formål søges opfyldt gennem brug af en række forskellige virkemidler, hvoriblandt specielt skal fremhæves anmeldelsesordningen for kemiske stoffer, klassificeringssystemet for kemiske stoffer og produkter, godkendelsesordningen for bekæmpelsesmidler samt anvendelsesbegrænsninger for kemiske stoffer.

Loven foreskriver således, at enhver producent eller importør, der ønsker at bringe et nyt kemisk stof på markedet, skal indgive anmeldelse herom til miljøstyrelsen. Ved anmeldelsen skal der gives en række nærmere foreskrevne oplysninger om stoffet.

Ved nye kemiske stoffer forstås stoffer, der ikke inden den 1. oktober 1980 har været solgt her i landet eller importeret hertil enten som et kemisk stof eller som bestanddel af et kemisk produkt. Stoffer, som inden denne dato har været solgt eller importeret hertil, og som nu sælges eller importeres til væsentligt ændret anvendelse eller i væsentligt forøgede mængder, skal ligeledes anmeldes.

De nærmere regler for gennemførelsen af denne anmeldelsesordning findes i bekendtgørelse nr. 409 af 17. september 1980 om anmeldelse af kemiske stoffer.

Loven foreskriver endvidere en pligt for enhver producent eller importør af kemiske stoffer og produkter til forud for salg eller import heraf at skaffe sig sådanne oplysninger om stoffets eller produktets egenskaber at

den pågældende kan vurdere, om stoffet eller produktet er farligt og i givet fald emballere og mærke efter de nærmere regler herom.

Disse regler findes i bekendtgørelse nr. 408 af 17. september 1980 om klassificering, emballering, mærkning og opbevaring af farlige kemiske stoffer og produkter.

Rækkeviden af disse klassificerings-, mærknings- og emballeringsregler begrænses imidlertid af, at lovens definition af kemiske produkter ikke omfatter alle forbrugsartikler, som kan indebære risici af kemisk art. Et kemisk produkt defineres som "såvel opløsninger som faste, flydende eller luftformige blandinger af to eller flere kemiske stoffer". Definitionen peger nærmest i retning af forholdsvis homogene produkter (når der bortses fra emballagen). Således vil maling, lim, vaskepulver, sæbe og hårspray være omfattet. Derimod vil en emailjeret kande, et stykke malet legetøj, et spånplademøbel eller et kviksølvtermometer ikke være omfattet af klassificeringssystemet. Her giver loven dog en yderligere bemyndigelse til ministeren til at "fastsætte regler om mærkning af andre . . . produkter, der indeholder kemiske stoffer, såfremt disse stoffers egenskaber gør en sådan mærkning påkrævet". Hidtil har man kun udstedt specielle regler for et enkelt stof eller en enkelt stofgruppe.

Der kan imidlertid opstå behov for med hjemmel i loven at fastsætte regler om en generel mærkning af salgsartikler, som kan give problemer af kemisk art. Dette vil f.eks. blive tilfældet, hvis EF's forslag til legetøjsdirektiv vedtages.

En anden begrænsning i bekendtgørelse nr. 408 er, at kriterierne for, om et stof eller et produkt er farligt, er fastsat på baggrund af stoffets/produktets egenskaber, således som det forekommer ved salget. Forbrugsartikler kan imidlertid indeholde stoffer, som i sig selv ikke er farlige, men som kan udvikle farlige, f.eks. giftige eller brandfarlige, stoffer ved almindeligt forekommende påvirkninger, f.eks. ved opvarmning eller ved kontakt med ilt eller vand. Sådanne stoffer omfattes ikke af bekendtgørelsen, men der er i lovens § 20 hjemmel til at fastsætte "regler om på hvilket grundlag et kemisk stof eller produkt skal betragtes som farligt".

Kemiske stoffer og produkter, der anvendes som bekæmpelsesmidler, skal før salg, import eller anvendelse af stoffet eller produktet være godkendt af miljøministeriet.

De nærmere regler herom, herunder om salg og anvendelse af sådanne bekæmpelsesmidler findes i bekendtgørelse nr. 410 af 17. september 1980 om bekæmpelsesmidler.

Loven om kemiske stoffer og produkter opretholder en række bekendtgørelser, der er udstedt med hjemmel i den indtil d. 1. oktober 1980 gældende lov om gifte og sundhedsfarlige stoffer, lov nr. 119 af 3. maj 1961, samt § 7 i miljøbeskyttelsesloven, lov nr. 372 af 13. juni 1973 om miljøbeskyttelse.

Der er således fortsat regler for anvendelse af gifte og sundhedsfarlige stoffer til specielt angivne formål, herunder kosmetiske produkter, samt regler om indholdet og anvendelsen af PCB (polychlorerede biphenyler) og PCT (polychlorerede triphenyler), indholdet af dioxiner i PCP (pentachlorophenol).

De nærmere regler vedrørende anvendelsesreguleringer findes i bekendtgørelse nr. 349 af 16. juni 1977 med senere ændringer om anvendelse af gifte og sundhedsfarlige stoffer til specielt angivne formål.

Blandt de anvendelsesbegrænsninger, der er optaget i bekendtgørelsen, kan nævnes bestemmelser vedrørende bly og cadmium i glasurer til keramik til hobbybrug, tungmetaller, herunder kviksølv i maling, forbud mod visse stoffers anvendelse i aerosoler. Bekendtgørelsen indeholder dels udtrykkelige forbudsregler, dels regler, der begrænser den mængde af det regulerede stof, der må anvendes i konkrete sammenhænge.

Ved en udnyttelse af de nævnte bemyndigelser i loven om kemiske stoffer og produkter ses der således ikke at være væsentlige uregulerede områder inden for feltet "forebyggelse af sundhedsrisici hidrørende fra kemiske stoffer og produkter".

10. Ministeriet for offentlige arbejder.

For elektricitetsområdet vedkommende (berørings- og brandfare) skal alle produkter opfylde stærkstrømsreglementets krav om sikkerhedsmæssig forsvarlig udførelse. Stærkstrømsreglementet er udfærdiget af ministeren for offentlige arbejder med hjemmel i loven om elektriske stærkstrømsanlæg, lovbekendtgørelse nr. 669 af 28. december 1977. For den største del af de el-artikler, der anvendes af forbrugere uden særlig elektronisk viden, er stærkstrømsreglementets forskrifter identiske med internationalt vedtagne standarder, herunder regler, der er harmoniseret i henhold til EF-direktiv nr. 23/73 af 19. februar 1973 (Lavspændingsdirektivet). Kontrollen med, at de produkter, der findes på markedet, opfylder forskrifterne, udføres af Danmarks Elektriske Materielkontrol, DEMKO, dels gennem en anmeldelses- og registreringsordning - for nogle produkters vedkommende en obligatorisk typegodkendelse og mærkning inden markedsføringen - dels gennem stikprøvekontrol hos fabrikanter, grossister og detailhandlere, hvor prøver kan udtages til kontrol .

De nærmere regler findes i ministeriet for offentlige arbejders bekendtgørelse nr. 18 af 19. januar 1978 om sikkerheds- og kontrolbestemmelser for elektrisk materiel. Herefter skal elektrisk materiel være fremstillet på en sådan måde, at det ved korrekt installation og vedligeholdelse samt ved anvendelse i overensstemmelse med dette formål ikke bringer sikkerheden for personer, husdyr og ejendom i fare. Elektrisk materiel, der ikke opfylder nærmere angivne sikkerhedskrav (ulovligt materiel), må ikke sælges, udleveres, installeres eller tages i brug her i landet. Konstateres det, at elektrisk materiel er ulovligt, kan der udstedes forbud mod salg, udlevering og installation af materiel af den pågældende type til brug i Danmark. Når et sådant forbud er udstedt, kan det pålægges fabrikanter, importører og grossister at kalde solgt eller udleveret materiel tilbage fra detailhandlere, installatører eller andre, til hvem de har solgt eller udleveret det pågældende materiel. Det kan endvidere pålægges detailhandlere at søge solgte eksemplarer af materiellet tilbagetaget ved direkte henvendelse til de købere eller modtagere, som de har kendskab til. En installatør kan pålægges pligt til at demontere eller tilbagetage fast installeret materiel, medmindre bygherren inden installationsarbejdets påbegyndelse var gjort bekendt med, at materiellet ikke var registreret, og alligevel havde ønsket det anvendt. Såfremt hensynet til brugernes sikkerhed

kræver det, kan der i tilslutning til et forbud mod salg, udlevering og installation tillige udstedes forbud mod fortsat brug af materiellet. I sådanne tilfælde kan det pålægges sælgere eller andre, der har udleveret ulovligt materiel af den pågældende type til købere eller modtagere, hvis navn og adresse de ikke har kendskab til, at søge materiellet tilbagekaldt ved offentlig avertering, ved skiltning i udstillingsvinduer eller lignende. Undladelse af at efterkomme påbud eller overtrædelse af forbud straffes med bøde.

For så vidt angår elektrisk materiel, der ikke er registrerings- eller godkendelsespligtigt, udøves kontrollen af elektricitetsrådets tilsynsafdeling i samarbejde med elforsyningselskaberne. Dette gælder f.eks. industriens og landbrugets maskiner.

Med hensyn til tjenesteydelser gælder det ifølge lov nr. 196 af 7. juni 1958 om autorisation af elektroinstallatører m.v., at arbejder ved fast oplagte forbrugerinstallationer og ved dermed forbundne apparater og ledninger i almindelighed kun må udføres af personer, der - efter at have bestået en af ministeren for offentlige arbejder godkendt prøve som elektroinstallatør - er autoriseret af vedkommende elforsyningsanlæg. For udførelsen af installationsarbejder er der fastsat detaljerede bestemmelser i stærkstrømsreglementet. Endvidere har elforsyningselskaberne med hjemmel i elektroinstallatørlovens § 11 udfærdiget instrukser med de nærmere ordensmæssige forskrifter for installationsarbejder. Tilsynet med elektriske installationer føres af elektricitetsrådet i samarbejde med elselskaberne, der efter en med elektricitetsrådet indgået aftale foretager eftersyn af 10% af alle nye installationer. Der foretages ikke systematisk kontrol med idriftværende installationer i boliger.

På gasområdet (eksplosions- og forgiftningsfare) er der i lov nr. 250 af 8. juni 1978 om gasinstallationer og installationer i forbindelse med vand- og afløbsledninger hjemmel for ministeren for offentlige arbejder til udstedelse af et gasreglement, hvori der, for så vidt angår produkter er fastsat bestemmelser om, at gasmateriel skal være prøvet og typegodkendt af Danmarks Gasmateriel Prøvning samt forsynet med **godkendelsesmærke**, inden det bringes på markedet. Med hensyn til kontrollen med produkterne kan der i gasreglementet fastsættes regler om adgang til hos fabrikanter og forhandlere at undersøge gasmateriel og at udtage eksemplarer til kontrol.

For tjenesteydelsers vedkommende er det i nævnte lovs § 2 bestemt, at gasinstallationer fra og med tilslutningen til forsyningsledning (hovedledning), forsyningsanlæg eller gasflasker kun må udføres af personer, der - efter at have bestået en af ministeren for offentlige arbejder godkendt prøve - er autoriseret som gas-, vand- og sanitetsmester (VVS-installatør). Gasreglementet indeholder de detaljerede forskrifter for udførelsen af installationerne, og kontrollen med udførelsen udføres af gasleverandørerne (gasværkerne og flaskegaselskaberne), der ifølge de gældende instrukser skal have anmeldelse om udførte arbejder. Særlig for så vidt angår flaskegasinstallationer i boliger foretager skorstensfejerne regelmæssigt tilsyn med idriftværende anlæg.

Post- og Telegrafvæsenet leverer ikke sådanne tjenesteydelser, der ved normal anvendelse kan frembyde fare for forbrugernes sikkerhed. Det kan oplyses, at i henhold til postlovens § 19, stk. 1, nr. 3, er en forsendelse udelukket fra postbesørgelse, såfremt dens besørgelse kan forvolde skade eller være forbundet med fare eller væsentlig ulempe.

I henhold til samme paragraf, stk. 4, kan Poststyrelsen dog tillade postbesørgelse af sådanne forsendelser, når faren eller ulempen nedbringes ved særlige foranstaltninger, og omstændighederne i øvrigt taler for det. Forudsætningen for at udstede særlige bestemmelser for farlige stoffer som betingelse for disses modtagelse til postbesørgelse er, at der kan påvises et behov af ikke ubetydeligt omfang for forsendelse gennem postvæsenet.

11. Undervisningsministeriet.

Ministeriet har som udgangspunkt antaget, at undervisning kan karakteriseres som en tjenesteydelse. De fleste aktiviteter på dette område kan næppe siges at frembyde fare ved normal udførelse. Men undervisningen i visse fag eller dele af sådanne kan dog være behæftet med risiko ved normal udførelse. Som eksempel herpå kan nævnes undervisningen i fysik, kemi, astronomi, biologi, sløjd og formning (keramik). Hertil kommer visse uddannelser eller dele af sådanne inden for det tekniske eller naturvidenskabelige område.

Lovgivningen på undervisningsministeriets område indeholder ingen specifik hjemmel til at sikre de uddannelsessøgende mod de risici, som undervisningen på visse områder kan indebære. Man har imidlertid på en lang række områder udarbejdet vejledninger samt fastsat forbud og påbud vedrørende undervisningens tilrettelæggelse, herunder bl.a. stillet krav om iagttagelse af særlige sikkerhedsforanstaltninger.

Som eksempler kan nævnes:

Undervisningsministeriets cirkulære af 22. januar 1973, hvori fastsættes at de forbud og påbud, som er angivet i Vejledning vedr. risikomomenter i undervisning i fysik, astronomi og kemi (Risikovejledningen) skal følges, samt at de i Risikovejledningen angivne anvisninger, henstillinger m.v. i videst muligt omfang bør følges.

Cirkulære nr. 309 af 23. december 1970 om forbud mod gassvejseanlæg.

Cirkulære af 26. oktober 1973 om benyttelse af el-drevne maskiner som led i sløjdundervisning m.v. for børn og unge under 18 år.

Cirkulære nr. 118 af 30. juni 1975 om vejledning om glasur i **keramik**-undervisningen.

Vejledning af 28. juni 1976 om anvendelse af emaljer i skolernes **sløjde**-undervisning m.v.

Cirkulæreskrivelse af 30. marts 1978 om kviksølvbatterier i lommeregnerne, som anvendes i skolerne.

Cirkulæreskrivelse af 15. september 1978 angående sundhedsstyrelsens advarsel mod opvarmning af plastmaterialer i forbindelse med **plast**-sløjde.

Endvidere findes der henstillinger i de enkelte undervisningsvejledninger for folkeskolen, gymnasieskolen m.v.

Der er som nævnt ovenfor intet formelt lovgrundlag for udstedelsen af de ovenfor omtalte cirkulærer m.v., men undervisningsministeren har i det omfang, der har vist sig at være behov derfor, fastsat regler og udarbejdet henstillinger m.m. ud fra forholdets natur.

Ministeriet har på visse områder ud fra hensynet til elevernes og de studerendes sikkerhed antaget, at det var beføjet til at udstede bindende forskrifter for undervisningens tilrettelæggelse m.v., uanset at der efter de gældende regler ikke er hjemmel til at fastsætte **eller** godkende undervisningens tilrettelæggelse. Det gælder f.eks. undervis-

ningen i friskoler og private grundskoler, samt undervisning i henhold til lov om fritidsundervisning m.v.

Der skønnes ikke umiddelbart at være noget behov for en særlig lov-hjemmel vedrørende produktsikkerhed på undervisningsområdet. Hvis arbejdsgruppens overvejelser imidlertid resulterer i, at et eventuelt lovudkast om produktsikkerhed også skal omfatte sådanne tjenesteydelser, har undervisningsministeriet anmodet om påny at få lejlighed til at udtale sig om sagen, bl.a. med henblik på vurdering af hensigtsmæssigheden af, at undervisning omfattes af en generel ordning om produktsikkerhed, eller om der i givet fald bør søges en særlig lovhjemmel.

Kapitel IV. Fremmed ret og internationalt samarbejde.

A. Fremmed ret.

1. Canada.

De generelle canadiske bestemmelser om produktsikkerhed findes i The Hazardous Products Act fra 1969. Loven omfatter forbrugsgoder og nævner specielt produkter, der anvendes i husholdningen, i haven, til personligt brug, i forbindelse med sport, i fritiden samt til brug for børn. Giftige, eksplosive og ætsende produkter er også omfattet af loven, medens fødevarer, lægemidler, kosmetik, radioaktivt materiale samt visse eksplosiver er undtaget.

Produkter, der findes at udgøre en fare for offentlighedens helbred og sikkerhed, optages på to særlige lister som bilag til loven. Det er forbudt at reklamere for, sælge eller importere produkter optaget på den første af de to lister. Produkter optaget på den anden liste må kun importeres, sælges eller gøres til genstand for reklame i et nærmere angivet omfang. I 1980 var optaget henholdsvis 31 og 38 produkter på de to lister.

The Ministry of Consumer and Corporate Affairs administrerer loven og er beføjelse til at forlange oplysninger udleveret fra de næringsdrivende. Der er ansat ca. 400 inspektører under ministeriet med beføjelser til at foretage undersøgelser hos producenterne, herunder udtage prøver, gennemse dokumenter og forretningsbøger og beslaglægge farlige produkter.

Det overvejes at indføre et system til indsamling af oplysninger om skader svarende til det amerikanske, jfr. herom nedenfor.

2. England.

Med hjemmel i The Consumer Protection Act fra 1961 med senere ændringer er der i England udfærdiget en række obligatoriske sikkerhedsforskrifter med det formål at forebygge personskade. Krav efter loven kan omfatte produktets sammensætning, indhold, design, konstruktion, udførelse eller emballage.

Det er forbudt at sælge varer, som ikke stemmer overens med lovens forskrifter. Der er udfærdiget forskrifter vedrørende bl.a. legetøj, barnevogne og kemiske varer. Det kan kræves, at forbrugsvarer mærkes med eller forsynes med advarsel, brugsanvisning eller andre oplysninger. Markedsføring af farlige produkter kan forbydes, ligesom det kan pålægges en erhvervsdrivende offentligt at meddele, at et af ham markedsført produkt er farligt.

Lovgivningen administreres af de lokale myndigheder med handelsministeriet som øverste myndighed.

De engelske produktsikkerhedsmyndigheder modtager løbende informationer om ulykker i hjemmet fra et større antal repræsentativt udvalgte sygehuse.

3. Finland.

I Finland har en arbejdsgruppe overvejet, om de eksisterende regler om produktsikkerhed kan anses for tilstrækkelige, og hvilke eventuelle foranstaltninger der vil kunne hæve sikkerhedsniveauet.

Gruppen har foreslået, at der gennemføres en lovgivning om produktsikkerhed, der kan supplere de eksisterende specialregler på området.

Efter lovforslaget kan der udfærdiges generelle og specielle regler bl.a. om oplysninger vedrørende produkter og deres anvendelse. Der kan endvidere fastsættes minimumskrav til et produkts udformning. Bestemmelser i medfør af loven skal udfærdiges af handels- og industriministeriet.

Der foreslås oprettet en særlig sektion i handels- og industriministeriet. Næringsstyrelsen og de lokale myndigheder skal varetage tilsynet med lovens overholdelse.

4. Frankrig.

Den franske lov fra 1978 om beskyttelse og oplysning af forbrugerne i forbindelse med produkter og tjenesteydelser indeholder et særligt kapitel med bestemmelser om forbrugernes sundhed og sikkerhed.

Herefter kan der fastsættes nærmere regler bl.a. om fabrikation, import, salg, distribution, opbevaring, mærkning og anvendelse af produkter, der ved normal brug kan medføre fare for forbrugernes sundhed eller sikkerhed. Der kan også udstedes forbud mod fabrikation, import og salg m.v. af sådanne produkter. Der skal være et rimeligt forhold mellem sikkerhedsforskrifterne og den fare, der søges forebygget. Lignende regler kan fastsættes vedrørende tjenesteydelser.

Loven kan ikke anvendes, hvis der i anden lovgivning findes særlige regler om beskyttelse af forbrugernes sundhed og sikkerhed.

Regler til beskyttelse af forbrugernes sundhed og sikkerhed fastsættes ved statsrådsforordninger efter forhandling med videnskabelige og tekniske institutioner, anerkendte forbrugerorganisationer og de interesserede erhverv. De berørte ministre kan dog selv, når faren er alvorlig og overhængende, suspendere fabrikation, import m.v., trække produktet tilbage fra markedet eller lade det destruere.

Der er i Frankrig planer om at indføre et datasystem til registrering af ulykker.

5. Norge.

De generelle norske regler om produktsikkerhed findes i loven om produktkontrol fra 1976 med senere ændringer. Loven er en fuldmagtslov, der har til formål at forebygge, at produkter medfører skade på helbred eller forstyrrer miljøet ved forurening, affald eller støj o.lign.

Produktkontrollen retter sig mod produktion, import, omsætning, brug o.lign., og kan i almindelighed iværksættes mod ethvert produkt, hvad enten det har karakter af råvare, halvfabrikata eller færdigvare.

Loven indeholder en bestemmelse, hvorefter enhver, som kommer i forbindelse med helbreds- og miljøskadelige produkter, skal udvise agtpågivenhed. Denne agtpågivenhedsnorm er strengere for producenten end for forbrugeren. Producenten skal således forebygge uheldige virkninger af produktet, også når andre end han selv er kommet i forbindelse med det, og skal skaffe sig den viden, som er nødvendig for at vurdere, om produktet medfører skade på helbredet eller forstyrrer miljøet.

Der kan i medfør af loven fastsættes regler bl.a. om, hvordan et produkt skal være sammensat, regler om mærkning og godkendelse, ligesom der kan nedlægges forbud mod fabrikation, indførsel, omsætning og brug.

Bestemmelser efter loven fastsættes af miljøværnsdepartementet, som også har det overordnede ansvar for lovens forvaltning. Til at bistå departementet er nedsat et produktkontrolråd med repræsentanter for en række berørte ministerier og interesserede organisationer. Som sekretariat fungerer Statens Forureningstilsyn, der også har den daglige administration af loven.

Enhver, også offentlige myndigheder, har pligt til at give oplysninger, der er nødvendige for lovens gennemførelse, herunder pligt til at fremlægge en repræsentativ prøve af et produkt.

6. Sverige.

I den svenske markedsføringslov er der med virkning fra 1976 som § 4 indsat en særlig bestemmelse om produktsikkerhed m.m. Ifølge denne bestemmelse kan markedsdomstolen forbyde salg eller udlejning til forbrugere af varer, der på grund af deres egenskaber medfører risiko for skade på person eller ejendom. Det samme gælder produkter, som er åbenbart utjenlige til deres hovedformål. Forbudet kan rettes mod sælgeren, udlejerens samt dennes ansatte eller andre, der handler på hans vegne.

Forbud kan ikke meddeles, hvis der i lovgivningen eller af en anden myndighed er fastsat bestemmelser om et produkt med samme formål, som et forbud efter markedsføringsloven skulle opfylde.

Forbud nedlægges i princippet af markedsdomstolen. Forbudssag indbringes for domstolen af forbrugerombudsmanden. Sammenslutninger af forbrugere, lønmodtagere eller producenter kan dog indbringe en sag for markedsdomstolen, hvis forbrugerombudsmanden har besluttet ikke at anlægge sag. I sager af mindre vigtighed kan forbrugerombudsmanden udstede forbudsforlæg, der får samme virkning som et forbud nedlagt af markedsdomstolen, hvis det godkendes af den erhvervsdrivende.

Den erhvervsdrivende, mod hvem sagen rejses, har efter loven pligt til efter anmodning fra forbrugerombudsmanden at bidrage med oplysninger, dokumenter, vareprøver o.lign. Efterkommes forbrugerombudsmandens anmodning ikke, kan der pålægges den erhvervsdrivende bøder. Den erhvervsdrivende har også pligt til at bidrage med oplysninger m.m. til konstatering af, om et nedlagt forbud overholdes.

Markedsføringsloven forudsætter, at produktsikkerhedsspørgsmål skal søges løst ved frivillige forhandlinger mellem forbrugerombudsmanden og den enkelte erhvervsdrivende, og den overvejende del af de produktsikkerhedsspørgsmål, der har været behandlet i Sverige, er da også løst ad forhandlingsvejen. I praksis er man kommet ind på at udfærdige såkaldte retningslinier efter forhandling med erhvervslivet. Sådanne retningslinier kan dog også udfærdiges ensidigt af de svenske forbrugermyndigheder. Retningslinierne har karakter af henstillinger og er ikke retligt bindende, men de kan håndhæves efter reglerne i markedsføringsloven.

Oplysninger om farlige produkter kommer til de svenske forbrugermyndigheder ad mange kanaler. En vigtig kilde har været den indrapportering fra en række udvalgte hospitaler, der er sket som et led i det nu afsluttede nordiske projekt under Nordisk Embedsmandskomité for Konsumentspørgsmål om "Inrapportering av olycksfall i hemmen och deras grannskap". De svenske myndigheder overvejer mulighederne for at indføre et permanent system til registrering af ulykker i hjemmene.

Bestemmelsen om produktsikkerhed suppleres af reglen i markedsføringslovens § 3, hvorefter det kan pålægges erhvervsdrivende at give oplysninger af særlig interesse ud fra et forbrugersynspunkt om de produkter, der markedsføres. Sådanne oplysninger kan forlanges givet i form af mærkning, i annoncer, reklamer eller på anden måde.

Der overvejes forskellige ændringer i de svenske produktsikkerhedsregler. Et udvalg, der skal undersøge visse forbrugerpolitiske midler for producentpåvirkning, har som en af sine opgaver at overveje, om markedsføringslovens § 4 skal ændres, således at forbud kan rettes mod andre led i omsætningskæden end detaillisten, f.eks. også mod fabrikant, importør og grossist. Den nuværende regel anses for uhensigtsmæssig, bl.a. fordi den medfører, at forbrugerombudsmanden i produktsikkerheds-sager ofte er henvist til at forhandle med et meget stort antal erhvervsdrivende. Det er også under overvejelse at undersøge mulighederne for at gennemføre et system, hvorefter producenter, importører m.fl. har pligt til at reparere, bytte eller tilbagetage farlige produkter.

7. USA.

Den amerikanske Consumer Product Safety Act fra 1972 med senere ændringer er en fuldmagtslov, hvis formål er "to protect the public against unreasonable risks and injury associated with consumer products". Loven blev gennemført på grundlag af en betænkning fra 1970. Det fremgik bl.a. heraf, at 20 mio. amerikanere hvert år blev skadet ved produktrelaterede ulykker. Heraf døde 30.000, mens 110.000 blev stærkt invaliderede. De økonomiske og sociale omkostninger ved disse ulykker blev anslået til ca. 5,5 mia. dollars.

Ved et produkt forstås ifølge loven enhver vare eller bestanddel heraf produceret eller distribueret med henblik på salg m.m. til en forbruger til brug i forbindelse med husholdning, bolig, skole, fritid eller andet. Loven undtager udtrykkeligt varer, der ikke almindeligvis produceres eller distribueres til forbrugere. Endvidere undtages produkter, der reguleres af andre føderale love: tobak, motorkøretøjer, pesticider, fly, visse både, lægemidler, kosmetik og levnedsmidler.

Producenter, grossister og detailforhandlere har underretningspligt, hvis deres produkter ikke opfylder en eksisterende standard eller udgør en betydelig produktfare (substantial hazard). Underretning skal gives til Consumer Product Safety Commission (CPSC), der administrerer produktsikkerhedsloven. Ledelsen af denne meget omfattende administration varetages af en uafhængig kommission på 5 medlemmer, der udpeges af den amerikanske præsident.

Kommissionen har en lang række beføjelser, hvoraf de fleste skal udøves i samarbejde med eller efter høring af erhvervslivet og forbrugerne på grundlag af procedurer, der er detaljeret beskrevet i loven.

Kommissionen kan forlange at få oplysninger om vareprøver fra de erhvervsdrivende og har en omfattende inspektionsvirksomhed.

Kommissionen kan fastsætte sikkerhedsstandarder for at forebygge en urimelig fare for personskade ved et produkt. Finder kommissionen, at der til et produkt er knyttet en urimelig fare, som ikke kan imødegås ved hjælp af en sikkerhedsstandard, kan kommissionen forbyde markedsføring af produktet.

I tilfælde af, at der til et produkt er knyttet en betydelig fare for personskade, kan kommissionen bestemme, at der skal gives oplysninger herom, at produktet skal repareres, byttes eller at produktet skal tages tilbage og købesummen tilbagebetales.

Kommissionen har endvidere til opgave dels at udarbejde sikkerhedsstandarder og afprøvningsmetoder, dels at gennemføre undersøgelser og forskningsprogrammer vedrørende produktsikkerhed. I tilslutning hertil udfører kommissionen et meget omfattende informationsarbejde overfor forbrugerne og producenterne.

Kommissionen udarbejder til brug for arbejdets tilrettelæggelse prioriteringslister, således at arbejdet kan koncentreres om produkter, der forårsager de største og alvorligste personskader. Disse lister revideres løbende på basis af en ulykkesstatistik, der føres i en af afdelingerne under kommissionen. Gennem et netværk af teleprintterminaler - National Electronic Injury Surveillance System (NEISS) - indsamles kontinuerligt data om produktrelaterende skader fra mere end hundrede udvalgte hospitaler med akutte modtagelsesafdelinger. Nogle af disse ulykker dybdeundersøges.

En anden kilde til oplysninger om skader er kommissionens "varme telefonlinie". Forbrugerne kan til denne linie rapportere om skader i forbindelse med produkter, om farlige produkter eller henvende sig for at få information.

B. Internationalt samarbejde.

1. EF.

EF's 1. handlingsprogram på forbrugerområdet nævner som den første af forbrugernes 5 fundamentale rettigheder: beskyttelse af sundhed og sikkerhed. I programmets afsnit herom opstilles bl.a. følgende princip:

"De varer og tjenesteydelser, der stilles til forbrugernes rådighed, bør være af en sådan karakter, at de ved normal eller påregnet anvendelse ikke indebærer fare for forbrugernes sundhed og sikkerhed. De skal kunne trækkes tilbage fra markedet ved hurtige og enkle fremgangsmåder, hvis de indebærer sådanne farer.

Forbrugerne bør i almindelighed på hensigtsmæssig måde oplyses om de farer, som vil kunne opstå ved en påregnet anvendelse af varer og tjenesteydelser, under hensyntagen til disses art og de personer, de er bestemt for."

I kommissionens forslag til EF's 2. handlingsprogram gentages dette princip, og under de prioriterede foranstaltninger er der lagt yderligere vægt på at øge sikkerheden i forbindelse med anvendelse af forbrugsgoder eller tjenesteydelser og på at forbedre beskyttelsen af forbrugernes sundhed.

I henhold til det 1. handlingsprograms afsnit om forbrugernes sundhed og sikkerhed er bl.a. fremsat to forslag til Rådsbeslutninger om registrering og udveksling af oplysninger om produktulykker og et forslag til direktiv vedrørende sikkerhed ved legetøj.

Forslag til Rådsbeslutning om indførelse af et fællesskabssystem til oplysning om ulykker som følge af anvendelse af visse produkter uden tilknytning til erhvervsvirksomhed eller landevejstrafik er i 1978 blevet oversendt til Rådet af kommissionen.

Ifølge forslaget skal der indføres et oplysningssystem, som vil gøre det muligt at registrere ulykker i hjem og fritid samt vurdere farerne ved

brug af visse produkter, således at der kan træffes passende foranstaltninger for at beskytte forbrugerne.

Medlemsstaterne skal indsamle data på hospitaler eller andre steder. Der skal indsamles oplysninger til identifikation af ulykken, om ulykkesstedet, om de involverede produkter, om skadetypen, om skadelidtes situation og beskæftigelse i ulykkesøjeblikket.

Oplysningerne skal sendes i en bestemt kode til Kommissionen, der forvalter informationssystemet, bearbejder resultaterne på fællesskabsplan og udgiver en årsberetning med resultaterne.

Endelig tænkes nedsat et rådgivende udvalg bestående af repræsentanter og eksperter fra medlemslandene, som efter anmodning skal udtale sig om problemer i forbindelse med forvaltningen af informationssystemet.

Systemet er i høj grad inspireret af de nordiske forsøg med sådanne informationssystemer. Det tænkes sat i kraft efter en forsøgsperiode.

I 1979 oversendte Kommissionen til Rådet et forslag til beslutning om et fællesskabssystem for hurtig udveksling af oplysninger om farerne i forbindelse med anvendelse af forbrugsgoder.

Ifølge forslaget skal en medlemsstat, der konstaterer, at et forbrugsgode, der forhandles i flere medlemslande, ved normal eller påregnet anvendelse indbærer en umiddelbar, akut fare for forbrugernes sundhed og sikkerhed, straks give meddelelse herom til de andre medlemsstater samt til Kommissionen, således at der hurtigt kan træffes de nødvendige beslutninger.

Ved forbrugsgoder forstås produkter, der ikke anvendes i erhvervsøjemed, såsom levnedsmidler, udstyr til brug i hjemmet og haven, sportsudstyr samt biler, cykler, motorcykler og andre transportmidler.

Det pålægges endvidere medlemsstaterne at give Kommissionen meddelelse om forholdsregler, der træffes efter modtagelsen af sådanne oplysninger.

I en arbejdsgruppe under Kommissionen har en gruppe eksperter gennem nogen tid arbejdet med et forslag til et direktiv om sikkerhed i forbindelse med legetøj. Det ret omfattende forslag, der nu er oversendt Rådet, indeholder bl.a. detaljerede tekniske bestemmelser for, hvad der skal forstås ved sikkert legetøj. Der opstilles i direktivforslaget et generelt sikkerhedsprincip, hvorefter der lægges vægt ikke alene på det formål, som legetøjet normalt er bestemt til, men også på den forkerte anvendelse af legetøjet, som med rimelighed kan forudses.

Direktivforslaget indeholder herudover nogle fælles tekniske normer og afprøvningsmetoder vedrørende legetøjs fysiske og mekaniske egenskaber og brændbarhed. For legetøj til børn under 36 måneder fastsættes særlige og strengere bestemmelser end for andet legetøj. Der er endvidere for visse former for legetøj fastsat en **mindstealder**, f.eks. er der for visse former for legetøjsskydevåben fastsat en mindstealder på 8 år. Legetøj, hvortil der er knyttet risiko ved brug, eller som kræver iagttagelse af særlige sikkerhedsforanstaltninger, skal være forsynet med en advarsel og angivelse af de nødvendige sikkerhedsforanstaltninger, der bør træffes. For en række typer af legetøj skal gives forskellige advarsler og oplysninger om sikkerhedsforanstaltninger under brug. Kun legetøj, der opfylder kravene, må komme på markedet i medlemslandene. Medlemsstaterne kan ikke hindre markedsføring af legetøj, der opfylder kravene. Legetøj, der opfylder kravene i direktivforslaget, kan forsynes med et særligt EØF - overensstemmelsessymbol. Medlemslandene forpligtes til at drage omsorg for, at der føres kontrol med legetøj, der markedsføres, for at undersøge, om legetøjet er i overensstemmelse med direktivets bestemmelser. Direktivet forpligter endvidere medlemslandene til at drage omsorg for, at farligt legetøj trækkes tilbage fra markedet. Der stilles også i direktivet særlige krav til reklame for legetøj, herunder at der kun må reklameres for legetøj, som opfylder de generelle sikkerhedskrav i direktivet.

Kommissionens forslag er videresendt til Rådet. En gennemførelse af direktivforslaget vil nødvendiggøre dansk lovgivning. De krav, der i direktivforslaget stilles til lovgivning vedrørende legetøj vil imidlertid efter arbejdsgruppens opfattelse i det væsentlige kunne imødekommes, hvis den af gruppen foreslåede generelle lov om produktsikkerhed gennemføres.

2. Det nordiske samarbejde.

Nordisk Embedsmandskomite for Forbrugerspørgsmål under Nordisk Ministerråd har gennemført en række projekter om produktsikkerhed. Et af de fem udvalg under komiteen, udvalget for undersøgelsessamordning, har i 1975 nedsat en arbejdsgruppe for produktsikkerhed, der har til opgave at styre og samordne disse projekter. Formålet med projekterne er at skaffe oplysninger om risici for ulykkestilfælde i forbindelse med forskellige produkter med henblik på fremtidigt ulykkesforebyggende arbejde.

Det første af disse projekter, Produktsikkerhed - farlige produkter, havde til formål at afklare, hvordan forbrugeren kan beskyttes mod produktrelaterede ulykker i hjem og fritid på grundlag af erfaringer i andre lande, især England og USA. Rapporten anbefalede forskellige områder som egnet for nordisk samarbejde, herunder ulykkesstatistik og et nordisk system for notifikationer om produktsikkerhed. Notifikationssystemet er trådt i kraft den 1. juli 1979. Notifikationen sker i form af en gensidig orientering om farlige produkter og nationale retningslinier på produktsikkerhedsområdet.

Med projektet, Indrapportering af ulykker i hjemmet og dets nærhed, er der i nordisk sammenhæng gennemført et metodestudie for rapporteringssystemer om ulykkestilfælde og deres årsager med henblik på at skabe grundlag for forholdsregler til nedbringelse af ulykkesfrekvensen. Resultaterne er udgivet i en fælles nordisk rapport samt fem nationale delrapporter. Undersøgelsen omfattede hjemme- og fritidsulykker med undtagelse af dødsulykker. Registrering af ulykkestilfælde blev foretaget af personalet på sygehuse og lægeklinikker i de fem nordiske lande.

Med henblik på at formindske ulykkerne blandt børn har gruppen gennemført en undersøgelse af ulykkestilfælde forvoldt af legetøj og legeredskaber. Der er også gennemført et projekt om dybdestudier af ulykker og deres årsager. Der arbejdes endvidere med kriterier for, hvordan risici skal vurderes i forbindelse med produktsikkerhedsarbejde, med tekstilers rolle ved brandskader, med teltmaterialers brandegenskaber og med cykelulykker.

3. OECD.

OECD's forbrugerkomité, Committee on Consumer Policy, nedsatte i 1972 en arbejdsgruppe om sikkerhed i forbindelse med forbrugsprodukter. Gruppen fik til opgave: 1) at undersøge medlemslandenes lovgivning vedrørende farlige produkter og opstille ensartede principper herfor, der kan anbefales til medlemslandene med henblik på at undgå handelshindringer; 2) at studere eksisterende nationale skadesrapporteringssystemer for at anbefale retningslinier for medlemslandene på dette område; 3) at foreslå en måde, hvorpå komiteens medlemslande kan informere OECD-sekretariatet om produktsikkerhedslovgivning.

På forslag fra gruppen indførtes i 1973 et uformelt notifikationssystem vedrørende lovgivning og generelle bestemmelser på produktsikkerhedsområdet. I 1976 blev systemet udvidet til at omfatte farlige produkter på forbrugerområdet, d.v.s. produkter, som indebærer væsentlige, nye uventede sikkerhedsrisici. I 1980 vedtog man, at notificere om forskning på produktsikkerhedsområdet. Indtil marts 1981 er der indkommet ca. 174 notifikationer. Et stigende antal medlemslande deltager aktivt i informationsudvekslingen.

Arbejdsgruppen har udarbejdet en række rapporter om produktsikkerhed bl.a. om kosmetik, husholdningsartikler, tekstilers brændbarhed, sikkerhed ved legetøj og om spørgsmål i forbindelse med indsamling og bearbejdning af oplysninger om produktrelaterede skader.

I 1979 vedtog OECD-Rådet en rekommandation om sikkerhed i forbindelse med forbrugsprodukter, og samtidig blev gruppens rapport herom udgivet. Rapporten: Safety of Consumer Products - policy and legislation, indeholder sammenligning af medlemslandenes lovgivning og anbefaler en harmonisering af lovgivningen i medlemslandene. Ved fastlæggelsen af, om et produkt kan anses for farligt, skal der i følge rapporten i første række tages hensyn til den tilsigtede brug af produktet, men også forudseeligt misbrug bør tages i betragtning.

Som opfølgning af dette arbejde er der udarbejdet en rapport om tilbagemeldelsesprocedurer for farlige produkter.

Der arbejdes for tiden med et forslag til OECD-procedure for notifikation om eksport af farlige produkter til både OECD- og tredielande. Der arbejdes endvidere med foranstaltninger til forbedring af børns sikkerhed, cost-benefit-analyser af sikkerhedsforanstaltninger, risikovurdering og produktsikkerhedsforanstaltningers indvirkning på den internationale handel.

KONSUMENTVERKET

Byrå 3

U Stålbo, W Geisendorf, BB

1978-01-31

Exempel på ärenden hos KO/konsumentverket under tiden 1971-1977

1. PRODUKTSÄKERHET

Produkt	Beskrivning - olycka/tillbud	KO/konsumentverkets åtgärd
<u>Barnvagnar</u>		
Dnr 76/K1659 Garantitid på barnvagn ifrågasatt. Rambrott (barn- vagnen 2,5 år gammal).	Ingen skada på barnet, men det kunde ha inträffat en allvarlig skada om rambrottet skett i t ex en trappa.	Avskrivet med hänvisning till överenskommelsen mellan KOV och barnvagnstillverkare och im- portörer 1976 om riktlinjer för barnvagnar - säkerhet och funktion. Krav på underredets hållbarhet är satt till 100 % angelägenhetsgrad.
Dnr 77/K3212 Sulkyvagn. Konstruktionen ifrågasatt (inköpt 1977).	Ingen olycka har skett, men anmälaren anser att klämrisk föreligger. Barnet kan fastna med foten mellan fotstödet och främre hjulet.	Tillverkaren anser ej att konstruktionsfel fö- religger. Har ej tidigare haft reklamationer på detta. KOV bör (skall) begära produktför- bättring - klämriskerna skall elimineras, om an- mälaren anser att risken är uppenbar. Ärendet under utredning.
Dnr 77/K4416 Sulkyvagn. Säkerhetsspärr fungerade ej.	Allvarligt kvävningstillbud p g a att den extra säkerhetsspärr som finns på vagnen efter 1/7 1976 (riktlinjer barnvagnar 1976:5) inte fungerade. Sulkyn har fallts ihop av misstag då barnet satt i vagnen. Räddades med mun-mot-mun-metoden av mamman.	Ärendet är under utredning. Säkerhetsspärren är av mindre god kvalitet varför produkt- förbättring är nödvändig.
Dnr 76/K1097 Underredet till barnvagnar. Försäljning av "andra klas- sens" underrede. Underredet behäftat med fel - säker- hetsrisk.	Ingen olycka har skett, men det kunde ha inträffat. Spricka i ramröret med felmonterad nit enl anmälaren.	De påtalade felen kan ej utgöra säkerhetsrisk enl motparternas bedömning. Försäljning av "andra klassens" underrede sker i ringa om- fattning och med klart angivande av att skön- hetsfel föreligger. Från säkerhetssynpunkt defekta underreden säljs ej av de aktuella bo- lagen.

Produkt	Beskrivning - olycka/tillbud	KO/konsumentverkets åtgärd
<u>Byggnadsdelar, trappor och garageportar</u>		
Dnr 77/K2536, 77/K301, 2369/76 Garageportar, maskinellt drivna.	11 allvarliga olyckor av vilka flera är dödsolyckor. I 5 fall har säkerhetsanordningarna varit ur funktion.	Planverket har föreslagit ändringar i byggnadsstadgan o SBN.
Dnr 77/K3271, 77/K2154, 77/K2112, 77/K1229, 76/K2201, 76/K666 Spånskivor o T-element (Takplattor) som innehåller Formaldehyd-harts som bindemedel) och avger formalingas.	Produkterna ger upphov till allergiska reaktioner hos känsliga personer.	KOV avser att ta upp förhandlingar med berörda fabrikanter när socialstyrelsens förslag till gränsvärden fastställts. KOV:s krav i första hand information med stöd av 3 § MFL.
Dnr 76/K785-6 Trappor med "säkerhetsframskant" samt lister att applicera för att höja halkskydd	Anmälan från trappforskare. Den påstådda säkerhetseffekten ej vetenskapligt bevisad enligt anmälan.	Förhandlingar pågår.

Produkt	Beskrivning - olycka/tillbud	KO/konsumentverkets åtgärd
<u>Förpackningar</u>		
Dnr 3646/75 Blöjförpackning	Förpackning av plast till blöjor hade dekor som var attraktiv för barn. Farlig att leka med.	Förpackningen försågs med varningstext. Nu intaget i KOV:s riktlinjer.
Dnr 77/K397, 76/K587 Förpackningsmaterial av styropor-cell-plast med samma form och färg som chips.	Kan av barn förväxlas med chips eller godsaker. Kvävningsrisk kan föreligga. Ej farligt att förtära vid enstaka tillfällen.	Ingen åtgärd. Produkten ej avsedd för barn - vanligt ersättningsmaterial för träull inom förpackningsindustrin.
Dnr 4187/74 Kaffeburk med rivring på locket.	Anmälaren öppnade locket genom att enbart dra i ringen (man skulle sticka ett hål först). En smäll uppstod, locket for upp och krossade anmälarens glasögon och kaffet yrde runt hela rummet.	Motparten ändrade på texten på locket så att det klart och tydligt framgår att man först måste sticka hål på locket, sen böja upp ringen och dra av locket.
Dnr 77/K1552 Medicinförpackning, amerikanskt prov.	Anmälaren önskar liknande barnsäker läkemedelsförpackning i Sverige.	Överlämnat till socialstyrelsens läkemedelsavdelning för eventuell åtgärd.
Dnr 4106/75 Pappbägare med plastlock och sugrör.	Gatukökens försäljning av milkshake i pappbägare med plastlock och grovt sugrör. Plastskiva som lossnat hade hamnat i luftstrupen på en liten pojke.	KO remitterade ärendet till livsmedelsverket.
Dnr 276/76 Plastpåsar för insamling av kläder (välgörenhetsändamål)	Plastpåsarna farliga för barn som leker med dem (kvävningsrisk).	Plastpåsarna perforerades med hål, utspridda med ca 4 cm:s mellanrum.
Dnr 76/K2155 Plastpåsar utan perforering utlämnas för insamling av kläder.	Kvävningsrisk för barn.	Hemkonsulenten i Malmö har tagit kontakt med FUB:s lokalförening i Malmö och framhållit att plastpåsarna bör perforeras. KOV har haft kontakt med FUB:s jurist som lovat se till att inte opererades plastpåsar utdelas.

Produkt	Beskrivning - olycka/tilbud	KO/konsumentverkets åtgärd
<u>Hemelektronik</u>		
Dnr 77/K4228 Högtalare	Sågs innehålla beryllium, som är mycket giftigt. Anmälaren riskerar att komma i direktkontakt med detta med skador som följd.	Ärendet har just inkommit. Motpartens yttranden över anmälan avvaktas f n.
Dnr 77/K1597 TV-apparat	Apparaten har brunnit. Tvist mellan konsumenten, fabrikanten och detaljisten om vilka åtgärder som bör vidtagas.	Ärendet befinner sig under utredning.

Produkt	Beskrivning - olycka/tillbud	KO/konsumentverkets åtgärd
<u>Hushållsapparater - husgeråd</u>		
Dnr 77/K1153 Handtag på kyl-frys-skåp.	Skärskada på finger. Anmälarens beskrivning i brev oklar. Vid två telefonsamtal har hon inte kunnat ge en klar bild av förloppet utan har avbrutit sågande "... det var maximal otur". Sedan handtaget bytts ut har hon inga anspråk på företaget.	Besökte omgående motparten. Studerade där befintligt aktuellt skåp med fyra representanter för företaget för att söka klarlägga olyckan. Dessutom har olyckshandtaget granskats av 3 personer på KOV som ej kunde finna det påkallat att ändra handtagets konstruktion. Motparten har ändå gjort en överenskommeelse med underleverantör om en mindre ändring.
Dnr 77/K1255 Luckskydd av gallertyp till spis.	Gallret för grovmaskigt, barn kan fastna med fingrarna.	Gallret ersatt med glas.
Dnr 1428/74 Spisskydd	Spisskyddet gav inget verkligt skydd. Underlättade istället klättring o s v med risk för olyckor.	Produkten upphörde att saluföras.
Dnr 76/K1913 Kaffebryggare, elektrisk	Förfrågan om vilken modell som varit orsak till en del bränder.	Meddelat modellbeteckningen på den felkonstruerade modellen.
Dnr 3000/74, 76/K1749, 77/K878 Kaffebryggare av glas.	30-tal "explosioner" dokumenterade. 1 allvarlig skärskada, 1 allvarlig fallskada i övrigt glassplitter och någon lättare brännskada.	Varningsmärkning och förbättrad bruksanvisning. (Försäljning idag till stor del reservglas - elbryggarna har tagit över.)
Dnr 77/K898 Bryggtratt	Brännskador i samband med kaffebryggning.	Nykonstruktion av bryggtrattar. Varningstext på filterpåsförpackningar och bryggtrattar. Överenskommeelse med KOV.
Dnr 76/K1352 TV-kanna (lågpris-kanna).	Botten lossnat, kaffet runnit ut. Brännskada. Orsak - kannan troligen felmonterad.	Föreslagna åtgärd - monteringsanvisning på kannan. Årendet avskrivet på grund av att kannan utgått ur sortimentet.

Produkt	Beskrivning - olycka/tillbud	KO/konsumentverkets åtgärd
Dnr 76/K2465 Fonduegryta	Skaftfastsättningen har varit dålig hos vissa fonduegrytor. Risk för brännskador p g a att man kan få heta oljan över sig.	En fonduegryta med dåligt skaft har tagits bort ur sortimentet. Förslag till varningstext i samband med handhavande av fonduegrytor kommer att utarbetas.
Dnr 3207/75 Gjutjärnspanna	Pannan var försedd med en hinna som skulle skydda mot rost under transport. Enligt bruksanvisning togs den bort genom att matolja hällades i pannan ca 1 cm över botten varefter pannan skulle "koka ur i ca 10 min". Anmälares make hade fått svåra brännskador när oljan efter någon minut självantände.	Motparten underrättade detaljhandlarna om att instruktionen skulle förstöras, så snart man fått reda på olyckan. Man slutade också att importera pannan. KO inhämtade även namnet på 4 andra importörer. 2 av dessa hade slutat med importen, de 2 andra hade en bruksanvisning som inte innebar säkerhetsrisk.
Dnr 291/76 Gjutjärnspanna	Jfr dnr 2307/75. I anmälan påstods att den av KO kritiserade skötselinstruktionen fanns kvar i en butik kort efter det att den enligt utfästelse från motparten i det tidigare ärendet, skulle ha avlägsnats.	KO fann att de berörda företagen - detaljist och återförsäljare - vidtagit de åtgärder som rimligen kunde begäras och avskrev ärendet.
Dnr 77/K3904 Teflounstekpanna	Förfrågan angående teflonbeläggningens giftighet.	Enligt produktkontrollbyråns uppfattning är teflon ej giftigt.
Dnr 76/K1264 Glasrör för jästnärsalt.	Trasigt glasrör kan försorsaka skärskada.	Beslut om varningstext. Varning. Glasröret kan spricka vid ovarsam hantering och förorsaka skärskador.
Dnr 77/K2363 Kaffekopp av hårdat glas.	Tillbud - godset "exploderat". Vanligtvis sker detta i samband med disk i stort antal mycket små bitar. I detta fall var bitarna större antagligen beroende på felaktighet i hårdning.	Glasforskningsinstitutet yttrat sig 1977-09-21. Ärendet diskuterat på byråmötet. Beslut: Lämna material till Råd & Rön. Artikel som granskas av Glasforskningsinstitutet är planerad att komma i Råd & Rön nr 1, 1978.
Dnr 76/K2360 Keramiskt hushållsgods.	Eventuell risk för utfällning av bly och kadmium.	Riktlinjearbete pågår.

Produkt	Beskrivning - olycka/tillbud	KO/konsumentverkets åtgärd
Dnr 77/K2072 Kapsyl till 1-liters flaska.	Framgår ej av anmälan men kapsylen är vass och kan förmodligen förorsaka skärskada.	Visat kapsylen och framfört problemet till Packforsk, där ett projekt pågår om problem kring förpackningars hanterbarhet.
Dnr 77/K437 Plasttallrik	Plastskärivor fälldes ut från tallriken efter en tids användning.	Tallriken saluförs ej längre. - Inga åtgärder.
Dnr 77/K3538 Servis av porslin med röd glasyr.	Förfrågan angående eventuell risk för ut- fällning av bly och kadmium.	Lämnat uppgift om gällande bestämmelser samt hänvisat anmälaren till produktkontrollbyrån.

Produkt	Beskrivning - olycka/tillbud	KO/konsumentverkets åtgärd
<u>Inredningsdetaljer</u>		
Dnr 76/K2411, 77/K121, 77/K138 Elektriska uppvärmnings- anordningar.	Bränn- och brandskador på person- och egendom. Även dödsfall.	Förhandlingar med tillverkare och myndigheter (statens planverk och industriverket). SEMKO arbetar med kompl provningsmetoder.
Dnr 76/K1468 Oljepanna - säkerhetsventil	Informationsskylt gällande kontroll av sä- kerhetsventil. Monteringsfel. Placeringen av skylten var sådan att den var oläsbar för villaeägaren. Någon följdeverkan hade ej blivit i detta fall, men risken var uppenbar för övertryck i pannan.	KOV har rekommenderat juridisk hjälp för att ev erhålla ekonomisk ersättning för service- utlägg om ej entreprenören ersätter detta.
Dnr 3090/75 Oljepanna - säkerhetsventil	Bristfällig information i bruksanvisning.	Bruksanvisningen ändrad.
Dnr 76/K128, 76/K488, 76/K1760 Kontaktskydd för el-uttag.	(28) Skyddet kan tas bort och stoppas i mun- nen av barn i krypdörrarna. (488) Skydden kan utgöra brandrisk enligt uppgift från sta- tens industriverk och SEMKO.	KOV har initierat utarbetande av provningsbe- stämmelser för skyddsproppar för el-uttag som saknar inbyggt petskydd. Provningstväng och S-märkningstväng föreligger sedan april 1977.
Dnr 76/K328, 76/K343, 77/K1108, 1516/75, 77/K3635 "Barnsäkra" beslag för fönster, fönsterdörrar och skåpinredningar i bostäder.	Beslagen har otillfredsställande säker- hetsfunktion.	Riktlinjearbete påbörjat.
Dnr 77/K468 Beslag för skåpinredningar (gångjärn).	Risk för klämskador.	Diskussioner pågår.

Produkt	Beskrivning - olycka/tillbud	K0/konsumentverkets åtgärd
Dnr 3669/72 Duschslang av plast.	Tålde ej temperatur över 65 grader.	Produkt och emballage försågs med varnings- text.
Dnr 77/K209 Dörrstopp	Barn har råkat få av en gummiknopp och har stoppat denna i munnen, kvävningsrisk.	Ärendet ej avslutat.
Dnr 76/K2429, 77/K318, 77/K182 Glasknoppar till skåp m m.	Blåsta (ihåliga) glasknoppar, som används som beslag på skåp, lådor. 28 kända skadefall: Knoppen har gått sönder i handen på den som tagit i den. Vassa kan- ter har orsakat i några fall svåra skador på händerna. Det svåraste skadefallet har lett till 50 % invaliditet och ständig värk.	KOV har låtit 10 kommunala rådgivare och alla hemkonsulenter undersöka om blåsta glasknoppar fortfarande säljs. De har slutat tillverkas. 13 affärer sålde sådana knoppar. Dessa har an- modats att upphöra med försäljning med stöd av 4 § MFL. Samtliga har svarat att de antingen redan har upphört eller nu avbrutit försäljningen.
Dnr 77/K3223 Piskstall	Det i ärendet aktuella piststället har inte förorsakat någon skada, men kontakt med Millan Wigander har givit vid handen att flera allvarliga olyckshändelser inträffat. Senast en spräckt lever som orsakats av att piskbordet fallit ner. Skadan var livsho- tande.	Säljaren har utlovat förändring av ställets kon- struktion om tillverkaren kan. Annars kommer stället tas ur katalogen. Det finns säkert fler tillverkare som KOV inte känner till ännu. Plan- verket föreskriver pistställ och det är därför svårt att förbjuda stället generellt. KOV kommer i första hand påverka planverket att ändra i byggnormen. Bostadsstyrelsen är också underrättad med tanke på underlag m m.
Dnr 76/K2682 + STAR-ärendena Plastgångjärn	Inträffad personskada då luckan föll ned p g a att gångjärnet gått sönder.	Överenskommelse med tillverkare om utbyte av gångjärnen.

Produkt	Beskrivning - olycka/tillbud	KO/konsumentverkets åtgärd
<u>Kemikalier</u>		
Dnr 1796/76 Desinfektionsmedel	Uppgift "icke toxisk" utspädning av prep. fordrar skyddshandskar och skyddsglasögon.	"Icke toxisk" översättningsfel. Skall rättas till. Skyddshandskar rekommenderas i desinfektionsplan till berörd klinik.
Dnr 880/76 Diskmedel	En tidigare (1 år innan anmälan), episod med tillfällig andningssvårighet efter inmundigandet av kaffe + ev spår av diskmedel.	Anmälan avsåg inte förhållanden som KO var behörig att pröva. Avskrivning.
Dnr 76/K1685 Flugbekämpningsmedel	Medlet använt i kök, gav ständig huvudvärk.	Motparten hänvisar till PKN som i uttalande av den 20.9.1974 att inget enda styrkt fall av skadeverkan rapporterats i medicinsk faklit. däremot huvudvärk o dyl i tidningspressen. PKN:s ställningstagande oförändrat enl brev av den 16.9.1977. Klar för avskrivning.
Dnr 76/383 Flugbekämpningsmedel	Förfrågan om bekämpningsmedlet och om produkten är lämplig att använda inomhus och i så fall hur stor luftvolym som erfordras.	Avskrivet med hänvisning till utredningen av Produktkontrollnämnden. Produkten är försedd med barnvarning och varning att den ej bör användas i rum mindre än 30 m ³ .
Dnr 77/K3540 Kristallisoda	Risk för skador på barn p g a plastförpacknings antagna bristande hållbarhet.	Telefonkontakt med Giftinformationscentralen. Kände ej till att kristallisoda förorsakat något tillbud i modern tid. Kontakt med tillverkare per telefon, ämnar ta brevkon-takt för att få prov på förpackningen. Ev föreslås annan förpackning.
Dnr 2330/76 Oljetillsatsmedel	Varningstext på engelska att medlet kan vara irriterande för ögon.	Svensk varningstext påförd förpackningarna.
Dnr 76/K2348 Pålskonditioneringsmedel	Hunds öga skadat med bestående men av medlet, som innehöll formalin.	Informationsföreläggande utfärdades och godkändes. Tillverkaren har enl egen utsago där- efter slutat saluhålla varan.

Produkt	Beskrivning - olycka/tillbud	KO/konsumentverkets åtgärd
Dnr 2308/76 Spray	Sprayen ansågs av anmälaren farlig från brand- och inandningssynpunkt. Otillfredsställande varningstext på förpackningen.	Konsumentverket har givit anvisningar om vad som bör stå i texten på förpackningen. Motparten har accepterat. Ärendet är slutbehandlat och avskrivet.
Dnr 76/K446 Sprayförpackning med finolja	Förpackningen har exploderat i en bil och förstört bilklädseln.	Aerosolförpackningars egenskaper och märkning regleras enligt kommerskollegium författnings-samling.
Dnr 4081/73 Trikloretylén	Förslag att göra varor som missbrukas svåråtkomliga för ungdomar.	Socialstyrelsen och produktkontrollnämnden övervägde strängare föreskrifter för trikloretylén.
Dnr 77/K300 Trikloretylén	Sniffning har i flera fall gett upphov till fysiska och psykiska skador och också lett till döden (s k sudden-sniffning-deaths). Se redogörelser i Läkartidningen 51/69 s 5332, 44/73 s 3949 och 33/76 s 2659.	Yrkande om förbud mot försäljning av tri till konsumenter i MD enligt 4 § MFL. Ärendet är inte avgjort.
Dnr 77/K3164 Tryckimpregnering. Sarg till sandlåda på kommunal lekplats.	En person meddelade att hennes dotter var-nats för att röra sargen då den nyligen tryckimpregnerats och innehöll giftiga ämnen.	Ärendet utreds av KOV. Kommunen har kontaktats.
Dnr 4005/74 Ugnsrengöringsmedel	Händer och underarmar full av sår 12 timmar efter användning av medlet. Se bif utdrag från anmälaren.	Anmälaren hade ej följt bruksanvisning och var-ningsföreskriften (använt skyddshandskar). Dessa ansågs tillräckliga för att göra konsu-menten uppmärksam på risken.

Produkt	Beskrivning - olycka/tillbud	KO/konsumentverkets åtgärd
<u>Kläder, skor m m</u>		
Dnr 77/K2309 Band för snabbfällning. Bruksanvisning på förpackning.	Bruksanvisningen innehöll bl a "Avlägsnandet av ev kvarvarande rester sker genom att man lägger en trasa inränknt med T-sprit mot tyget och stryker med varmt strykjärn". Plagget började brinna. Skador på plagg och stryktutrustning.	Tillverkaren utfäste sig att avlägsna den med stora brandrisker förknippade texten i bruksanvisningen.
Dnr 77/K3749 Halkskydd för skor.	Hade endast skadat klacken på en stövel. För övrigt bra.	Information från importören i fortsättningen: Halkskyddet passar ej för alla typer av klackar.
Dnr 77/K311 Jeans med kopparplåt.	Armälaren ansåg att plåten kunde förorsaka skada på person eller egendom.	Kopparplåten har tagits bort från jeansen (enligt uppgift).
Dnr 77/K93 Reflex	Ifrågasatt om reflexen har tillfredsställande reflexvärde.	Riktlinjer utarbetas hos KOV. Den ifrågasatta produkten saluförs ej mer.
Dnr 77/K2142 Reflexarmbindel	Förfrågan om denna var lämplig att lansera som familjereflex. Reflexen innehöll borttagbara glaspärlor (farligt för små barn som suger på reflexen).	Då verket avrådde från att använda reflexen som familjereflex avstod man från lanseringen.

Produkt	Beskrivning - olycka/tillbud	KO/konsumentverkets åtgärd
LEKSAKER		
<u>Leksakspistoler m m</u>		
Dnr 3092/75 "Agentväska"	Innehöll diverse projektiler, ingen högre utskjutningshastighet.	Produkten försågs med varningstext.
Dnr 77/K667 Agentväska med pistol som skjuter plastskott.	Skotten hade ej någon högre utskjutningshastighet. Ej större risk.	För att följa de generella reglerna i riktlinjer för leksaker försågs produkten med varningstext.
Dnr 77/K1338 Fyrverkeriartiklar	Anmälaren vill att KOV ska förbjuda försäljning av fyrverkeriprodukter.	KOV besvarar förfrågan att man avvaktar industridepartementets utredning och kommer att agera med utgångspunkt från denna.
Dnr 77/K3019 Knallpulver	Skadat en pojke på tummen (lindrigt).	Ärendet ej avslutat.
Dnr 77/K3091 Knallskottring till leksakspistol.	Knallskottringen exploderade i fickan på en pojke som fick ett decimeterstort brännsår på benet.	Ej avslutat.
Dnr 77/K2784 Pilbåge med pilar stålspets.	Risk för ögonskador.	Marknadsföraren, en leksaksaffär, har dragit tillbaka produkten.
Dnr 7489/75 Pistol (leksak)	På skotten angavs "Safety-bullets". KOV ansåg att projektiler aldrig kan vara säkra.	Grossist utfäste sig avråda detaljister från att sälja denna leksak. Något försäljningsställe kunde ej spåras.

Produkt	Beskrivning - olycka/tillbud	KO/konsumentverkets åtgärd
Dnr 3012/75 Helautomatisk ärtpistol.	Produkten ansågs farlig (risk för ögonskador).	Produkten tagen ur försäljning.
Dnr 1987/75 Skott till mini-pistol.	Skotten exploderat i fickan på pojke. Varningstext endast på engelska.	KO krävde varningstext på svenska. Motpart tog skotten ur sortimentet då de vid felhantering kunde orsaka olycka.
Dnr 1266/72, 76/K2678, 77/K206, 77/K359, 77/K360, 77/K509, 77/K585, 77/K865, 77/K1170, 77/K1292. Pyrotekniska varor.	ar Anmälning/ifrån kommunala konsumentvägledare som betonar angelägenheten av skärpta bestämmelser.	Översända till statens industriverk för kännedom.
Dnr 77/K747 Skjutspel	Produkten försedd med varningstext Pilarna (med sugkopp) har emellertid alltför hög utskjutningshastighet. En pojke fått bula i tinningen.	KOV avser förhandla om indragning av produkten.
Dnr 76/K2375 Slangbella, industriellt tillverkad.	Polis anmärkt på att produkten kan medföra ögonskador. Uppfattningen delas av docent Lars Gustafsson, Uppsala.	KOV har hos marknadsdomstolen begärt att varan skall förbjudas.
Dnr 152/75 Tomtebloss	1-åring åt av tomtébloss och fick behandlas på sjukhus. Förpackning helt utan varning. Tomtebloss innehåller bariumnitrat i en mängd som kan medföra livsfara för barn.	Ärendet överlämnat till produktkontrollnämnden för åtgärd. Produkten kommer att förses med varningstext.
<u>Skallror</u>		
Dnr 76/876 Skallra	Skallran uppgavs i reklamen vara "säker" och innehålla endast sockerpiller. Var i själva verket fylld med plastbitar som föll ur springor i höljet.	Produkten drogs in.
Dnr 76/K2692 Skallra	Skallran gått sönder, bildat smådelar, kvävningsrisk.	Produkten förbättrad.

Produkt	Beskrivning - olycka/tilbud	KO/konsumentverkets åtgärd
Dnr 77/K1450 Skallra	Träplattor lossnat i limfogen varvid kullor trillat ut (kvävningsrisk).	Konstruktionen ändrades.
Dnr 77/K1738 Skallra med plastkullor.	Plastkullor innebär risk för livshotande skador i luftvägarna.	Ärendet under utredning.
Dnr 2048/72 Skallror, nallar m m.	Barnolycksfallskonsulent Millan Wigander testade ett antal leksaker åt KO för att bedöma om de motsvarade säkerhetsomdömen i en butikskatalog. Så var inte fallet.	Motparten ändrade leksakernas konstruktion.
Dnr 76/K248 Ringskallra	En del av skallran lossnat i limfogen. Smådel, kvävningsrisk.	Motparten åtog sig limma på säkrare sätt.
Dnr 76/K1563 Säkerhetsskallra	Skallran uppgavs i reklamen vara säker då den var fylld med sockerpiller. Detta var fel, skallran var fylld med plastbitar, som lätt föll ur höljet (risk för skador på bronkerna, ev dödsfall).	Produkten drogs in från marknaden.
Dnr 77/K1536 Skallra	Skallra innehöll plastkullor. Uppgavs i reklamen innehålla sockerpiller.	Samma skallra som i dnr 76/K1563. Ytterligare ansträngningar gjordes att helt dra in produkten från handeln.
<u>Mjuka djur och dockor (kvävningsrisk)</u>		
Dnr 77/K91 Docka med löst huvud.	Stoppningen, kapock, olämplig från brand-synpunkt.	Produkten försågs med varningstext.
Dnr 76/K364, 76/K2210 Bygg-docka	Produkten innehåller smådelar (kvävnings-risk).	Produkten försågs med varningstext.
Dnr 76/K829 Plastdocka i byggsats.	Dockan innehöll smådelar (kvävningsrisk).	Produkten försågs med varningstext.

Produkt	Beskrivning - olycka/tillbud	KO/konsumentverkets åtgärd
Dnr 76/K2245 Docka med fyllning av polyeterflock, löst huvud.	Flocken, som lätt kunde petas ut av ett barn, är livsfarliga att få i luftvägarna (dödsfall utomlands).	Dockan togs ur försäljningen.
Dnr 77/K2029 Leksaksbjörn	Björnen fylld med polyeterflock. Höljet dåligt, flocken kom ut (kvävningsrisk).	Björnen salufördes ej mer på uppdraget säljställe.
Dnr 77/K3742 Leksaksdjur, hund.	Hunden (3 st) har spruckit i sömmarna (kvävningsrisk).	KOV har granskat produkten och funnit att de uppfyller säkerhetskraven i riktlinjerna för leksaker och att innehållet inte bör kunna orsaka kvävning. Avskrivet utan åtgärd.
Dnr 77/K3649 Polyeter som stoppningsmaterial (riven). Försäljning i färghandeln, avsett att användas i bl a leksaker, kuddar m m.	Polyeterflock är farligt som fyllning i leksaker (kvävningsrisk).	KOV har för avsikt skriva till branschen (ärendet ej avslutat).
<u>Åkleksaker</u>		
Dnr 77/K608 Leksaksbil - åkleksak	Barn skadat sig när bilen välvt framåt.	Tillverkaren ändrat konstruktionen. Tyngdpunkten flyttad framåt efter KOV:s påpekande så att bilen inte lika lätt kan tippas framåt.
Dnr 76/K466 Traumpbil	Denna uppgavs av anmälaren alltför lätt kunna välta framåt.	KOV granskat produkten och föreslagit konstruktionsändring.
Dnr 76/K719 Trehjulig cykel, brusten styrstång.	Utslagen tand på 3-årigt barn, då styrstången gått av på en 1,5 år gammal trehjulig. Anmälaren erhållit ny cykel som också, efter 1 år, gick sönder på samma sätt. Cyklarna har utsatts för omild behandling enligt anmälaren.	Motparten (importören) anser liksom detaljisten att trehjuligarna har utsatts för helt onormala påfrestningar. Anmälaren har fått ersättning. Trehjulingen testad ett flertal gånger och erhållit de bästa utlåtande enligt uppgift. Årendet ligger till grund för vidare utredning angående trehjuligarna.

Produkt	Beskrivning - olycka/tillbud	KO/konsumentverkets åtgärd
Dnr 1779/76 Batteridriven mini-motorcykel.	Produktens hastighet (5 km) innebär ej större olycksrisk. Får dock ej användas enligt TSV:s bestämmelser annat än inomhus, som lekfordon.	Motparten åtagit sig informera om var produkten får användas.
Dnr 77/K2921 Gunghäst i varuhus.	Gunghästen hade blivit strömförande. En flicka fick en stöt och en brännskada på handen och brott på bänkenbenet då hon föll.	Statens elektriska inspektion utreder ärendet.
Dnr 76/K359 Mini-linbana i lekpark.	Ett barn hade förolyckats vid lek med en sådan.	Olyckan skulle inte ha hänt om KOV:s riktlinjer för lekredskap hade följts. En rundskrivelse med information om lekplatsernas utrustning och material har utsänts till fritidsnämnd, skolor, daghem m fl.
Dnr 77/K1856, 77/K1857 Mini-snöscoter	Ingen allvarlig olycka känd, endast olycks-tillbud och missöden. Vilseledande marknads-föring. Scotern får ej användas av barn an-nat än på <u>inhägnat område</u> enl 1 § TTK (Ter-rängtrafikkungörelsen).	Motparten har förbundit sig att vid marknadsfö-ring klart ange att scotern endast får användas av barn (under 16 år) på <u>inhägnat område</u> samt informera om vad <u>inhägnat område</u> innebär enligt TTK.
Dnr 77/K1052 Sno-Swinger	Risk för olyckor, p g a styrförmågan.	Tillverkaren uppger att detta klagomål är det enda i sitt slag från 1975, då kälken lansera-des. De uppger att kälken är "överstyrd" men att detta inte föranlett någon olycka. Barn lär sig att hantera kälken. Kälken väl testad innan den lanserades enligt uppgift.

Produkt	Beskrivning - olycka/tillbud	KO/konsumentverkets åtgärd
<u>Smådelar (kvävningsrisk)</u>		
Dnr 77/K664 Leksak att fästas ovanpå barnsäng.	En detalj i leksaken med trådrulleliknande form hade fastnat i barns mun.	Detaljen ändrades till form, som inte lätt kunde fastna.
Dnr 77/K1660 "Vippfågel" för placering ovanför barnsäng.	Smådelar lossnat, risk för kvävning.	Produkten upphörde att säljas i avvaktan på konstruktionsändring.
Dnr 76/K1960 Leksaksanka	Färgflaga lossnat från leksaken. Ett barn stoppat flagan i munnen, kvävningsrisk.	Produkten hade upphört att säljas när KOV kontaktade säljaren.
Dnr 76/K82 Leksakslöständer i tuggummi- automat för barn.	Farlig lockvara (kvävningsrisk).	Leksaken avlägsnades ur tuggummiautomaterna.
Dnr 77/K3614 Små leksaker, smådelar.	skämtartiklar - I en butik för/säljs mycket små leksaker i lös vikt (kvävningsrisk).	Företaget utfäst sig att sätta upp skyltar med varningstext att de små leksakerna är olämpliga för barn under 3 år.
Dnr 77/K3227 Speldosa	Små järnbitar, tonarmer hade ramlat ur speldosan ner i barnets säng.	Tillverkaren har bytt leverantör av spelverk.
<u>Leksaker som kan förorsaka förgiftning</u>		
Dnr 77/K1570 Ballongmassa	En flicka som använt produkten fick ont i huvudet och halsen då hon blåste några ballonger. Hon tyckte att det luktade ace- ton. Produkten borde märkas.	Produktkontrollbyrån analyserar ballongmas- san, ärendet under handläggning.
Dnr 77/K2940 "Doppfågel", fågel i glas med en röd frätande vätska.	Fågeln näbb lossnade och den röda vätskan rann ut och frätte håll på en bordsskiva.	Säljstället har upphört att sälja produkten. Agenten marknadsför ej längre produkten.

Produkt	Beskrivning - olycka/tillbud	KO/konsumentverkets åtgärd
Dnr 76/K2447 Glasfågel	Fågeln, fylld med kemisk vätska, hade exploderat av sig själv.	Produkten har dragits in.
Dnr 77/K3862 Målarlåda med täckfärger.	Innehållets ofarlighet ifrågasatt.	Ärendet under handläggning.
Dnr 76/K734 Ritappararat med glasskiva.	Lådan är för bräckligt utförd vilket kan medföra att glaset som täcker lådan går sönder och innehållet en blandning av aluminumpulver och plastkulor kommer ut.	Generalagenten har lovat att sätta på varningstext och bättre bruksanvisning samt minimiålder på ritapparaten.
Dnr 77/K3106 Stinkbomb	Dessa innehåller koldisulfid (farlig att inandas i större mängder).	2 säljare utfäst sig upphöra att sälja produkten. Ärendet ännu ej avslutat.
Dnr 77/K1859 Såpbubblor för barn.	Ett barn fick rodnader liknande frätskador vid användande av såpbubblorna.	Ärendet under handläggning.
Dnr 76/K365 Textilkritor	Kritorna hade löst upp frigolitförpackning annälaren ifrågasätter ofarligheten.	Importören har upplyst om att kritorna är ofarliga. Oljan i kritorna påverkar plasten.
<u>Övrigt</u>		
Dnr 77/K2785 Barnsängsribba för barn över 6 månader.	Åndbeslagen på ribban hade gått sönder och bildat vassa delar som ramlat ner i barnets säng.	Marknadsföraren har åtgärdat produkten så att den håller bättre.
Dnr 76/K1551 Färgpennor	"Giftfria" vattenlösliga färgpennor. Innehållet kan vara farligt att förtära och att rita på huden med. Olämpliga för barn.	Riktlinjer för färgpennor.

Produkt	Beskrivning - olycka/tillbud	KO/konsumentverkets åtgärd
Dnr 77/K2207 Leksaksdykare	Denna innehöll lättillgänglig blybit. Risk för blyförgiftning.	Den varuhuskedja som sålde leksaken tog bort den ur sitt sortiment.
Dnr 4593/74, 1982/75 Leksakständerare i tuggummi-automat för barn.	Denna kunde fås att brinna. Olämplig lock- vara för småbarn.	Tändarna avlägsnades ur tuggummiautomaterna.
Dnr 76/K363 Pump till minitennisset, kan användas för injicering av narkotika.	Ingen olycka eller skada känd, men anmälaren har ifrågasatt lämpligheten av att sälja denna pump som leksak.	Tidigare ärende på KOV: 1) Varningsmärkning 2) Tillstånd från socialstyrelsen att driva handel med kanyler. 3) Bolaget arbetar för att få fram annan likvärdig boll, som ej be- höver pumpas.
Dnr 76/K2384 Radergummin med godislukt, en del även utformade som godis, exempelvis glass- pinne.	Ingen olycka känd, men kvävningsrisk före- ligger, uppenbar förväxlingsrisk med godis.	KOV har överenskommen med kemisk-tek- niska branschen om att vid utformning av dessa produkter undvika förväxling med livs- medel. 2 bolag har lovat att upphöra med go- dislukten på radergummin samt ta bort de pro- dukter som liknar godis. Övergångstid på ca 3 mån till mars 1978. Vidare förhandling sker med KONPAPP-leveransföreningen för kontors- material.
Dnr 2261/76, 77/K1644, 77/K3721, 77/K4075 Ringar för upphängning av gungor i plast och metall.	Både metall och plastringar har brustit el- ler nötts så att bristning föreligger, up- penbar säkerhetsrisk: 1) hjärnskakning vid fall från gunga, ringen gled ur upphäng- ningskroken, 10-årig flicka. 2) stukad fot vid fall, 9-årig flicka.	KOV har i tidigare ärende kommit överens med tillverkare av krokar till gungor och trapet- ser att klar och tydlig monteringsanvisning måste medfölja i krokförpackningen. Monteras inte kroken rätt dvs tillräckligt långt in och vinkelrätt kan ringarna nötas ojämnt och en olycka blir följden. Materialen i ringarna är enligt uppgift tillräckligt starka för sitt ändamål. Ärendena utreds vidare.

Produkt	Beskrivning - olycka/tillbud	KO/konsumentverkets åtgärd
Dnr 77/K1169 Speldosa	Hög ljudnivå. Risk för hörselskador.	Produkten har ej kunnat påträffats. Årendet ej avslutat.
Dnr 76/K2045 Angmaskin	Angmaskinen exploderade. Ögonskador på pojken (denne hade sannolikt själv gjort åverkan på säkerhetsventil).	KOV avser föreslå konstruktionsändringar. Årendet ej avslutat.

Produkt	Beskrivning - olycka/tillbud	KO/konsumentverkets åtgärd
<u>Mat, dryck m m</u>		
Dnr 2361/76 Bittermandel	Barn förda till sjukhus och magpumpade efter förtäring av bittermandel.	Varningstext på förpackning "Bör förvaras oåtkomligt för barn", avskild från övrig förpackningstext.
Dnr 3458/72 Godisnapp	Nappens konstruktion innebär kvävningsrisk.	Godisnappens försäljning upphörde enligt överenskommelse med KOV.
Dnr 76/K1032 Godissnäcka av hårdplast fyllt med knäck.	Godissnäckan ställde sig på hökant mellan gom och svalg. Käkpartiet låstes och barnet fick inte själv bort snäckan.	Importören utfäste sig att upphöra med importen av godissnäckan.
Dnr 76/K665, 76/K967, 76/K1031, 76/K1055, 76/K1140, 76/K1161, 76/K1233, 76/K1419, 76/K1639, 76/K1884, 76/K2160, 76/K2726.	12 anmälningar utöver den ovannämnda, dock utan olyckstillbud.	"-
Dnr 77/K562, 77/K1509 77/K1588, 77/K1589. Konservburkar, missfärgning.	I anmälan misstänks utlösning av tenn eller bly.	Hänvisat till lokal hälsovårdsnämnd, diskuterat med livsmedelsverket, inom vars ansvarsområde ärendet faller.
Dnr 77/K1809 Vassa partiklar i konserv- burk med musslor.	-	I telefonsamtal till anmälaren förklarades att de vassa partiklarna är små bitar av musselskal. Ytterligare åtgärd från anmälarens sida önskades ej.
Dnr 831/76 Youghurt	Kärna i youghurt, ingen skadad.	Delgiven motparten för kännedom.

Produkt	Beskrivning - olycka/tillbud	KO/konsumentverkets åtgärd
<u>Möbler</u>		
Dnr 77/K1307 Spegel med konkavt glas.	Solstrålar hade träffat spegelglaset som då fungerade som brännglas. Brännmärke uppstod	Marknadsföraren hade observerat risken och redan försett speglarna med varningstext.
Dnr 76/K355 (2 anmältn) Våningssäng	Kvävningsrisk med lös och för smal sängbräda. Flicka (3 år) hade under sömn fått huvudet utanför sängbrädan. Sängbotten i översäng gick sönder och föll ned.	Tillverkaren har vidtagit åtgärder för att tillfredsställande förbättra sin produkt. Bättre information om lämplig madrassstyp.

Produkt	Beskrivning - olycka/tillbud	KO/konsumentverkets åtgärd
<u>Personlig vård, medicinska produkter m m</u>		
Dnr 76/K438 Handhårtork	Håret dras genom luftintaget in i fläkten och måste klippas loss.	Motparten meddelade att skyddsnät placerats framför luftintaget. Alla apparater utan skydd utbytes gratis.
Dnr 4289/74 Hempermanent	Förgiftningsfall hos barn som förtärt pulvret till hempermanent. Ytterförpackning saknar varningstext.	Varningstext på såväl ytterförpackning som innerförpackning.
Dnr 77/K1692 Sollampa	Anmälaren använde kombinerad värmelampa/sollampa. Bruksanvisningen hade förkommit. Anmälaren kopplade felaktigt in sollampan, satt 15-20 min. Brännskador i ansiktet, måste söka ögonklinik, men synen ej skadad.	Lampen utgick ur sortimentet 1972. Startknappen märkt UV + IR är ena hållet, enbart IR åt andra. Förslag till fortsatt åtgärd. Kort artikel i Råd & Rön om vad UV och IR betyder.
Dnr 77/K1991 Kontaktlinser (permanentlinser)	Efter 1/2 års användning av permanentlinserna uppträdde irritation och värk i ögonen, kvarstod 1/2 år efter det han slutat med linserna. Sökt flertal läkare. Ersättningsanspråk.	Av läkarutlåtandena framgår att samband mellan linserna och patientens besvär är tveksamt. Handläggning pågår.
Dnr 76/K2538 Vätska för rengöring av mjuka kontaktlinser.	Lokal irritation i ögonen vid användning av mjuka kontaktlinser där olika vätskor används för desinfektion. Frekvensen minskade vid övergång till värmedesinfektion.	Ingår i projektet 77/K801. Riktlinjer för mjuka kontaktlinser och kontaktlinsvätskor. Utredningen har hittills inte visat att visst fabrikat vätskor skulle innebära större risker.
Dnr 76/K2672 Förvaringsvätska (I anmälan rengöringsvätska.)	Anmälan något oklar, anmälaren klagade över dimsyn efter 3-4 timmars linsanvändning, skulle kvarstå 4-5 timmar efteråt.	Utredning visar att kontaktlinserna hade missfärgats av förvaringsvätska (ej rengöringsvätska). Motparten står för samtliga materialkostnader vid byte till nya linser. Marknadsför ej denna rengöringsvätska sedan den 1 januari 1977.

Produkt	Beskrivning - olycka/tillbud	KO/konsumentverkets åtgärd
Dnr 77/K772 Tampong	Problem med snörets fastsättning i tam- pongen.	Ärendet vilar i avvaktan på riktlinjer för mensskydd.
Dnr 77/K2568 Clinitest reagentter.	En förpackning reagentter exploderade natte- tid. Materiell förstörelse men ingen person- skada.	Utredning visade att reagentterna förvarats under bristfälliga förhållanden och ej an- vänts under de 3 senaste åren. Motparten har utformat ny detaljerad bipacksedel och eti- kett med skärpt information om vikten av rätt användning och förvaring.
Dnr 76/K320 Tabletter, Pacinol pro- longatum.	Biverkningar efter förtäring av tablettorna. Känd biverkan.	Ärendet överlämnat till socialstyrelsens läkemedelsavdelning.
Dnr 77/K1746 Tandborste, hård.	Enligt en tandläkare har borsten för grova, hårda och glest ställda strån varför tandborsten ej på ett adekvat sätt rengör tänderna utan att skada dessa och omgivande mjukvävnader.	Ingår i pågående projekt Tandborstar 77/K2872.

Produkt	Beskrivning - olycka/tillbud	KO/konsumentverkets åtgärd
<u>Sport- och hobbyutrustning</u>		
Dnr 77/K3674 Fjälltält	Anmälaran anser att ett tält som kallas fjälltält ska tåla storm och ha yttertak och golv som skyddar mot regn och snö. Det gör inte detta tält.	Årendet under handläggning. KOV föreslår produktförbättring, alternativt information enligt 3 § MFL.
Dnr 3717/75 Golfboll	Skada på grund av golfboll. En hund hade bitit i bollen. När anmälaran tog bollen från hunden sprutade en seg massa i anmälares ögon. Han fick söka läkarvård.	Årende remitterades till KOV. Ingen åtgärd av KOV. Massan hade inga skadliga kemiska egenskaper. Bollen var felhanterad av anmälaran.
Dnr 76/K1081 Grundvalla	Burken med grundvalla hade exploderat vid förvaring i olämplig temperatur.	Bolaget har meddelat att man upphör med försäljningen genast.
Dnr 77/K810 Kniv	Vuxen skurit sig, ansåg att slidan till kniven inte var tillräckligt stabil.	Konsumentverket bedömde att åtgärder inte behövde vidtas då olyckan till stor del berodde på anmälares egen oförsiktighet.
Dnr 76/K368, 76/K1210 Rullbräde	Muntlig anmälan om riskerna vid rullbräde-åkning.	Skrivelse från KOV till försäljare av rullbräda samt utarbetande av PM som tillställdes TSV m fl med begäran om åtgärder.
Dnr 76/K369, 76/K639 Rullbräde	Anmälan från en läkare angående risker förknippade med rullbrädeåkning.	Utarbetande av riktlinjer. Importörer av rullbräden har förbundit sig att förse rullbräden med varningstext. Riktlinjer trädde i kraft den 1 oktober 1977.

Produkt	Beskrivning - olycka/tillbud	KO/konsumentverkets åtgärd
Dnr 77/K993 Lufttuber för dykning.	Lufttuberna ej typgodkända av arbetarskyddsstyrelsen och får därför inte säljas.	Årendet under utredning. Importören av lufttuberna har senare fått dispens från typprovning av arbetarskyddsstyrelsen.
Dnr 77/K1406 Ridhjälm	Ridhjälmens stötdämpande förmåga har vid provning och jämförelse med övriga hjälmar befunnits vara klart undermålig. Medicinsk expertis har bedömt hjälmen som otjänlig som skyddshjälm för ryttare samt att vissa i hjälmen ingående delar kan komma att skada bärarens huvud vid stötar.	Importören upphört med importen samt tagit tillbaka de hos återförsäljare kvarvarande hjälmarna (efter uppmärksamhet av KOV). Varning för hjälmen i TV och i viss press.
Dnr 77/K1322 Utlösningsbindning	Anmälaren hade ramlat vid skidåkning och brutit benet. Bindningen löste inte ut och anmälaren anser att det var fel på bindningen.	Kontroll av bindningen visade att den utlöst normalt. Ingen åtgärd från KOV.
Dnr 76/1444, 76/1898, 77/K583 Jaktkniv, ärtpistol, luftpistol, luftgevär.	I ärendet ifrågasätts att vapen överhuvud taget säljs via postorder då det är svårt att kontrollera mottagarens ålder.	Årendet vilar i avvaktan på riktlinjer för postorderkataloger.
Dnr 77/K4181 Ålgstudsare. Ca 100 försålda exemplar i Sverige. (300 exemplar importerade)	Enligt protokollet från polisutredningen har olyckan i grova drag gått till på följande sätt: Vapnet hade laddats på sedvanligt sätt och 2 skott hade lossats. Vid inreperering av den 3:e patronen gick skottet av i samma ögonblick som slutstycket hade försts fram och alltså innan slutstyckshandtaget vridits ner till låst läge. Mekanismen var alltså helt olåst och hölls emot endast av skyttens hand. Resultatet blev en spänning av vapnet, enligt protokollet från statens kriminaltekniska laboratorium av följande omfattning: "Bl a hade kolven sprängts isär, magasinet	Importören har i yttrande anförat att de åtgärder som vidtogs efter olyckan - information i press och till återförsäljare om kostnadsfritt utbyte av den felaktiga kändstiftssammansfogningen - medförde att bolaget fått in ca 600 vapen för över-syn. Det stora antalet vapen berodde på svårigheter att finna de felaktiga vapnen med hjälp av tillverkningsnummer.

forts.

Produkt	Beskrivning - olycka/tillbud	KO/konsumentverkets åtgärd
Dnr 3840/74 Gjutplast	utbuktats och dess bottenplatta brutits loss och slutstycksspärren skilts från dess infästning i lådan. Slutstycket saknade utdragare och tändstiftsmutter men syntes i övrigt vara oskadat." En olycka vid inrepetition av 3:e patronen varvid skytten fick arm- och handskador. Bl a bröts höger överarm och tummen skadades så svårt att den senare amputerades på sjukhus.	
Dnr 77/K3731 Elektrisk hobbysats.	Artikel i DN om 2 pojkar som hållt plasthårdande vätskan i kanyl och sprutat i ögonen på kamrat. Ytterförpackning saknade varningstext.	Varningstext skall placeras på hartsdel och ytterkartong.
Dnr 77/K3731 Elektrisk hobbysats.	Denna innehåller banankontakt som kan stickas i vägguttaget för el-ström (risk för el-chock).	Förhandlingar pågår om förbud eller ändring av produkten.
Dnr 2249/75, 2583/75 Kemilåda (experimentlåda med kemikalier).	Denna innehöll frätande och skadliga ämnen. En pojke hade fått föras till sjukhus efter att själv ha blandat kemikalier enligt anvisning i instruktionsboken, så att klorgas bildats.	Riktlinjer för kemilådor. Får ej saluföras till barn under 12 år. Varningstext. Alla farliga experiment togs bort ur instruktionsboken. Skyddsglasögon bifogades.
Dnr 77/K226 Kemilåda	Produkten var bipackad en leksaksats som såldes per postorder. Detta strider mot riktlinjer för kemilådor. (I ett tidigare fall hade en olycka skett då barn själv blandat kemikalier så att klorgas bildats.)	Produkten upphörde att saluföras.
Dnr 76/K1310 Barnklister	Allergiutslag.	Riktlinjer för marknadsföring av hobbylim. Under utarbetande.
Dnr 77/K3762, 77/K457 Lim till modellbyggen.	Limtuben har ej tillräcklig varningsmärkning. Snifningsrisk.	Riktlinjer för marknadsföring av hobbylim. Under utarbetande.

Produkt	Beskrivning - olycka/tillbud	KO/konsumentverkets åtgärd
<u>Spädbarnsvård, utrustning</u>		
Dnr 77/K2749 Babygunga i plast. Marknadens troligen mest sålda gunga. Gungan försedd med varningsmärkning: "bar- net ska inte lämnas ensamt i gungan" bifogat.	Anmälan från Vi Föräldrar som provat baby- gungor. Uppenbar tippningsrisk föreligger. Många olyckstillbud rapporterade till Vi Föräldrar. Midjebandet är dessutom för då- ligt fastsatt. En olycka känd, ej allvarlig.	Tillverkaren har efter påpekan från Vi Föräldrar och KOV för- bättrat konstruktionen, så att tippningsrisken elimineras. Fastsättningen av midjebandet är också ändrad.
Dnr 77/K1414 Babykorg på stativ.	2-årig flicka grep på säljstället tag i den lösa korgens kant, varvid korgen välte.	Krav ställt till marknadsföraren, dels om in- formationsskyldighet beträffande risker i sam- band med användning dels krav på att korgen ska kunna fixeras på betryggande sätt. Riktlinje- arbete kan bli aktuellt även för babysängar.
Dnr 77/K4059 Babylift (bärkasse för spädbarn)	Liften spänns upp med en metallbåge som en 2 veckor gammal pojke fastnat i varvid lif- ten säckat ihop och pojken var nära att kvävas. Liften tillverkad av galon, olycka 1971.	Utredning pågår huruvida babyliftar av denna konstruktion finns krav på marknaden.
Dnr 77/K868 Barnstol, hög	Barn fastnade i stolen när den var monterad i "lågt läge", dvs som lekmöbel på golvet.	Ärendet avskrivet sedan tillverkaren konstrue- rat om barnstolen för undvikande av olycks- tillbud.
Dnr 77/K4445 Barnstolstillsats till stegstol.	Olycka eller tillbud okänd, men säkerhets- risk finns.	Motpart har ännu ej svarat på anmälan.
Dnr 76/K2415 Gästol för barn (ej för handikappade).	Gästolen har vält när hjulen stött emot hinder i form av tröskel eller kraftig mattkant. En till ärendet bifogad tidsnings- artikel beskriver en olycka med dödlig ut- gång.	Kontakt har dock tagits med läkare för att pe- netrera andra former av skador p g a för hård belastning på den ännu utvecklade spädbarns- kroppen. KOV avvaktar ytterligare.

Produkt	Beskrivning - olycka/tillbud	KO/konsumentverkets åtgärd
Dnr 76/K455 Barnvåg	Vågen uthyrdes på apoteken. Den saknade nackstopp och fast förankring av vågskål. Risk att spädbarn skadar sig.	Apoteken drog in vågen. Tillverkaren upphörde att tillverka denna modell.
Dnr 2502/73 Di-flaska	Ej olycka. Det bedömdes av KOV att flaskan kunde ge upphov till olyckor vid felaktigt handhavande.	Flaskan försågs med varningstext.
Dnr KOV 815/76-651 77/K405 Di-flaska av härdat glas, explosionsrisk.	Ingen olycka där barnet blivit skadad känd men däremot har den vuxne skadat sig i handen när flaskan exploderat.	Di-flaskor av härdat glas skall förses med varningstext: utsatt ej flaskan för kraftig temperaturväxling. Flaskan kan explodera. Överenskommelse mellan KOV och svenska tillverkare av glasflaskor till spädbarn.
Dnr 77/K1674 Skötbord av plast, uppblåsbar.	Olyckshändelse sägs ha inträffat i samband med att barnet rullat över den uppblåsbara kanten och fallit ner på golvet.	Ärendet avskrivet. Vid efterforskning bl a hos BRIS har varken olycksfall eller tillbud förorsakats av skötbordet ifråga.
Dnr 76/K1879 Haklapp av plast med utvikt kant.	Den utvikt kanten fastnar i bordskanten och ger tydligen ett olämpligt tryck mot halsen.	I ett brev till anmälaren rekommenderades en annan modell av haklapp.
Dnr 3519/74 Napp	Nappen var lätt att dra isär, kvävningsrisk.	Riktlinjer för nappar är under utarbetande.
Dnr 76/K997 (huvudakt) KOV 414/76-651 (riktlinjer) 1152/76, 1199/76, 2280/76, 2358/76, 1381/76, 76/K22, 76/K210, 76/K390, 76/K408, 76/K676, 76/K747, 76/K725, 76/K724, 76/K833, 76/K1411, 76/K1643, 76/K1767, 76/K1961, 76/K2000, 76/K2082, 76/K2167, 76/K2222, 76/K2649, 77/K3646, 77/K4385 Nappar	Ingen olycka känd men däremot ett antal tillbud, bl a kvävningstillbud. De flesta anmälningar gäller att gummitutan gått av vid provdragnings utförd av en vuxen. Gummit försvagat av bl a att åldringsskyddsmedlet togs bort (1976).	KOV har arbetat med att ta fram riktlinjer för sugnappar gällande säkerhet och information. Dessa kommer att fastställas i början av 1978 vid en sista branschförhandling och kommer troligtvis att träda i kraft 1979-01-01. Förslaget har varit ute på remiss under hösten 1977.

Produkt	Beskrivning - olycka/tillbud	KO/konsumentverkets åtgärd
<u>Transportmedel och tillbehör</u>		
Dnr 77/2342, 77/K2659 Trimningssats till moped.	Anmälaren gör gällande att många olyckor händer då underåriga åker illegalt på trimmade mopeder.	KOV förhandlar med branschen om inskränkning av försäljningen av trimningssatser.
Dnr 76/K2258-9 Rodeocyklar Höga styren	Enligt utredningar både i Sverige och utomlands har konstaterats att barn som cyklat på rodeocyklar, små hjul, högt styre, limpsadel placerad långt bak samt växelspak på övre ramröret och ryggsädd s k rörbåge, vid cykling har gjort 50 % mer fel än barn som cyklat på standardcyklar. 80 % av skadorna är huvudskador därefter kommer extremitets-skador. Även många underlivsskador är orsakade av växelspaken.	Vid förfrågan våren 1977 till tillverkare/importörer och detaljister visade det sig att rodeocyklar (den extrema typen) är helt borta från marknaden. Kvar finns en modifierad typ (s k speedwaycykel, som specialstuderats på VTI i samband med en utredning angående förskolebarns och skolbarns förmåga att manövrera cyklar. Rapport vid årsskiftet 1977/78.
Dnr 76/K2588 Herrykel 26' rambrott.	Ingen olycka, men det kunde ha hänt en mycket allvarlig olycka, om rambrottet skett i t ex stark trafik.	Tillverkaren av ramen har uppgivit att han under en viss period (1975) hade en icke godtagbar felfrekvens i ramtillverkningen. Felet har rättats till och enligt uppgift finns dessa ramar inte längre kvar hos återförsäljare.
Dnr 77/K79, 77/K80 Motionscyklar, delvis oskyddad kedja.	2-årig pojke fått tummen på höger hand avklippt. Gick ej att sy fast den avklippta delen. Pojken hade lekt med cykeln tillsammans med sin bror.	2 tillverkare/importörer tillskrivna, krav på produktförbättring: heltäckande kedjeskydd och/eller låsning av cykeln då den ej används samt information om de risker som föreligger - varningsmärkning. Förhandling med branschen i början av 1978. Motparterna uppger att heltäckande kedjeskydd finns sedan våren 1977.
Dnr 77/K2506 Cykelbelysning, icke godkänd.	Cykel importerad från Tjeckoslovakien, levererades med av TSV icke godkänd belysning otillräcklig från trafiksäkerhetssynpunkt.	Importören utfäste sig att fortsättningsvis endast leverera cyklar med godkänd belysning.

Produkt	Beskrivning - olycka/tillbud	KO/konsumentverkets åtgärd
Dnr 77/K1291 Pakethållare	Ingen olycka känd. Svikt i sidled när cykelsits för barn används. Bristfällig fastsättning av pakethållaren i cykelramen.	Motparten anger i yttrande att pakethållarens fastsättning är helt tillfredsställande, ingen säkerhetsrisk föreligger.
Dnr 77/K2217 Cykelsits för barn.	Bristfällig fastsättning. Ingen olycka, men med ett livligt barn i sitsen skulle det kunna hända en allvarlig olycka enligt anmälan. Remmen baktill på sitsen med vilken man fäster sitsen i pakethållaren är endast "nitad" med små stift som mycket lätt lossnar.	Tillverkaren uppger att den anmälda bristfälliga fastsättningen är åtgärdad genom att remmen numera är nitad ordentligt. Anmälan föranleder ingen vidare åtgärd.
Dnr 77/K2439 Stödhjul till 2-hjuliga barneyklar.	För klen material och felaktig fastsättning (konstruktion). Ingen olycka känd men det kunde ha hänt om bakhjulet lossnat vid cykling. Stödhjulen sätts fast på bakre hjulet - muttrarna har lossnat efter kort tids användning. 4-årig pojke har använt cykeln.	Motparterna, detaljisten och importören har upphört tillsvidare med försäljning av stöden, tills tillverkaren har förbättrat produkten. KOV har förutom produktförbättring begärt att klar och tydlig monteringsanvisning skall medfölja stöden vid försäljning. Årendet utreds vidare.
Dnr KO 4044/75 Bilbarnstol, bakåtvänd, typgodkänd.	Ifrågasatt hur stor kraft som fordras för att öppna bälteslåset på bilbarnstol. 1,5 år gammal pojke fått upp låset själv.	Kraven skärpta. Kravnivån på öppningskraften för bälteslåsen fastställda i TSV:s föreskrifter för typgodkännande av bilbarnstolar. Låset skall kunna öppnas av vuxna men ej av barn under 4 år.
Dnr 77/K1656, 77/K3520 Bilbarnstol M 95 A (A-stolen).	Stolen har egenskaper som är helt jämförbara med påhängstolen. Kvävningstillbud, olycka känd, ett litet barn, 8 mån fastnade i selen och var nära att kvävas, tillståndet mycket kritiskt 1971.	Förbuds föreläggande godkänt 1977-12-12.

Produkt	Beskrivning - olycka/tillbud	KO/konsumentverkets åtgärd
Dnr 76/K906, 77/K3333 Bilbarnstol, påhängstyp M 69 A.	Stolen har sådana egenskaper att den vid krock kan skada både barnet och andra passagerare. Bättre att ha barnet löst i baksätet än att använda påhängsstolen. Utredning från statens väg- och trafikinstitut (VTI).	Försäljningsförbud 4 § MFL. MD-beslut nr 10/1977.
Dnr 1392/75 Bilbarnstol	Denna uppgavs i reklam ha säkerhetsdetaljer. Stolen var av den typ som KOV varnar för pga att den är farlig.	Motparten sortimentet. tog stolen ur
Dnr 77/K3495 Batteriladdare	Vid laddning av t ex bilbatteri bildas explosiv gas (s k knallgas, vilken lätt kan explodera om låga, cigarettglöd och liknande kommer i närheten). Någon varning om detta finns inte i bruksanvisningen.	Pågående ärende. Importören anmodats att i bruksanvisningen ta in en varning om att knallgas bildas vid laddning och att den därför bör ske i väl ventilerade utrymmen samt att eld, cigarettglöd och liknande ej får förekomma i närheten vid laddning.
Dnr 1562/75 Bilbälte	Infästningen i dörrstolpen bristfällig.	Skrivelse för kännedom till TSV.
Dnr 77/K3309 Biltillbehör	Marknadsföring av bl a trafikfarliga rattar.	Firman har anmodats upphöra med försäljningen (4 §). Motparten har åtagit sig att göra detta.
Dnr 77/K2629 Biltillbehör	Marknadsföring av bl a trafikfarliga rattar.	Firman fått yttra sig och därvid åtagit sig att ändra sin marknadsföring. Ytterligare utredning i ärendena med TSV.
Dnr 1433/74 Bläckfrisk, 6- respektive 8-armad (bagagehållare för takräcken till personbil).	Cirka 50 ögonskador per år.	Rekommendation till branschen att upphöra med försäljning samt varna för risker. Produkten har så gott som försvunnit ur marknaden, inga nya anmälningar har kommit in.

Produkt	Beskrivning - olycka/tillbud	KO/konsumentverkets åtgärd
Dnr 77/K260 Tak- och skidräcken till personbilar.	En hemkonsulent framförde en konsuments önskemål att KOV skulle ta upp undersökning om takräckens säkerhet.	Upplyste om att KOV i skrivelse till TSV (1975-04-17 dnr 143 3/74-64) anmodat dem att utarbeta normer för bagagehållare till takräcken.
Dnr 76/K553 Varningsljus för skol-skjuts.	Anmälaran ansåg att ljusen ej fyllde TSV:s bestämmelser för varningsljus, olämpligt från trafiksäkerhetssynpunkt).	Vissa konstruktionsändringar. Ärendet ännu ej avslutat hos KOV.
Dnr 791/76 Kundvagnar	Kan välta om barn lämnas ensamna i dem.	Varuhuskedjor förbundit sig att anslå varningstexter.
Dnr 76/K1 Gasvarnare	Explosioner lär ha förekommit i båtar och husvagnar pga förekomst av brännbar gas. En del gasvarnare har ej varnat i tid när "farliga" gaskoncentrationer uppnåtts. De flesta gasvarnare har inte visat om deras funktion upphört. Vissa gasvarnare kan själva förorsaka explosion, om de slås på och halten av brännbar gas är tillräckligt hög (gnista kan uppstå när gasvarnaren slås på).	Riktlinjer har utarbetats och skall fastställas.
Dnr 77/K2171, 77/K2395 77/K2435 Värmepanna i husvagn (gasol)	Brand i gasolininstallation i husvagn. Ifrågasatt placering av panna och gasolflaskor i samma utrymme.	Utredning pågår. Samarbete med industriverket, Sprängämnesinspektionen, KOV, Gasföreningen, TSV. MFL-ärenden i samma fråga.

Produkt	Beskrivning - olycka/tillbud	KO/konsumentverkets åtgärd
<u>Trädgårdsredskap m m</u>		
Dnr 77/K2830 Gräsklippare, elektrisk	Farlig konstruktion, gräsklippare av "luftkuddetyp". Dock finns ej något tillbud angivet i ärendet.	Begärt yttrande till 1978-01-20. Bedömning enligt i första hand 3 §, har erinrat om 4 §.
Dnr 1766/75 Lampa till swimmingpool.	Lampa ej S-märkt.	Ärendet översänt till SEMKO.

Produkt	Beskrivning - olycka/tillbud	KO/konsumentverkets åtgärd
<u>Övrigt</u>		
Dnr 76/K807 Cigarrettändare	Brand i handväska.	Överläggningar om riktlinjer har inletts.
Dnr 76/K2259 Cigarrettändare	Brand i väska.	Överläggningar om riktlinjer har inletts.
Dnr 77/K1605 Cigarrettändare	Brand i väska.	Överläggningar om riktlinjer har inletts.
Dnr 77/K3506 Cigarrettändare	Brand i handväska.	Överläggningar om riktlinjer har inletts.
Dnr 4566/74 Giftiga fiskar, förfrågan.	En man inkommer till akutmottagning efter / blivit stucken av en gifttagg från sidfenan på en fisk. Skedde vid rengöring av akva- rium. Anmält till KO. Ärendet upplagt med anledning av olycksfall i ärendet dnr 4566/74.	Ej kommersiell marknadsföring. Överlämnat till produktkontrollnämnden för vidare åtgärd. Frågan föll vid denna tid inte under KO:s ar- betsområde.
Dnr 737/75 Giftiga akvariefiskar.		Ej avslutat.
Dnr 77/K1465, Annonns om giftiga kaktusar.	Annonsen som bl a vänder sig till barn gäl- ler bl a en giftig kaktus som innehåller blåsyra.	Ärendet avskrivet pga tillmötesgående av mot- parten.
Dnr 77/K3491 Giftig kaktus,	Saft från avnytt skott gav kraftig irrita- tion i ögat, då konsumenten gned sig. Näsan, kinden svullnade och domnade.	Ärendet ej avslutat.
Dnr 76/K1882 Oljelampa av tenn.	Av outredd anledning fattade sekretär eld där lampan var placerad. Oljelampen smälte ner.	Ärendet avskrivet med hänvisning till att im- port och försäljning nu upphört. Några andra skador i samband med produkten är ej kända.

Produkt	Beskrivning - olycka/tillbud	KO/konsumentverkets åtgärd
Dnr 77/K352 Ljuslampett av trä/plast-massa.	Svårsläckt brand i en ljushållare. Bränn-skada på inredning i lampettens närhet.	Avskrivet sedan motparten kontaktat och infor-merat samtliga inköpare (postorder) att annon-sen givit fel materialbeskrivning samt varnat för risk med eld- och rökutveckling. Informa-tion därom i marknadsföringen i fortsättningen.
Dnr 77/K3474, 77/K3483, 77/K3924, 77/K4261 Förgyllda lampetter av plast. I ett fall uppges polystyrenplast.	Tidningen LAND har testat en av lampetterna. När ljuset brann ner, började lampetten smälta, brann sen med sotande låga. Rummet fylldes av rök och sotflakor.	KOV har beställt undersökning av lampetternas brandrisker genom docent Magnusson, Tekniska Högskolan i Lund. Årendet ej avslutat.
Dnr 76/K2567 Ljustake för ljusstumpar.	Anmäld för risk att ljus faller ur staken och antänder omgivningen.	Ännu ingen åtgärd.

2. MARKNADSFÖRINGSMETODER

Produkt	Beskrivning - olycka/tillbud	KO/konsumentverkets åtgärd
<u>Vilseledande säkerhetsomdömen i reklam (oförenligt med vederhäftighetskravet 2 § MFL)</u>		
Dnr 2243/72 Poolvarnare	Varningspirén med flottör som skulle placeras i vattnet. Om en våg nådde flottören sattes enligt annonsen, sirenen igång och ljud tills den stängdes av. I marknadsföringen uppgavs att anordningen "radikalt skulle minska risken för barnolyckor". Sirenen var dock otillräcklig.	KO ansåg att marknadsföringen kunde invagga en poolägare i falsk säkerhet. Säljaren drog tillbaka en pressrelease och ett säljbrev och utfäste sig att avstå från påståenden om att produkten skulle vara "barnsäker".
Dnr 3618/74 Barnsele	I reklamen angavs "säkerhetsselen". Selen har dock gått sönder.	Utredningen visade att anmälaren troligen fått ett enstaka felaktigt exemplar. Motparten utfäste sig avstå från omdömet "säker" i sin reklam, eftersom fullständig säkerhet aldrig kan garanteras.
Dnr 2017/72 Barnstol "säker"	Ett barn hade skadats då stolen välte. Vilseledande varubeteckning	Ordet "säker" utgick från marknadsföringen av produkten.
Dnr 4096/74 "Säkerhetsskallra"	Tillbud när snodden till skallran gått av (typ som hängs över barnvagn). Uppgiften säker gällde enligt motparten inte alla detaljer på produkten utan endast innehålllet i den - sockerpiller.	Motparten utfäste sig avstå från produktomdömet "säker", eftersom fullständig säkerhet aldrig har garanterats.
Dnr 972/72 Fönsterhållare	Angavs i reklamen "barnsäker, stormsäker", var i själva verket klen konstruerad.	Reklamtexten "barnsäker" avlägsnades.
Dnr 77/K1587 Ridhjälm	Annons om "säkerhetshjälm". "Suveränt säker och bekväm."	Motparten ska ej annonsera på så sätt i framtiden.

Produkt	Beskrivning - olycka/tillbud	KO/konsumentverkets åtgärd
Dnr 77/K1586 Ridhjälm	Annons om ridhjälm. "Konstruerad efter de nya kraven på säkerhet."	Motparten /ska ej annonsera på så sätt i framtiden.
Dnr 77/K2316 Kommunikationsradio	Säljaren hade marknadsfört produkten som en fullständigt säker nödsändare (båt-radio). Detta var överord enligt anmälaren.	Motparten har förbundit sig att upphöra med den påtalade annonseringen.
<u>Vilseledande återopande av att myndighet godkänt testat eller rekommenderat skyddsanordning (oförenligt med vederhäftighetskravet i 2 § MFL)</u>		
Dnr 2770/72 Bilbarnstol	Vilseledande återopande av test och godkännande av statens trafiksäkerhetsråd.	De vilseledande argumenten ströks.
Dnr 77/K432 Reflexbricka	Vilseledande produktomdöme. "Rekommenderas av TSV".	Texten utgick ur reklamen.
Dnr 2230/73 Båt	Vilseledande uppgift om godkännande av sjöfartsverket. Benämningarna livräddningsbåt och säkerhetsbåt.	Terminologin ändrades.
<u>Reklam innehållande argument olämpliga från säkerhetssynpunkt (otillbörligt enligt 2 § MFL)</u>		
Dnr 1769/75 Däck	Annons. "Belöning till alla som kört 10 000 mil på samma ..däck." Risk att man kör för länge på däcken så att föreskrivet mönsterdjup underskrids till men för trafiksäkerheten.	Företaget utfäste sig att om liknande annonskampanj upprepades inte nämna något miltal i rubriken, sätta varningstext mot för långvarig användning av däcken.

Produkt	Beskrivning - olycka/tillbud	KO/konsumentverkets åtgärd
Dnr 1633/71 Moped	Reklamen uppmuntrade till snabb körning. Säkerhet genom goda bromsar lovades.	Argumenteringen ändrades.
Dnr 3482/75 "Gör det själv"-reparation av hushållsapparater.	Konsumenten bör ej ges information om "gör det själv" utan att nämna gällande regler för el-säkerhet.	Annonsering i denna form har upphört.
Upplysningsplikt om risker och legala konsekvenser av att använda vissa produkter (med stöd av 1 § i då gällande MFL)		
Dnr 1037/75 Trimningsatts till moped.	Otillbörlig annonsering av trimningsdetaljer till moped.	Upplysningsplikt om restriktioner. Besiktning, registrering, körkort.
Dnr 186/71 Moped	Marknadsföring av trimningssats äventyrade trafiksäkerheten.	Upplysningsplikt om att trimmad moped ej får köras i trafik.
Dnr 3525/72 Hårtoningsmedel	Medlet hade exploderat när 2 där i ingående vätskor hållits ihop och förvarats i ett slutet kärl.	Marknadsföraren försåg produkten med upplysning om explosionsrisken.
Dnr 3237/72 Modellbyggfärg	Varningstext på engelska. Produkten marknadsfördes utan svensk information om att den var brandfarlig, farlig att förtära och att det kunde vara farligt att andas in ångor från den. Inget olyckstillbud.	Marknadsföraren försåg produkten med varningstext på svenska om brandfarlighet, farlighet vid förtäring och inandning.
Bilder i reklam, som visar situationer där säkerhetsrisker nonchaleras. (Bilderna får anses otillbörliga enligt 2 § MFL.)		
Dnr 1150/75, 1151/75 Garageport (vipport)	Bilder i kataloger visade onödigt nonchalerande av risk. Barn höll upp garageportar. Dödsolyckor har skett med barn i sådana portar. Råd och Rön nr 1, 1975.	Bilderna ändrades. Barn förekom ej mer på dem.
Dnr 4023/74 Pingpongball	Annonns anmäld av barnolycksfallskonsulenten i Stockholm. Bild visar onödig risk. Barn med pingpongball i munnen. Barnolycksfalls-konsulenten bifogade till anmälan en tidsningsartikel vari beskrevs ett dödsfall när barn fått plastbitar och dyligt i halsen.	Annonsbilden infördes ej mer.

Produkt	Beskrivning - olycka/tillbud	KO/konsumentverkets åtgärd
Dnr 180/71 Rengöringsmedel med ammoniak.	Annonsbild visade en öppnad flaska rengöringsmedel på badrumsgolvet. Strax intill stod ett litet barn. Onödigt risksituation.	Bilden ändrades.
Dnr 2055/76 Utombordare	Annonns för utombordare med bild som visade riskfylld placering av reservdunk till bensen. Person utan flytväst visades även på annonsbilden.	Annonnsören drog in annonsen.
Dnr 1213/73 Surfingbräde	Bild visade bara en person i dragbåten till surfare utan flytväst.	Bilden ändrades.
Dnr 2754/74 Metallack	Technad bild visar riskfylld situation. Man spikar yttertak utan skyddsanordningar.	Motparten utfäste sig att inte återkomma med annonsbilden.
<u>Otillräcklig skyddsanordning använd som pris i tävling i säljfrämjande syfte. Vilseledande säkerhetsomdöme m m (2 § MFL)</u>		
Dnr 4497/73 Hjälms för barn.	Hjälmen påstods i reklamen felaktigt vara säker. Hjälmen var i själva verket dålig och användes som pris i reklamtävling. Bild visade dessutom barn sittande i riskfylld ställning i pulka.	Motparten utfäste sig att ej använda hjälmen som pris i tävling och ej återkomma med bilden i reklam.
<u>Direktreklam - utdelningar av barnfarliga varuprov i hushållens brevinkast. (Förfarandet otillbörligt enligt 2 § MFL)</u>		
Dnr 714/75 Rakhyvel med rakblad.	Utdelning av rakhyvel med rakblad i hushållens brevlådor. Farligt för barn som i obehövligt ögonblick kommer åt varuprovet. (1 barn skurit sig.)	Marknadsföraren utfäste sig upphöra med reklammetoden då produkten ansågs olämplig att marknadsföras genom direktreklamutdelning.

Produkt	Beskrivning - olycka/tillbud	KO/konsumentverkets åtgärd
Dnr 3791/73 Tändsticksask	Tändsticksask med marknadsförarens namn och adress hade häftats på direktreklamfolder som lades i brevlådor. Risk för barn som kommer åt reklamen. Inget olyckstillbud.	Marknadsföraren utfäste sig att i fortsättningen inte dela ut tändsticksasken eller andra olämpliga reklamsaker.
Dnr 713/75 Varuprov innehållande tändstickor.	Utdelning i hushållens brevlådor. Farligt för barn som kommer åt varuproven.	Reklammetoden upphörde.
Dnr 2017/76 Utdelning av tändstickor.	Risk för brännskada på barn som i ett obekvat ögonblick kommer åt tändstickorna.	Utdelningen av tändstickor i denna form upphörde.
Dnr 2466/76 Varuprov med tändstickor med plån.	Risk för brännskada på barn som i ett obekvat ögonblick kommer åt tändstickorna.	Utdelningen av tändstickor i denna form upphörde.
Dnr 2077/76, 2129/76, 2204/76 Härmedel i provtub,	Direktreklamutdelning, lätt för små barn att komma åt provtuberna och bryta förpackningen och svälja innehållet eller tubhatten (kvävningsrisk).	Utfästelse från motparten att i framtiden förpacka varuprovet på så sätt att det enbart går att öppna med hjälp av verktyg.
Dnr 77/K2551 Hår balsam	Utdelning i hushållens brevlådor av varuprov. Förpackningen ifrågasatt från barnsäkerhetssynpunkt.	Motparten har utfäst sig att vid eventuell framtida direktreklam tänka på barnsäkerhetskravet.
Dnr 77/K3552 Hudvårdsmedel	Preparatets skadlighet vid förtäring etc okänd. Delas ut som direktreklam. Stoppas direkt i brevkast etc. Förpackningen kan lätt öppnas av barn.	Årendet under handläggning. Beslut om vidare åtgärder ej fattat.

Produkt	Beskrivning - olycka/tillbud	KO/konsumentverkets åtgärd
Dnr 77/K3590 Prov på hudkräm förpackad i glasflaska med skruvkork.	Innehåll som kan locka barn till förtäring. Förpackningen kan öppnas av barn utan hjälp av verktyg. Ifrågasatt om produkten på grund av utformning av förpackning och av innehåll- lets sammansättning kunde innebära risk för barn.	Ärendet skall eventuellt prövas i MD.
Dnr 77/K1679, 77/K1718, 77/K1912, 77/K1963 Tandkräm	Anmälaren ifrågasätter lämpligheten av ut- delning av tandkräm i brevlåda från barn- säkerhetssynpunkt. (Kvavningsrisk om barn får av tubhatten och sätter den i halsen och farlig att äta för barn då den inne- håller fluor.)	Ärendet under utredning hos KO-sekretariatet.

Federal Register, vol 42, No 184 - Thursday, september 22
1977

CONSUMER PRODUCT SAFETY COMMISSION

Priorities for commission action

General Statement of Policy

AGENCY: Consumer Product Safety Commission

SUMMARY: This notice lists priority rankings of consumer products and related projects for Commission actions to reduce or eliminate risks of injury associated with consumer products. In the spring of 1977» High and Medium Priority categories were established: High Priority for 29 projects which are to be worked on as quickly as possible, and Medium Priority for 17 projects to be worked on as soon as possible .after the High Priority Projects. These priority rankings provide guidance to the Commission staff; they are subject to review and may change when the Commission believes that revised priority rankings are appropriate or that other projects require Commission priority attention.

EFFECTIVE DATE: Policy now in effect.

FOR FURTHER INFORMATION CONTACT:

James F Hoebel, Office of Strategic
Planning, Consumer Product Safety
Commission, Washington, D.C. 20207
(202-634-4350).

SUPPLEMENTARY INFORMATION:

On July 8, 1976, the Commission published a policy for establishing priorities for Commission action under the laws administered by the Commission (4I FR 27960, July 8, 1976; 16 CFR 1009.8). In that document, the Commission set forth the following general criteria to be applied to projects for Commission action to reduce or eliminate risks of injury associated with consumer products: frequency and severity of injuries; causality

of injuries: chronic illness and future injuries; costs and benefits of Commission actions; unforeseen nature of the risk of injury; vulnerability of the population at risk; probability of exposure to hazard; and where appropriate, additional factors known to the staff and believed to warrant Commission attention. During the Commission's recent midyear review in the spring of 1977, the Commission applied these criteria to projected actions and issued the following priority rankings:

HIGH PRIORITY PROJECTS

1. Asbestos - Develop mandatory safety rules covering consumer products containing respirable free-form asbestos. A proposed rule banning consumer patching compounds and artificial embers and ash containing such asbestos was published in the FEDERAL REGISTER for public comment on July 29, 1977 (42 FR 38782).
2. Power mowers - Consider mandatory safety standard proposed for comment in the FEDERAL REGISTER on May 5, 1977 (42 FR 23052).
3. Gas space heaters - Develop a proposed mandatory rule that bans "unvented" gas space heaters.
4. Communication antennas - Develop regulation for labeling of communications antennas and investigate feasibility of mandatory standard.
5. Public playground equipment - Consider mandatory safety standard. A notice of proceeding to develop safety related requirements was published in the FEDERAL REGISTER on March 7, 1975 (40 FR 10706).
6. Chlorofluorocarbons - Complete labeling requirements for aerosol consumer products containing a chlorofluorocarbon propellant and continue cooperation with the Environmental Protection Agency, The Food and Drug Administration, and other Federal agencies in banning certain products. A final rule prescribing labeling requirements was published in the FEDERAL REGISTER on August 24, 1977 (42 FR 42779).

7. Architectural glazing materials - Develop certification regulation to help implement mandatory standard issued in the FEDERAL REGISTER on Januari 6, 1977 (42 FR 1428).
8. Unstable refuse bins - Implement mandatory banning safety rule issued in the FEDERAL REGISTER on June 13, 1977 (42 FR 30296).
9. Lead in paint - Implement mandatory safety rule that bans paint containing over 0.06 percent of lead, and also bans toys children's articles, and furniture that bear paint containing over 0.06 percent of lead. The ban was issued in the FEDERAL REGISTER on September 1, 1977 (42 44192).
10. Baby pacifiers - Consider development of mandatory safety standards.
11. Sharp points - Issue final safety regulation that deals with sharp points on children's toys. A proposed regulation was published in the FEDERAL REGISTER on August 4, 1977 (42 FR 39649).
12. First aid instructions for inducing vomiting - Issue final statement of policy on first-aid label instructions for which inducing vomiting is indicated following ingestion. A policy statement was published for comment in the FEDERAL REGISTER on June 23, 1977 (42 FR 31809).
13. Upholstered furniture - consider development of mandatory safety standard.
14. Sharp edges - Develop safety regulations that deal with sharp edges on children's toys. A proposed regulation was issued in the FEDERAL REGISTER on Januari 7, 1975 FR 1488).

15. Children's sleepwear enforcement policy - Develop clearer definitions of children's sleepwear for standards issued under the Flammable Fabrics Act.
16. Miniature Christmas tree lights - Monitor mandatory safety standard now under development through offeror process.
17. Television sets - Consider mandatory safety standard developed by an offeror in proceedings begun with a FEDERAL REGISTER notice issued on February 28, 1975 (40 FR 8592).
18. Aluminium wire - Consider mandatory safety standard or voluntary standard.
19. Ranges and ovens - Monitor voluntary standards.
20. Skateboards - Determine the need for and feasibility of any regulatory action. Cooperate with industry effort to develop voluntary standard and educational materials.
21. Extension cords and trouble lights - Consider development of mandatory safety standards.
22. Bicycles - Consider amendment to existing mandatory standard published in the Code of Federal Regulations (16 CFR 1500.18 (a) (12), 16 CFR, Part 1512).
23. Matchbooks - Develop certification regulation to implement mandatory standard issued in the FEDERAL REGISTER on May 4, 1977 (42 FR 22656).
24. Ladders - Monitor development of voluntary standard.
25. Energy conservation devices - Consider possible hazards and methods for dealing with them.
26. Bathtubs and showers - Monitor development of voluntary standard.

27. Smoke detectors - Evaluate known standards and consider role in the Commission's fire and thermal burn hazards program.
28. Children's football helmets - Consider possible hazards and methods of dealing with them.
29. Small parts - Develop safety regulations that deal with the hazards of ingesting and choking from small parts in children's toys.

MEDIUM PRIORITY PROJECTS

1. Power saws (portable) - Consider possible hazards and methods of dealing with them.
2. Chain saws - Consider possible hazards and methods of dealing with them.
3. Over-the-counter antihistamines - Examine the need for requiring childprotection packaging for such products.
4. Power drills- Consider possible hazards and methods of dealing with them.
5. Household chemicals/petroleum distillates (cleaning, lubricating and polishing agents) - Examine the need for requiring child-protection packaging for such products.
6. Household chemicals/drain cleaners-Consider a ban of certain drain cleaners containing sulfuric acid.
7. Power saws (Nonportable) - Consider possible hazards and methods of dealing with them.
8. Eye irritants - Revise test methods under the Federal Hazardous Substances Act for this product category.

9. Wearing apparel - Determine the need for upgraded flammability regulations and the appropriateness of a general versus a specific garment approach.
10. Household chemicals/rust removers - Consider a ban of those containing hydrofluoric acid.
11. Household chemicals/ammonia-Consider need for developing special cautionary labeling and/or requiring childprotection packaging.
12. Skin irritants - Revise test methods under Federal Hazardous Substances Act for this product category.
13. Window bars - Encourage voluntary action.
14. Skiing equipment - Consider possible hazards and methods of dealing with them.
15. Federal Hazardous Substances Act (FHSA) flammability - Develop improved test methods for determining flammability under FHSA.
16. Flammable Fabrics Act guaranties - Revise regulations governing guaranties of products subject to regulation under the Flammable Fabrics Act.
17. Drug exemptions - Consider whether to issue a final rule exempting from provisions of the Poision Prevention Packaging Act, four classes of drugs not expected to cause serious illness or injury to children. The proposal was published in the FEDERAL REGISTER on Februari 11, 1974 (39 FR 5197).

These priority rankings constitute general guidance for the Commission staff in planning and executing their tasks. These lists are subject to continuing review for additions

or modifications that may be made necessary by more recent information. The Commission staff will prepare work schedules monitoring the accomplishment of approved projects and periodically report the status of work to the Commission.

An important reason for publishing this information is to advise the public that given the limited resources available to it, Commission action will be based largely on the rankings discussed in this notice. The Commission believes that this information will enable the public to understand and follow Commission actions more easily. However, these priority rankings should not discourage persons from calling the Commission's attention to other consumer products that may present risks of injury to the public.

Dated: September 16, 1977

RICHARD E RAPPS

Secretary, Consumer

Product Safety Commission

(FR Dec 77- 27646 Filed 9-21-77; 8:45 am)